

KERKENBELEIDSPLAN DEINZE

2025

UITGEBREIDE VERSIE

Inhoud

INLEIDING	7
1. SITUERING KERKGEBOUWEN	9
2. FICHE PER KERKGEBOUW	10
2.1. Dekenale kerk van Onze-Lieve-Vrouw (Deinze)	10
2.1.1. Identificatie.....	10
2.1.2. Beschrijving.....	11
2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	15
2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	16
2.1.5. Beschrijving van de toekomstvisie	16
2.1.6. Financieel overzicht.....	17
2.2. Parochiekerk Sint-Paulus (Petegem-aan-de-Leie)	18
2.2.1. Identificatie.....	18
2.2.2. Beschrijving.....	19
2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	22
2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	23
2.2.5. Beschrijving van de toekomstvisie	23
2.2.6. Financieel overzicht.....	23
2.3. Parochiekerk Sint-Martinus en Sint-Antonius abt (Deinze)	26
2.3.1. Identificatie.....	26
2.3.2. Beschrijving.....	27
2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	29
2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	30
2.3.5. Beschrijving van de toekomstvisie	31
2.3.6. Financieel overzicht.....	32
2.4. Parochiekerk Sint-Amandus en Job (Astene)	33

2.4.1. Identificatie.....	33
2.4.2. Beschrijving.....	34
2.4.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	36
2.4.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	37
2.4.5. Beschrijving van de toekomstvisie	37
2.4.6. Financieel overzicht.....	38
2.5. Parochiekerk Sint-Blasius en Sint-Margriet (Landegem).....	39
2.5.1. Identificatie.....	39
2.5.2. Beschrijving.....	40
2.5.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	43
2.5.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	44
2.5.5. Beschrijving van de toekomstvisie	44
2.5.6. Financieel overzicht.....	44
2.6. Parochiekerk Sint-Mauritius en Gezellen (Nevele)	46
2.6.1. Identificatie.....	46
2.6.2. Beschrijving.....	47
2.6.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	51
2.6.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	52
2.6.5. Beschrijving van de toekomstvisie	52
2.6.6. Financieel overzicht.....	53
2.7. Parochiekerk Sint-Petrus en Paulus (Bachte-Maria-Lerne).....	54
2.7.1. Identificatie.....	54
2.7.2. Beschrijving.....	55
2.7.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	58
2.7.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	59
2.7.5. Beschrijving van de toekomstvisie	59
2.7.6. Financieel overzicht.....	60

2.8. Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Jan-Baptist (Bachte-Maria-Leerne)	61
2.8.1. Identificatie.....	61
2.8.2. Beschrijving.....	62
2.8.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	68
2.8.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	69
2.8.5. Beschrijving van de toekomstvisie	69
2.8.6. Financieel overzicht.....	69
2.9. Parochiekerk Sint-Radegundis (Merendree)	71
2.9.1. Identificatie.....	71
2.9.2. Beschrijving.....	72
2.9.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	75
2.9.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	76
2.9.5. Beschrijving van de toekomstvisie	77
2.9.6. Financieel overzicht.....	77
2.10. Parochiekerk Sint-Petrus en Paulus (Hansbeke)	79
2.10.1. Identificatie.....	79
2.10.2. Beschrijving	80
2.10.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	83
2.10.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	85
2.10.5. Beschrijving van de toekomstvisie	85
2.10.6. Financieel overzicht	86
2.11. Parochiekerk Sint-Bartholomeus (Vinkt).....	87
2.11.1. Identificatie.....	87
2.11.2. Beschrijving	88
2.11.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	92
2.11.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	93
2.11.5. Beschrijving van de toekomstvisie	93

2.11.6. Financieel overzicht.....	94
2.12. Parochiekerk Sint-Eligius (Vosselare)	95
2.12.1. Identificatie.....	95
2.12.2. Beschrijving	96
2.12.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	98
2.12.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	99
2.12.5. Beschrijving van de toekomstvisie	99
2.12.6. Financieel overzicht.....	99
2.13. Parochiekerk Sint-Martinus (Sint-Martens-Leerne)	101
2.13.1. Identificatie.....	101
2.13.2. Beschrijving	102
2.13.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	105
2.13.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	106
2.13.5. Beschrijving van de toekomstvisie	106
2.13.6. Financieel overzicht.....	106
2.14. Parochiekerk Sint-Agnes (Wontergem)	108
2.14.1. Identificatie.....	108
2.14.2. Beschrijving	109
2.14.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	111
2.14.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	112
2.14.5. Beschrijving van de toekomstvisie	112
2.14.6. Financieel overzicht.....	113
2.15. Parochiekerk Sint-Jan-Baptist (Grammene)	114
2.15.1. Identificatie.....	114
2.15.2. Beschrijving	115
2.15.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	119
2.15.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	120

2.15.5. Beschrijving van de toekomstvisie	120
2.15.6. Financieel overzicht.....	121
2.16. Parochiekerk Sint-Niklaas (Meigem)	122
2.16.1. Identificatie.....	122
2.16.2. Beschrijving	123
2.16.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	125
2.16.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	126
2.16.5. Beschrijving van de toekomstvisie	127
2.16.6. Financieel overzicht.....	127
2.17. Parochiekerk Sint-Martinus en Sint-Eutropius (Gottem)	128
2.17.1. Identificatie.....	128
2.17.2. Beschrijving	129
2.17.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	131
2.17.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	132
2.17.5. Beschrijving van de toekomstvisie	132
2.17.6. Financieel overzicht.....	132
3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE	134
3.1. Pastorale visie.....	134
Uitgangspunten	134
Kerken die behouden blijven voor de eredienst	135
Volgende kerken zijn onttrokken aan de eredienst of de procedure voor onttrekken aan de eredienst is lopende:	136
Overige kerken: neven- en/of herbestemming mogelijk bij opportuniteit.....	136
3.2. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht.....	138
BESLUIT	139

INLEIDING

Dit geactualiseerd kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van stad Deinze, dit in volgorde volgens inwonersaantal per deelgemeente:

- **Dekenale kerk Onze-Lieve Vrouw**
- deelgemeente Petegem-aan-de-Leie (10.420 inwoners (22,7%)):
 - **parochiekerk Sint-Paulus**
- centrum Deinze (7.664 inwoners (15,9%)):
 - **parochiekerk Sint-Martinus en Sint-Antonius abt**
- deelgemeente Astene (5.624 inwoners (12,3%)):
 - **parochiekerk Sint-Amandus en Job**
- deelgemeente Landegem (3.573 inwoners (7,8%)):
 - **parochiekerk Sint-Blasius en Sint-Margriet**
- deelgemeente Nevele (3.082 inwoners (6,7%)):
 - **parochiekerk Sint-Mauritius en Gezellen**
- deelgemeente Bachte-Maria-Leerne (2.200 inwoners (4,8%)):
 - **parochiekerk Sint-Petrus en Paulus**
 - **parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw en St.-Jan-Baptist**
- deelgemeente Merendree (2.136 inwoners (4,7%)):
 - **parochiekerk Sint-Radegundis**
- deelgemeente Hansbeke (2.128 inwoners (4,6%)):
 - **parochiekerk Sint-Petrus en Paulus**
- deelgemeente Vinkt (1.387 inwoners (3,0%)):
 - **parochiekerk Sint-Bartholomeus**
- deelgemeente Vosselare (1.382 inwoners (3,0%)):
 - **parochiekerk Sint-Eligius**
- deelgemeente Sint-Martens-Leerne (1.126 inwoners (2,4%)):
 - **parochiekerk Sint-Martinus**
- deelgemeente Wontergem (1.072 inwoners (2,3%)):
 - **parochiekerk Sint-Agnes**
- deelgemeente Grammene (1.065 inwoners (2,3%)):
 - **parochiekerk Sint-Jan-Baptist**
- deelgemeente Zeveren (914 inwoners):
 - **parochiekerk Sint-Amandus: procedure herbestemming kerk lopende**
- deelgemeente Meigem (818 inwoners (1,8%)):
 - **parochiekerk Sint-Niklaas**
- deelgemeente Gottem (650 inwoners (1,4%)):
 - **parochiekerk Sint-Martinus en Sint-Eutropius**
- deelgemeente Poesele (590 inwoners):
 - **kerk onttrokken aan de eredienst sinds 1 januari 2022**

Dit geactualiseerd kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen het stadsbestuur, het centraal kerkbestuur, alle kerkfabrieken die eronder ressorteren en de parochieploeg van de H. Maria Magdalenaparochie in Deinze, het samenwerkingsverband tussen alle juridische erkende parochies in onze stad. Dit geactualiseerd kerkenbeleidsplan werd vervolgens goedgekeurd:

- door de bisschop op datum;
- door de gemeenteraad op 27 maart 2025.

In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving, een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie, een beschrijving van de toekomstvisie en een financieel overzicht per kerk.

Aan het einde van dit document is de pastorale toekomstvisie opgenomen, een overzicht met de genomen opties per kerk en het traject dat zal worden opgestart om mogelijke toekomstige invullingen te realiseren.

In deze uitgebreide versie van het kerkenbeleidsplan wordt uitgebreider ingegaan op de cultuurhistorische waarde van elke kerk. Dit gaat om een kopie van de info terug te vinden in de Inventaris Onroerend Erfgoed, de portaalsite voor het onroerend erfgoed in Vlaanderen.

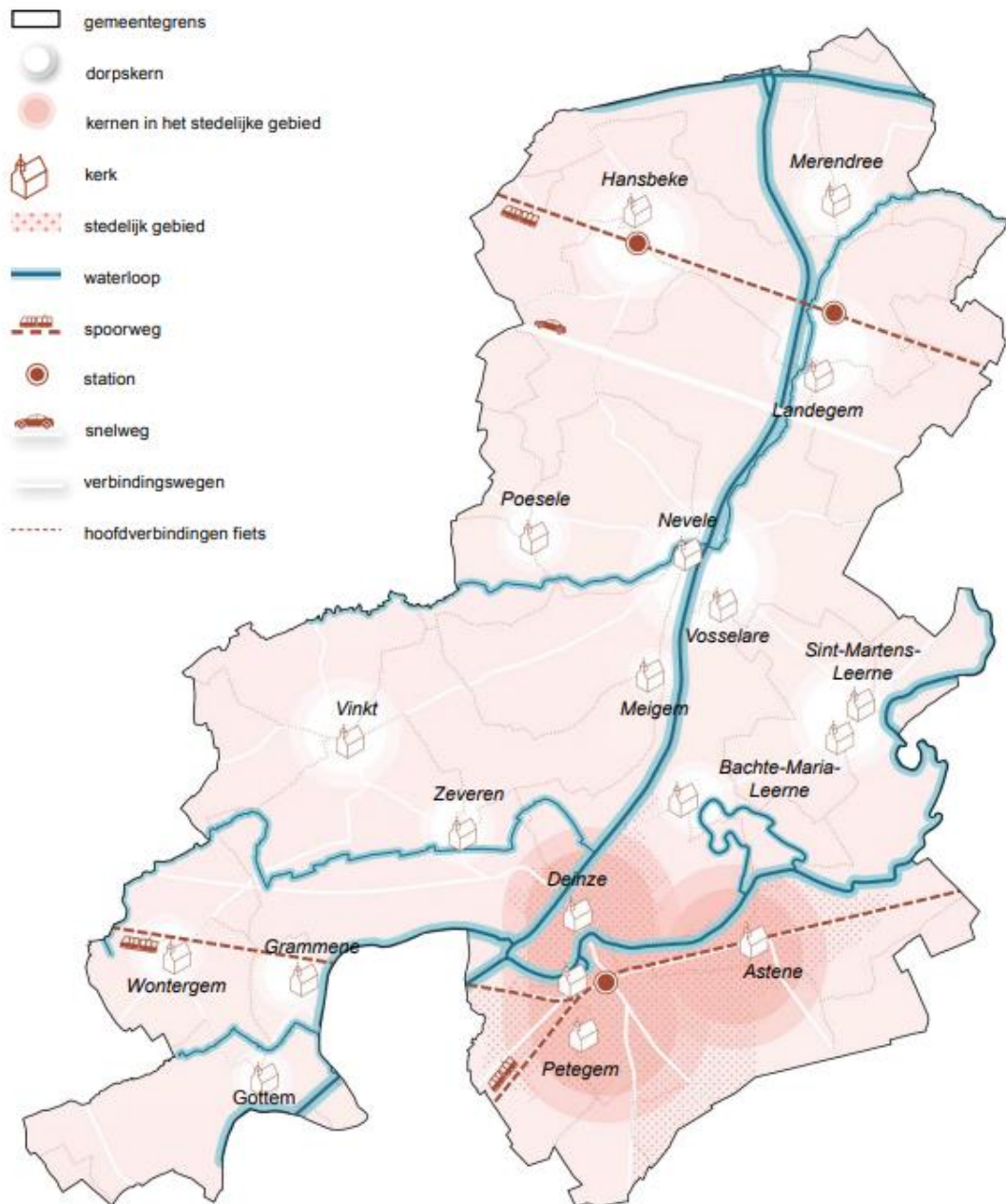
De kleurencode zoals meegenomen op de voorpagina en in de opsomming van de kerkgebouwen hierboven geven de toekomstvisie aan:

- groen: kerken onttrokken aan de eredienst of de procedure is lopende
- oranje: kerken die behouden blijven voor de eredienst (valorisatie + medegebruik mogelijk)
- blauw: wanneer een opportuniteit zich voordoet, komen deze kerken in aanmerking voor neven- of herbestemming.

Voor toekomstige invullingen baseren we ons op de richtlijnen van de Vlaamse bisschoppen voor het gebruik van de parochiekerken zoals bepaald in 2012:

- **Valorisatie:** initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen (religieuze en culturele, historische en kunsthistorische, architecturale en landschappelijke aspecten). Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor kunsthistorische rondleidingen, concerten, voordrachten, conferenties of tijdelijke tentoonstellingen zijn.
- **Medegebruik:** de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen.
- **Nevenbestemming in tijd:** multifunctioneel gebruik: het kerkgebouw kan in dit geval occasioneel, buiten de uren van de religieuze activiteiten, voor andere doeleinden of door andere instanties gebruikt worden.
- **Nevenbestemming in ruimte:** gedeeld gebruik: het kerkgebouw wordt architecturaal zodanig heringericht dat er een nieuwe en kleinere liturgische ruimte ontstaat, met daarnaast ruimte voor één of meerdere lokalen die, op een permanente basis, een andere bestemming kunnen krijgen. Een gedeeld gebruik veronderstelt dus dat de liturgische ruimte en de andere ruimten bouwkundig volledig van elkaar gescheiden zijn, zodat een gedeeld gebruik mogelijk wordt, zonder dat de afzonderlijke activiteiten elkaar hinderen of doorkruisen.
- **Herbestemming:** Wanneer een parochiekerk niet meer voor religieuze activiteiten in aanmerking komt, kan zij definitief aan de eredienst onttrokken worden en een nieuwe functie krijgen. Daarvoor moet de voorgeschreven kerkrechtelijke procedure gevolgd worden. Alleen de bisschop kan beslissen om een parochiekerk definitief aan de eredienst te onttrekken.

1. SITUERING KERKGEBOUWEN

Bron: ontwerp beleidsplan Ruimte stad Deinze (auteur: stad Deinze en OMGEVING cv)

2. FICHE PER KERKGEBOUW

2.1. Dekenale kerk van Onze-Lieve-Vrouw (Deinze)

2.1.1. Identificatie

Geografische ligging: Markt

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdomein: Gent
- Dekanaat: Deinze
- Parochie: Heilige Maria Magdalenaparochie
- Kerkplek: Onze-Lieve-Vrouw Deinze
- Kerkraad: elke kerkplek heeft nog een eigen kerkraad

Eigenaar: stad Deinze

Bescherming(en): beschermd monument

Inventaris onroerend erfgoed: erfgoedobject ID 38013, beschermd monument

Afstand t.o.v. dichtbij zijnde kerken:

- 2km en 2,8km kerken Petegem-aan-de-Leie

- 3,1km kerk Bachte-Maria-Leerne
- 3,4km kerk Astene

2.1.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Bron: Cultuurregio Leie Schelde en Inventaris Onroerend erfgoed: [Decanale kerk van Onze-Lieve-Vrouw | Inventaris Onroerend Erfgoed](#)

Rond de 9^e eeuw stond er al een kerk in Deinze. Het huidige kerkgebouw dateert hoofdzakelijk uit de 14^e eeuw en is een prachtig voorbeeld van Scheldegotiek. Dat is ook te danken aan de restauratie in de periode 1896-1906. Men trachtte toen om het gebouw zoveel mogelijk in de authentieke middeleeuwse toestand te herstellen. In het transept zijn nog enkele romaanse elementen terug te vinden.

Ook het interieur van de kerk is de moeite waard. Tot de blikvangers behoren o.a. het Van Peteghem-orgel uit 1740 dat prachtig versierd is met de figuur van de harpspelende koning David en het gepolychromeerde koor met afbeeldingen van stambomen van Jesse en Adam.

Tot de verdere artistieke hoogtepunten behoren de twaalf apostelbeelden in de middenbeuk. Ze dateren uit 1677 en zijn vervaardigd uit monochroom geschilderd lindehout. De eikenhouten beeldengroep op de doopvont is eveneens zeer waardevol. Het 18de-eeuwse kunstwerk stelt het doopsel van Christus voor. Eén van de belangrijkste schilderijen in de kerkschat is de 'Aanbidding der Herders' uit de 17de eeuw. Het wordt toegeschreven aan de school van Gaspard De Craeyer. Vermeldenswaardig is ook de zeldzame laatgotische aquamanile die deel uitmaakt van de kerkschat. In de kerk wordt een relik van de Heilige Poppo tentoongesteld. Deze kloosterhervormer werd in 948 in Deinze geboren.

Beschrijving

Oudste vermelding van een kerk te Deinze volgens A. Cassiman, van 840: schenking van een kerk door Lodewijk de Vrome aan de bisschop van Doornik. Vermoedelijk verwoesting door de Noormannen en heropbouw circa 1000 vermits bronnen vermelden dat Poppo, de latere abt van Stavelot, geboren te Deinze in 978, bij zijn terugkeer uit het Heilig Land relikken schonk aan de kerk. Volgens Monseigneur Maere vermoedelijk na 1150 bouw van een nieuw stenen bedehuis in Romaanse stijl (zie nog bestaande elementen in het transept van de huidige kerk).

In de loop van de 14de eeuw, waarschijnlijk na de brand van 1327, heropbouw van de kerk in Scheldegotiek. Nieuwe stadsbranden in 1381 en 1382 met vermoedelijke vernieling van het koor en heropbouw en vergroting ervan (eind 14de eeuw). Ondanks herhaaldelijke verwoestingen in de 16de eeuw (beeldenstorm en Calvinistisch bewind), 17de en 18de eeuw en recentere oorlogen is deze 14de-eeuwse gotische kerk tot ons gekomen. Begin 17de eeuw, alleen koor en kruisbeuk gebruikt. Voor herstelling van het schip, door koning Filips IV toegestaan een contributie te heffen in 1637. Herstelde kerk in 1643 gewijd door bisschop Triest. Zuidelijke zijbeuk heropgebouwd in baksteen en midden- en zijbeuken onder één dak gebracht. Grondige herstellingen in oorspronkelijke toestand, van 1862 tot 1906 onder leiding van architect Auguste Van Assche. Nieuwe schade aan de toren in 1918, hersteld onder leiding van architect Amandus Robert Janssens in 1926. Recente restauraties door architect Eugène De Witte en Marc Verstraeten.

Vlak bij de Leie, op de linker buitenbochttoever ingeplante geoosterde kerk met westgevel uitziend op de Markt en aanvankelijk met omringend ommuurd kerkhof. De plattegrond toont een basilicale aanleg met kruisingstoren op vierkante aanzet, schip eindigend op twee achzijdige geveltorentjes en twee zijbeuken van vijf traveeën, niet uitspringende transepten van één travee met rechte sluiting en

koor van drie rechte travee en vijfzijdige sluiting. Nieuwe sacristie achter zuidelijk transept. Uitwendig volledig opgetrokken uit Doornikse steen in groot regelmatig verband met verwerking van breuksteen in onregelmatig verband in de noordelijke en zuidelijke transeptgevels en sporadisch verwerking van Ledesteen in het koor. Schip, koor en transepten onder leien zadeldaken, zijbeuken onder lessenaarsdak met steekkappen boven elk venster tere vervanging van het sinds de 17de eeuw groot doorlopend dak; kruisings- en traptorentjes onder achtzijdige tentdaken.

Opmerkelijke, volledig gerestaureerde westgevel met hoge puntgevel geflankeerd door twee achtzijdige traptorens, kenmerkend voor de Scheldegotiek, met vier geledingen en schietgaten. Centraal spitsboogvormig portaal met rondstaven op zuiltjes. Nieuwe horizontale latei en makelaar versierd met zuiltjes. In het boogveld nis met stenen Onze-Lieve-Vrouwebeeld gebeeldhouwd door K. Verwilghen, van 1889. Monumentaal spitsboogvormig bovenvenster in rondstaaf op zuiltjes, onderwaterlijst, met tracering. Borstwering tussen de torens. Vierpas in verdiepte topoculus. Flankerende traptorentjes, geleed door omlopende waterlijsten en aflijnende kroonlijst; smalle verticale doorbrekingen. Vrij brede zijbeuken geleed door waterlijst en begrenzend steunberen met versnijding. Spitsboogvensters met tracering tussen omlopende waterlijsten. Noord- en zuidgevel van de zijbeuken met vijf gelijkaardige puntgevels gescheiden door steunberen; zuidelijke muur bij restauratie in Doornikse steen heropgebouwd. Noordzijde met deur in tweede travee; bekronende latei op consooltjes met vernieuwde hoofden. Spitsboogvormige bovenlichten met zuiltjes en krulkapiteel. Transept met in noord- en zuidgevel met sporen van vroegere Romaanse constructie in de vorm van onregelmatige breukstenen. Westelijke muur met gereconstrueerde sporen van een brede arcade van een vroeger Romaans koortje waarvan ook de funderingen van de halfronde apsis teruggevonden werden bij sloping van een berging achteraan. Iets lagere transeptarmen begrensd door puntgevels met spitsboogvenster met tracering. Achtzijdige kruisingstoren op vierkante Romaanse onderbouw; overgang van vierkant naar achthoek door middel van afgeschuinde driehoeken. Klokkenkamer met spitsboogvormige galmgaten, afgelijnd door omlopende waterlijsten, met zuiltjes met krulkapiteel, middenstijl en vierpastracering. Geprofileerde kroonlijst op kleine consooltjes. Tentdak met vier uurwerken. Slank oprijzend koor met eerste blinde travee en voorts hoge spitsboogvensters met tracering, gescheiden door versneden steunberen, onder aflijnende waterlijsten. Nieuwe sacristie van 1905 tussen koor en zuidelijk transept, weekkapel en stookplaats tussen koor en noordelijk transept.

Interieur

Basilicaal schip met tweeledige opstand (het triforium, typisch voor de Scheldegotiek werd hier niet meer aangewend): spitsboogvormige scheibogen met dubbele afschuining op ronde zuilen met achthoekige dekplaat en krulkapiteel, op achthoekige sokkel (vier van de acht zuilen bij restauratie vernieuwd). Zwikken met barokke consoles en beelden van de twaalf apostelen, van 1677. Bepleisterde en beschilderde tweede geleding met bovenlichten in imitatiestenen omlijsting. Overwelfing met houten spitsstongewelven, naar oude sporen bij de restauratie door August Van Assche teruggeplaatst ter vervanging van het 18de-eeuwse stenen gewelf. Haast even brede zijbeuken met vernieuwde zware houten gewelven met steekkappen naar de vensters. Kruising met schip, koor en transepten verbonden door zware spitsbogen op massieve ruitvormige steunen. Overkluizing met bakstenen gewelf met hardstenen kruisribben op kraagstenen met decoratieve beschildering. Lagere transeptarmen met kruisribgewelven. Koor met behouden polychrome beschilderingen van 1913 uitgevoerd door Léon Bressers: onder meer in eerste blinde travee met stambomen van Jesse en Adam. Zijaltaren met Bijbelse taferelen op doek (thans in restauratie). Muurschilderingen met médaillon en verheerlijking van de Heilige Maagd met musicerende engelen en tekstbanden, vernieuwd in 1926. Hoge spitsboogvensters met drie behouden neogotische glasramen van 1899 naar ontwerp van A. Verhaegen. Niet-figuratieve glasramen door Lionel Holvoet (1975). Kruisriboverwelfing in de rechte travee en een gewelf met vier decoratief beschilderde ribben uitstralend van de gordelboog en sleutel in de vijfzijdige apsis (vernieuwd bij de restauratie in plaats van een barokgewelf) ondersteund door zuiltjes met beschilderde versierde kapitelen.

Onderste geleding met tekstband en polychrome beschildering. Zuidoostelijke muur met gerestaureerde credensnis.

Mobilair

Schilderijen: Aanbidding van de Herders, school van G. De Craeyer, uit de 17de eeuw.

Beeldhouwwerk:

- Onze-Lieve-Vrouw met Kind van Duffel, van 1630, geschonken door Fl. de Merode, heer van Deinze in 1638
- Twaalf Apostelenbeelden van 1677, uit monochroom beschilderd lindehout, op barokke sokkels in het schip, Heilige Rochus van Montpellier, gepolychromeerd hout, 18de eeuw
- Heilige Anna-ten-Drieën, gepolychromeerd hout, 18de eeuw
- Hoofdaltaar, stenen tafel met houten neogotisch retabel door R. Rooms, van 1912.
- Noordelijk zijaltaar van de Heilige Antonius en zuidelijk altaar van Heilige Rochus, met neogotisch retabel door R. Rooms, van 1912.
- Eikenhouten koorbanken in Lodewijk XVI-stijl, noordzijde van 1786, zuidzijde van 1765.
- Omlopende eikenhouten lambriseringen in Lodewijk XV-stijl, aangebracht tussen 1786 en 1791, onder meer uitgevoerd door P. Verschaffelt, gerestaureerd in 1912 door Hullebroeck, met ingewerkte biechtstoelen en doopkapel.
- Communiebank in Lodewijk XVI-stijl onder meer van Lagae, uit het vierde kwart van de 18de eeuw.
- Vernieuwde preekstoel, uit de 19de eeuw.
- Biechtstoelen in Lodewijk XV-stijl.
- Orgel van P. van Peteghem van 1740 in een orgelkast door P. Meyns. Rijkelijk versierd orgelmeubel, in de doksaalbalustrade ingebouwd, met bekronende harpspelende Koning David, saters en cherubskopjes. Ingrijpend omgebouwd door G. Delmotte in 1965.
- Kruisweg door Aloïs De Beule, 1925.
- Doopvont met stenen, laatgotische elementen (15de of 16de eeuw?) en koperen deksel met bekronende beeldengroep (18de eeuw); doopkapel afgesloten door 18de-eeuws gesculpteerd houten hek.
- Enkele kerkschatten zoals een aquamanile 15de eeuw; reliekschrijn van H. Poppo van Deinze (nu in beveiligde kast)
- Klokken met nieuw commandobord voor de klokken en de beiaard (Apollo III) – Beiaard (1988) met 37 klokken en totaal gewicht van 3886 kg.

Bouwfysische toestand

Opvolging via lidmaatschap Monumentenwacht:

Het kerkbestuur van de Onze Lieve Vrouwekerk in Deinze is lid van Monumentenwacht.

Recente grote renovaties (via investeringssubsidie):

- 2024: herstel 64 vloertegels (gedeeltelijk door schade veroorzaakt door de hoogtewerker gebruikt voor het installeren van de verlichting in 2020)
- 2024: herstel dak (schade schip en schade dak zijbeuk door het afvallen van het anker van de toren), herstel anker op de toren (kant Poppoplein), krimpvoeg van de goot van het dak van het schip (kant Poppoplein) gedicht.
- 2020: elektriciteit met inbegrip van verdeelkast
- 2020: verlichting
- 2017: bliksembeveiliging en beveiliging tegen brand en diefstal

Lopende en nog op te starten dossiers (via subsidie of eigen middelen):

- 2024: de procedure voor de integrale vernieuwing van de goten en afleggers opgestart.
- 2025: schilderwerken: procedure nog op te starten
- Orgel: grote onderhoud nodig. Procedure nog op te starten.

Aanwezige voorzieningen en lopende onderhoudscontracten

- **Sanitair/toilet:** er is 1 toilet in de bijsacristie. In uitzonderlijke gevallen kan dit toilet gebruikt worden door aanwezigen.
- **Verwarming:** aardgas (15 jaar oud)
- **Elektriciteit:** vernieuwd in 2020.
- **Verlichting:** vernieuwd in 2020. Er is LED-verlichting.
- **Projectiemogelijkheden:** nee
- **Keuken:** nee
- **orgel:** van P. Van Peteghem van 1740 (zie meer info bij 'cultuurhistorische waarde')
- **Beiaard:** bestaat uit 48 klokken sinds 1994. In 1988 werd de beiaard gegoten door de Koninklijke Eijsbouts klokkengieterij te Asten (Nederland) en bestond uit 37 grote terts klokken. Bij de oprichting van de stadsbeiaard in 1988 was Aimé Lombaert (°1945-†2008) titularis van de grote-tertsbeiaard. Hij was de grote bezieler van dit project en onder zijn impuls groeide de stadsbeiaard uit tot één van de culturele ambassadeurs van Deinze. In 1994 werden nog eens 11 klokken aan de beiaard toegevoegd, wat het totaal op 48 klokken bracht. Onderhoud van de beiaard wordt betaald door stad Deinze.
- **Zendinstallatie:** nee
- **Bliksembeveiliging:** ja (2017), jaarlijks nazicht.
- **Noodverlichting:** nee
- **Klokkeninstallatie en torenuurwerk:** ja, jaarlijks nazicht (stad betaalt dit)

Architecturale mogelijkheden

Grootte van het kerkgebouw:

Toegankelijkheid:

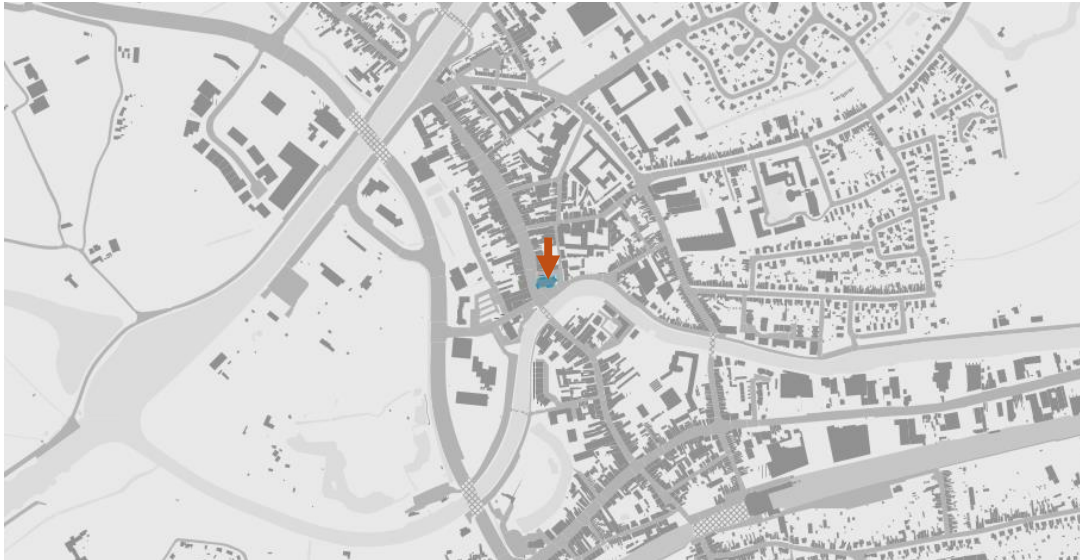
De kerk is vooraan aan de hoofdingang toegankelijk voor mindermobiele personen.
De kerk is elke dag open van 9u tot 18u (lente, zomer, herfst) en tot 16u (winter).

2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Rol van de kerk in het stedelijk weefsel

In deelgemeente Deinze wonen 7.664 inwoners (1/10/2024).

De dekenale kerk ligt centraal op de markt in Deinze, in het centrum van de stad langs de kromming van de Leie, wat een mooi panoramisch beeld geeft van de kerk.

- **Nabijheid kerkhof:** Er is geen kerkhof rond de kerk. Er is wel een standbeeld van de gesneuvelden van WOII.
- **Nabijheid gemeenschapszaal, culturele of sportinfrastructuur en/of parochiale zaal:** De kerk ligt in het centrum van de stad. De bibliotheek, dienstencentrum Leiespiegel, het Leietheater, mudel, KADE en andere stadsdiensten (Brielpunt, Brieltuyn, Brieljant, enz.) liggen op wandelafstand van de kerk.
- **Nabijheid openbaar vervoer:** de kerk ligt op 1 km van het station. Er zijn verschillende bushaltes in de omgeving.
- **Nabijheid parking:** naast de kerk en op de Markt zijn betalende parkeergelegenheden voorzien. In de Brielstraat is een gratis parking met beperkte parkeerduur tot max. 3 u. In de L. Matthyslaan is er de Brielpoortparking, gratis parking met onbeperkte parkeerduur. Beide parkings bevinden zich op minder dan 1 km wandelafstand.
- **Nabijheid school:** basisschool de Leieparel is vlakbij de kerk. Ook de basisschool Kleurenplaneet, Leiepoort Campus Sint-Theresia, Sint-Vincentius en Sint-Hendrik (middelbare scholen) zijn vlakbij. De kerk functioneert als toevluchtplaats in noodsituaties voor de leerlingen en leerkrachten van de basisschool de Leieparel en Leiepoort campus Sint-Theresia.
- **Nabijheid dekenij en parochiaal secretariaat:** de pastorie/dekenij ligt rechtover de oostzijde van de kerk (Kaaistraat). De deken van dekenaat Deinze woont in Aalter. Het parochiaal secretariaat bevindt zich in hetzelfde gebouwencomplex (Kaaistraat). Deze panden (Kaaistraat 1 en 3) worden gerenoveerd (2025). In die periode bevindt het parochiaal secretariaat zich tijdelijk in het RAC-gebouw.

Beleidsplan ruimte:

De historische stadskern van Deinze bevindt zich tussen het station, de Leie en het kanaal. Deinze vormt samen met Petegem en Astene het stedelijk gebied van de stad. De centrale noord-zuidgeoriënteerde as station-Tolpoortstraat-Markt vormt de hoofdstraat van handel en horeca binnen de stadskern. Het vormt de uitvalsbasis van de wekelijkse markt, De Deinse feesten en de stoet van Canteclaer. Het Sint-Poppoplein en de Onze-Lieve-Vrouwekerk, de dekenale kerk en ook

parochiale kerk van de Heilige Maria Magdalenaparochie, verbindt de Markt en de Tolpoorstraat met elkaar. De functievermenging (handel, horeca en wonen) met aandacht voor ontmoeting en gemeenschap is een belangrijk onderdeel van het centrum. De Markt is de meest centrale publieke ruimte die het hart vormt van de stadskern.

2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische activiteiten:

- Eucharistievieringen: 2 eucharistievieringen in het weekend, 1 eucharistieviering op woensdagmorgen (marktdag) en 1 op donderdagavond.
- Gebedsdienst: wekelijks een gebedsdienst op dinsdagmorgen
- Uitvaartdiensten (ongeveer 20-25 per jaar) – huwelijken (5-tal / jaar) – doopvieringen (40-50 per jaar) en andere diensten op hoogdagen en bij andere gelegenheden.
- De 'officiële' vieringen en diensten voor onze stad t.g.v. de Nationale Feestdag, de Feestdag van de Vlaamse Gemeenschap, Wapenstilstandsday, het Feest van de Dynastie,... vinden plaats in deze kerk.
- Schoolvieringen: in de loop van het jaar zijn er ook verschillende schoolvieringen met de lagere en middelbare scholen uit de omgeving.

Niet-liturgische activiteiten:

- Er zijn ook heel veel mensen die in de kerk binnenlopen buiten de erediensten.
- Ook veel toeristen bezoeken de kerk. Er zijn folders beschikbaar in het Nederlands, het Frans, het Engels en het Duits.
- KADE: het orgel wordt gebruikt voor de orgelklas van KADE
- Orgelspelers: er zijn personen die ten persoonlijke titel komen oefenen op het orgel.
- Beiaard: voor het mechanisme is het uiteraard noodzakelijk dat de beiaard met regelmaat wordt bespeeld. Behalve het automatisch beiaardspel (dagelijks tussen 8 en 20 uur op het uur en halfuur) zijn er, gespreid over het jaar, een 30-tal concerten.
- Concerten, optredens en tentoonstellingen

2.1.5. Beschrijving van de toekomstvisie

Deze kerk is de parochiale kerk van de Heilige Maria Magdalenaparochie en de dekenale kerk voor het dekenaat Deinze.

➤ Deze kerk wordt behouden voor de eredienst

➤ Huidig gebruik van de kerk wordt in stand gehouden op korte, middellange en lange termijn

Valorisatie: initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de dekenale kerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen, zijn mogelijk na overleg met het kerkbestuur. Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor rondleidingen, concerten, voordrachten of tijdelijke tentoonstellingen zijn.

Medegebruik: de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen is mogelijk.

Neven- of herbestemming is niet mogelijk op korte, middellange of lange termijn.

2.1.6. Financieel overzicht

Jaarlijkse kosten -> exploitatiesubsidie MJP20-25:

JR 2019	JR 2020	JR 2021	JR 2022	JR 2023	MJP 2024	MJP 2025	Totaal 20-25
65.575,78	76.420,72	73.231,92	73.431,51	95.498,65	97.404,19	77.046,02	493.033,01

De jaarlijkse exploitatiesubsidie voor de Onze-Lieve-Vrouwekerk is de hoogte van alle kerken en varieerde jaarlijks tussen 73.231 euro en 97.404 euro.

Grote werken -> investeringssubsidie MJP 20-25:

Jaar	Grote werken aan parochiekerk	Investeringsubsidie
2020	Renovatie verlichting en elektriciteit + ereloon opmaak beheersplan	102.527,69 euro
2021	Renovatie verlichting en elektriciteit	55.904,93 euro
2024 (MJP)	Vernieuwen dakgoten, schilderwerken koorgedeelte en herstel muurschilderijen + herstel orgel	252.329,24 euro

De kerkfabriek van de Onze-Lieve-Vrouwekerk kreeg in de periode 20-25 een totale investeringssubsidie van 410.761,86 euro (waarvan 252.329,24 euro in 2024 nog niet uitbetaald door de stad omdat de werken nog niet zijn uitgevoerd).

Enkele detailcijfers – jaarrekening 2023

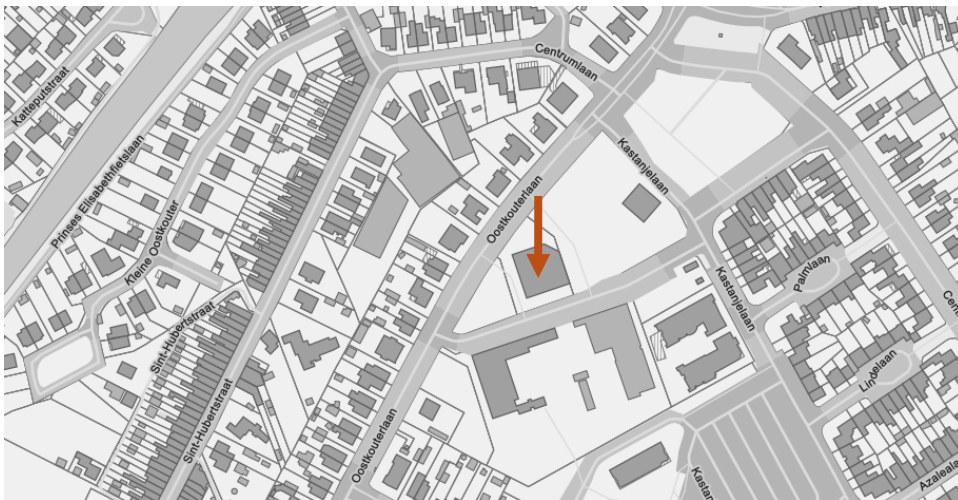
- **Exploitatieontvangsten: 19.402,94 euro**
Grootste ontvangsten:
 - 13.026,76 euro huurinkomsten privaat patrimonium
 - 6.349,18 euro ontvangsten van vieringen
- **Exploitatie-uitgaven: 93.958,96 euro**
Grootste uitgaven:
 - Nutsvoorzieningen: 28.464,82 euro
 - Bezoldigingen en sociale lasten: 21.684,10 euro
 - Verzekeringen gebouw: 13.206,82 euro

2.2. Parochiekerk Sint-Paulus (Petegem-aan-de-Leie)

2.2.1. Identificatie

Geografische ligging: Oostkouterlaan 5

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Gent
- Dekenaat: Deinze
- Parochie: Heilige Maria Magdalenaparochie
- Kerkplek: Sint-Paulus Petegem
- Kerkraad: elke kerkplek heeft nog een eigen kerkraad

Eigenaar: kerkfabriek Sint-Paulus

Bescherming(en): niet beschermd

Inventaris onroerend erfgoed: niet opgenomen

Afstand t.o.v. dichtbij zijnde kerken:

- 800m Sint-Martinuskerk
- 2,8km dekenale kerk Deinze
- 3,4km kerk Astene

2.2.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Bron: Cultuurregio Leie Schelde en kerkfabriek

De Sint-Pauluskerk is de meest recente kerk van de streek. Op 30 december 1964 vroeg de bisschop van Gent de oprichting van een hulpparochie in Petegem-aan-de-Leie. Op 9 april 1967 werd de nieuwe parochie Sint-Paulus ingericht. Het kerkgebouw werd opgetrokken in 1976. Zo stond er voor het eerst sinds de Middeleeuwen een kerk op Petegems grondgebied. In 1977 werd de kerk in gebruik genomen en behoorde bij een nieuwe wijk die vanaf 1965 nabij het centrum werd aangelegd.

Het is een zaalkerk gebouwd in de stijl van het naoorlogs modernisme en heeft een vijfhoekige plattegrond. De kerk is een open ruimte die hoofdzakelijk bestaat uit baksteen, beton en glaspartijen. In 1980 werden gekleurde glasramen geplaatst. De moderne kerk heeft een opvallende vrijstaande klokkentoren. Binnenin is ze zeer open en eigentijds aangekleed. In het koor hangt een monumentaal kruisbeeld. De gekruisigde Christus is aan een opvallend gaffelkruis vastgenageld. Het dienstaltaar is sober, maar zeer modern van vorm. Achteraan de kerk zijn twee ingewerkte biechtstoelen, die een grote eenheid vertonen met de rest van de kerk. In hetzelfde gebouw is een vergaderlokaal, sanitaire voorzieningen (2 toiletten) en een ruime sacristie. Overal in het gebouw ligt dezelfde (travertin-)vloer, hoewel bedekt met vast tapijt in het koorgedeelte.

Bouwfysische toestand

Opvolging via lidmaatschap Monumentenwacht:

Het kerkbestuur is lid van Monumentenwacht. De kerk ondergaat op regelmatige basis een grondige inspectie van Monumentenwacht en er wordt gevolg gegeven aan hun richtlijnen met betrekking tot het structureel onderhoud. Het laatste advies dateert van 2020, daarvoor 2015.

In het rapport van 2015 drong Monumentenwacht aan op het veilig toegankelijk maken van de klokkentoren (valbeveiliging) en op het herstel van de draagstructuur (liggers) van de klokken. Deze werken werden uitgevoerd.

N.a.v. het rapport van 2020 werden verfwerken (bovenbouw) uitgevoerd, de dichtstbijzijnde bomen gesnoeid (ook al is een nieuwe snoei opnieuw wenselijk), werden de daken gereinigd en het verluchtingsrooster herbevestigd.

In de voorbije periode werden o.a. de gebroken hardstenen dorpels onder de inkomdeuren en de inkomdeuren zelf al vervangen.

Wat moet nog gebeuren:

- achterdeur vervangen door een paniekdeur (nooduitgang)
- blokramen aan de achterzijde vervangen (houtrot). Preventief werden er schilderwerken uitgevoerd om de levensduur van het houten schrijnwerk maximaal te verlengen.
- bitumenbekleding van het dak (roofing) vernieuwen. Op het dak is valbescherming aanwezig. De thermische en energetische isolatie van het gebouw is zwak. Bij de laatste dakwerken werd er wel isolatie geplaatst.
- verwarming vernieuwen (bij uitval van huidige ketel)
- sanitair vernieuwen (en uitbreiden?)

Recente renovaties (via investeringssubsidie):

- 2019: kerkplafondverlichting, deuren, e.a.
- 2021: aanpassing glazen scheidingswand weekkapel

- 2021: schilderwerken binnen
- 2021: aansturing klokken
- 2024: budget voorzien, maar nog niet gerealiseerd: vernieuwen glas-in-lood-ramen

Recent gerealiseerd (via eigen middelen of exploitatiesubsidie):

- jaarlijks 2021 tem 2024: ikv vernieuwing catachesezaal: nieuwe tafels en stoelen, akoestische panelen, tapijt, vals plafond en LED-verlichting
- 2020: noodverlichting voorzien
- jaarlijks 2020 tem 2024: Herstellen en herbekleden van alle stoelen
- 2020, 2021: Aanpassingen ophanging glazen scheidingswand weekkapel
- 2021, 2022: Conversie naar LED-verlichting
- 2024: vernieuwen kastenwand in doorgang naar toilet

Lopende dossiers (via subsidie of eigen middelen):

De glas-in-beton-ramen vertonen op diverse plaatsen vorstschade, in het bijzonder aan de noordoostkant. Herstelling conform de initiële uitvoering is binnen de huidige budgetten niet mogelijk. Er is een investeringsproject voor de frontzijde (noordoostkant) opgestart, waarbij de glas-in-betonramen zouden worden vervangen door dubbel glas met een print van de huidige glas-in-betonramen, maar tot op heden beantwoordt de esthetische vormgeving (kleuren, beleving, ...) nog niet aan de wensen van de kerkfabriek.

Aanwezige voorzieningen en lopende onderhoudscontracten

- **Stoelen:** de kerk wordt occasioneel enkele keren per jaar gebruikt voor concerten (bv. KADE, koren, kerstconcert, ...). De (kerk)stoelen zijn niet geschikt voor langdurig gebruik.
- **Sanitair/toilet:** Er is één toilet voorzien annex de sacristie en één ten behoeve van de kerkgebruikers (annex kerk en multifunctionele ruimte). Dit is te weinig bij grotere activiteiten (concerten).
- **Verwarming:** De stookinstallatie (aardgas) is verouderd en voldoet niet meer aan de huidige energetische vereisten. Wordt wel 2jaarlijks gekeurd. Gelet op het bijzonder gebruik van dit kerkgebouw is daartoe een grondige studie naar de meest gewenste oplossing (warmtepomp, WKK, geothermie, ...) nodig. De sacristie en het multifunctioneel lokaal worden verwarmd via radiatoren, de grote binnenruimtes via warme lucht. De verwarming wordt gevoed via één centrale stookketel op aardgas. De stookketel wordt thans in werking gehouden via één hoofdthermostaat in het kerkgedeelte. Het verwarmen van het multifunctioneel lokaal kan dus niet zonder ook de verwarming in de kerk te activeren.
- **Elektrische installatie:** eerder beperkt, maar voldoet en werd herkeurd (laatste keuring 25/08/2020). Alleen wanneer de vermogensafname binnen de perken kan worden gehouden (bv. beperkte extra verlichting- en geluidsinfrastructuur), kunnen er concerten doorgaan zonder extra generator.
- **verlichting:** uitgevoerd met meerdere kringen, werd inmiddels aangepast en er werd overgeschakeld op LED-verlichting. Uitbreiding van de LED-verlichting naar de sacristie is wenselijk.
- **Projectiemogelijkheden:** In de kerk is er projectieapparatuur voorzien, inclusief twee grote projectieschermen. In het multifunctioneel lokaal is er eveneens een projector met scherm aanwezig. Dat lokaal is ook voorzien van een groot tapijt en vergadertafels.
- **Keuken:** de kerk heeft geen keuken. Er is enkel een spoelbak in de stookruimte.

- **Akoestiek:** heel goed > werd al meerdere malen geprezen door dirigenten en gebruikers (concerten, optredens van koren, ...).
- **Zendinstallatie:** niet aanwezig
- **Bliksembeveiliging:** ja, jaarlijks visueel gecontroleerd bij (jaarlijkse) opkuis van het dak.
- **Noodverlichting:** ja, jaarlijks gecontroleerd en getest.
- **Brandblusapparaten:** ja, jaarlijks gekeurd.

Architecturale mogelijkheden

Grootte, opdeling en invulling van het kerkgebouw en zijn nevenruimtes :

De kerk is nog relatief jong. **De kerk is de enige zaalkerk in de stad** en heeft een ruitvorm van ongeveer 30 x 30 meter, met een afgesneden voorkant die uitgaat op een bijna cirkelvormig voorplein uitgevoerd met kleine kasseien. De centrale diagonaal is zuidwestwaarts georiënteerd.

De kerk is gebouwd op basis van een betonskelet dat binnenin diverse mogelijke opvallingsvormen mogelijk maakt. Binnenin is er een centrale quasi rechthoekige middenbeuk met aansluitend links en rechts quasi driehoekige zijbeuken. Deze ruimtes vormen evenwel één geheel zonder tussensteunen. Als zodanig is het zicht op het podium (altaar) vanuit elke positie binnen de kerk onbelemmerd. Het podium, met daarop het altaar en de lezeraars, is inmiddels bij middel van een houten onderconstructie, naar voor geschoven.

De kerk biedt gemakkelijk plaats aan 480 personen, bij uitbreiding tot 600 personen.

Achter het podium bevindt zich een afgescheiden sacristie, berging en toilet.

Links bevindt zich nog een rechthoekige weekkapel die via een afsluitbare glazen wand aansluit op de hoofdkerk. Daar zijn er ongeveer een 60-tal plaatsen voorzien. In het verlengde daarvan ligt het stooklokaal.

Rechts bevindt zich een afgescheiden (multifunctioneel) catechese-/vergaderlokaal met annex een toilet.

Toegankelijkheid:

- Toegankelijk voor minder mobiele personen: De kerk kan relatief vlot worden betreden (licht hellende toegang in kassiesteen aan de inkom) en beperkt zich tot één bouwlaag.
- Openingsuren: Omwille van de eerder beperkte 'sociale controle' is de kerk in de regel alleen maar toegankelijk bij vieringen.

Uitbreidingsmogelijkheden en mogelijkheden om (deel)ruimtes af te splitsen :

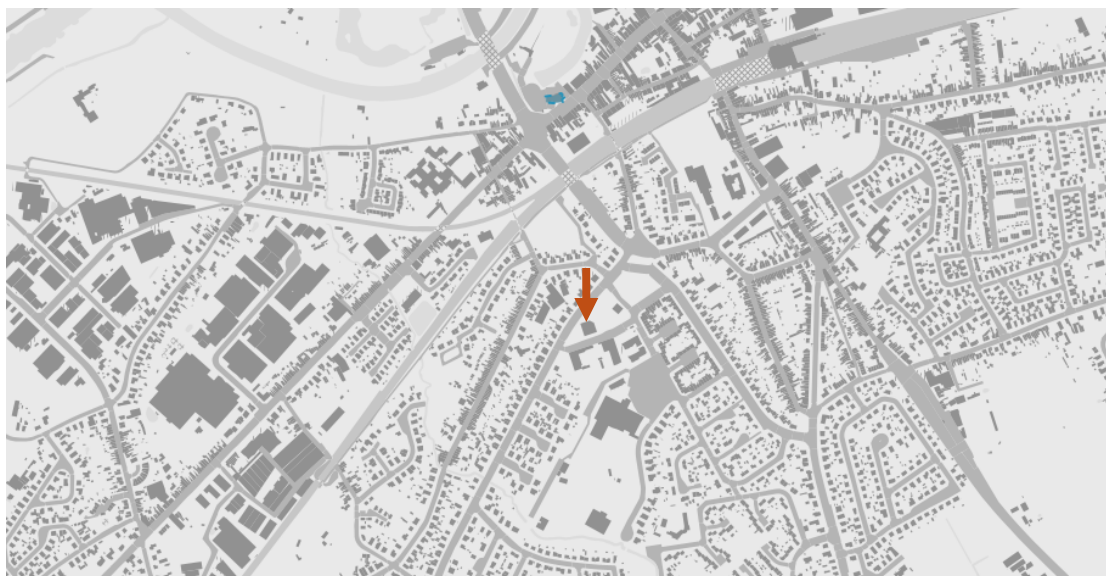
- De centrale rechthoekige middenbeuk kan mits het plaatsen van nieuwe wanden worden afgescheiden van de zijbeuken.
- De weekkapel kan mits het plaatsen van een nieuwe wand worden afgescheiden van de hoofdkerk.
- Maar ook omgekeerd: mits het uitbreken van de muur tussen de hoofdkerk en het multifunctioneel lokaal links, kan de binnenruimte tot één nog groter geheel worden uitgebreid.
- Naast het centrale gedeelte dat hoger is opgetrokken, kan er links (boven linker zijbeuk en weekkapel) en rechts (boven rechterzijbeuk en multifunctionele ruimte) nog een extra bouwlaag (vb. appartementen) worden aan toegevoegd. De draagstructuur is daarop berekend.
- Rechts achteraan de kerk (in het verlengde van de multifunctionele ruimte en de sacristie) is er een spievormig grasveld dat westwaarts is georiënteerd. Deze zon-georiënteerde achterzijde is

ideaal om verder op uit te breiden indien wenselijk naar de toekomst toe (bv. een gemeenschapszaal).

2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk situeert zich in de wijk Oostkouter, een wijk in deelgemeente Petegem-aan-de-Leie aangelegd sinds 1965.

In deelgemeente Petegem-aan-de-Leie wonen 10.420 inwoners (1/10/2024).

- **Nabijheid kerkhof:** er ligt geen begraafplaats rond de kerk, maar wel op 500m wandelafstand. M.u.v. het plaatsen van urnen worden er geen begravingen meer toegestaan op deze begraafplaats.
- **Nabijheid gemeenschapszaal, culturele of sportinfrastructuur en/of parochiale zaal:** Sportcentrum Palaestra en kinderopvang Leiebos (gebruik door derden mogelijk wanneer geen kinderopvang/ eigenaar stad) zijn vlakbij. Parochiale zaal 'Martinuscentrum' (Kortrijksesteenweg 86 / eigenaar vzw Parochiale Werken Deinze, uitbater vzw Martinuscentrum) ligt op 800m wandelafstand. Gemeenschapszaal Ter Wilgen (Poelstraat 37 / eigenaar stad) ligt op 1,2km wandelafstand en gemeenschapszaal Brielpaviljoen (Lucien Mathyslaan 15/ eigenaar stad) ligt op 1,1km wandelafstand.
- **Nabijheid openbaar vervoer:** het station ligt op 15 minuten wandelafstand. Er is geen busvervoer in de onmiddellijke buurt van de kerk.
- **Nabijheid parking:** er is voldoende parkeeraccommodatie. Dit in combinatie met deze van de basisschool en desgevallend het sportcomplex Palaestra bij grotere activiteiten.
- **Nabijheid school:** de kerk ligt vlakbij 3 scholen (de basisschool Sint-Hendrik, Driessprong en Erasmus), dichtbij Leiebos (nieuwe kinderopvanglocatie stad Deinze) en sportcentrum Palaestra.

Beleidsplan ruimte:

De publieke ruimte en functies rond Oostkouterlaan en het voormalig politiecommissariaat vormen, samen met Palaestra, het hart van Petegem en de wijk Oostkouter. Het is de ambitie om dit gebied verder op te waarderen en te versterken tot een levendig centrum, een nieuwe kern.

In 2017 werd de ruimtelijke visie voor het stadsvernieuwingsproject 'Wijk Oostkouter-site politiecommissariaat' opgemaakt, die nog steeds het richtinggevend kader vormt voor een verdere ontwikkeling. Deinze heeft de ambitie om op deze plek een stedelijk ontwikkelingsproject te realiseren waarbij kwalitatieve (groene) publieke ruimte en ontmoetingsplekken voor jong en oud

worden verweven met een diversiteit aan woningtypologieën en tal van functies (detailhandel, horeca, diensten, marktruimte, enz.).

Er wordt bewust gekozen voor inbreiding op deze strategische locatie dicht bij de stadskern, in plaats van de traditionele verkaveling aan de rand van het stedelijk gebied.

Zo is de Pauluskerk een beeldbepalend element voor Oostkouter die bewaard moet blijven.

Hierbij zal op termijn een nieuw dorpshuis worden geïntegreerd ter vervanging van zaal Ter Wilgen (die zal verdwijnen door de vervollediging van de stadsboulevard).

De vandaag belangrijke groene publieke ruimte blijft in de toekomst zoveel mogelijk behouden en moet uitgroeien tot een kwalitatief buurtpark. De jaarlijkse evenementen zoals Petegem Koers en Petegem Kermis moeten in de toekomst kunnen blijven doorgaan binnen deze nieuwe kern.

2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische activiteiten:

- Weekendvieringen: wekelijks
- Jongerenvieringen (10tal per jaar)
- Bijzondere parochiale vieringen zoals zangavonden
- 10tal uitvaardiensten per jaar, 10tal doopsels per jaar, 3tal huwelijksvieringen per jaar
- Catachesebijeenkomsten, communie- en vormselviering
- Schoolvieringen

Niet-liturgische activiteiten:

- scholen: einde schooljaaractiviteiten, oudercontacten en andere ouderbijeenkomsten, schoolcongressen
- zangrepetities
- concerten georganiseerd door derden: enkele keren per jaar
- vergaderingen (o.a. door de kerkraad)

2.2.5. Beschrijving van de toekomstvisie

- Deze kerk wordt behouden voor de eredienst
- Huidig gebruik van de kerk wordt in stand gehouden

Valorisatie: initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen, zijn mogelijk na overleg met het kerkbestuur. Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor kunsthistorische rondleidingen, concerten, voordrachten, conferenties of tijdelijke tentoonstellingen zijn.

Medegebruik: de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen is mogelijk.

Neven- of herbestemming is de komende 6 jaar niet mogelijk.

2.2.6. Financieel overzicht

Jaarlijkse kosten -> exploitatiesubsidie MJP20-25:

JR 2019	JR 2020	JR 2021	JR 2022	JR 2023	MJP 2024	MJP 2025	Totaal 20-25
34.965,57	41.441,58	39.385,12	37.375,58	41.881,75	42.248,22	43.016,19	245.348,44

De jaarlijkse exploitatiesubsidie voor de Sint-Pauluskerk in Petegem-aan-de-Leie varieerde voorbij de legislatuur tussen 37.385 euro en 43.016,19 euro.

Grote werken -> investeringssubsidie 2019 & MJP 20-25:

Jaar	Grote werken aan parochiekerk	Investeringsubsidie
2019	kerkplafondverlichting, deuren, e.a.	10.791,82 euro
2021	aanpassing glazen scheidingwand weekkapel conversie naar LED-verlichting schilderwerken binnen aansturing klokken	16.032,51 euro
2024 (MJP)	Budget voorzien, maar nog niet uitgevoerd: vernieuwen glas-in-lood-ramen Opmerking: de esthetische vormgeving om de ramen te vervangen met fotoprints (kleuren, beleving, ...) beantwoordt nog niet aan de wensen van de kerkfabriek.	55.000 euro

De kerkfabriek Sint-Paulus Petegem kreeg in de periode 20-25 een totale investeringssubsidie van 71.032,51 euro (waarvan 55.000 euro in 2024 nog niet uitbetaald door de stad omdat de werken nog niet zijn uitgevoerd).

Via eigen middelen of gedeeltelijk eigen middelen werden volgende investeringen gerealiseerd:

- Vernieuwen catachesezaal (nieuwe tafels en stoelen, akoestische panelen, tapijt, vals plafond en LED-verlichting) (2021 tem 2024).
- Noodverlichting voorzien (2020)
- Herstellen en herbekleden van alle stoelen (2020 tem 2024)
- Aanpassingen ophanging glazen scheidingwand weekkapel (2020, 2021)
- Conversie naar LED-verlichting (2021, 2022)
- Vernieuwen kastenwand in doorgang naar toilet (2024)

Enkele detailcijfers – jaarrekening 2023

- **Exploitatieontvangsten: 4.087,37 euro**

Grootste ontvangsten:

- 950 euro: creditnota's
- 821,70 euro: stoelgeld
- Geen privaat patrimonium

- **Exploitatie-uitgaven: 45.037,72 euro**

Grootste uitgaven:

- Vergoedingen aan vrijwilligers: 6.720 euro
- Nutsvoorzieningen gebouw: 5.805,24 euro
- Onderhoud gebouw: 4.897,83 euro
- Aankoop van kerk- en sacristiemeubelen en -gerief: 4.592,85 euro
- Verzekeringen gebouw: 2.815,67 euro

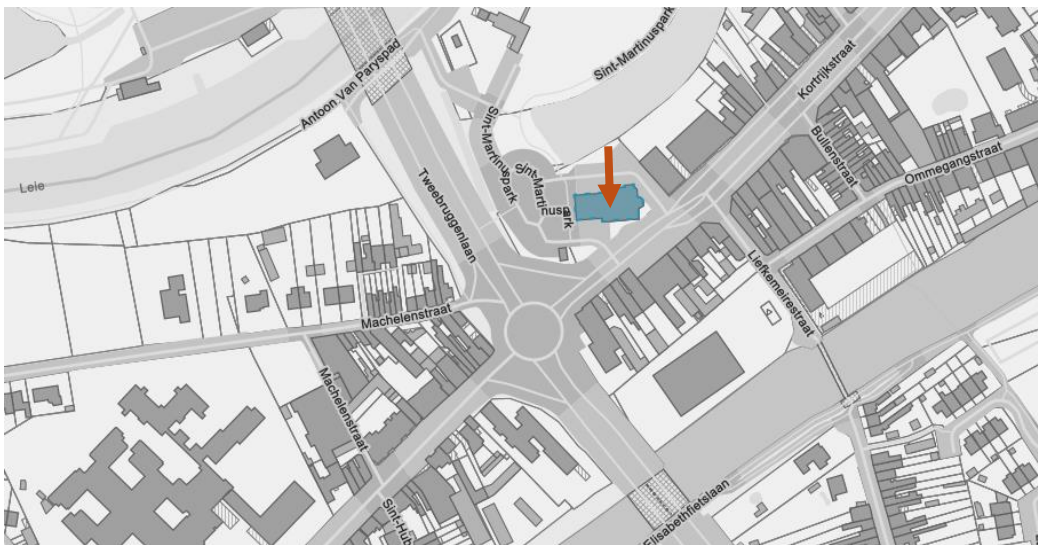
2.3. Parochiekerk Sint-Martinus en Sint-Antonius abt (Deinze)

2.3.1. Identificatie

Geografische ligging: Kortrijkstraat 65

Ter info: De Sint-Martinuskerk is rond 1147 gebouwd als parochiekerk van Petegem-aan-de-Leie. 300 jaar later, in 1469, werd door een beslissing van de Bourgondische hertog Karel De Stoute, dit deel van Petegem Deins grondgebied. De Petegemnaars gingen/gaan eeuwenlang al naar hun parochiekerk die in Deinze ligt.

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Gent
- Dekenaat: Deinze
- Parochie: Heilige Maria Magdalenaparochie
- Kerkplek: Sint-Martinus en Sint-Antonius abt, Petegem
- Kerkraad: elke kerkplek heeft nog een eigen kerkraad

Eigenaar: stad Deinze

Bescherming(en): niet beschermd

Inventaris onroerend erfgoed: erfgoedobject 38010, bouwkundig erfgoed

Afstand t.o.v. dichtbij zijnde kerken:

- 800m Sint-Pauluskerk Petegem
- 2km dekenale kerk Deinze
- 2,5km kerk Astene

2.3.2. Beschrijving**Cultuurhistorische waarde**

Bron info: Inventaris Onroerend Erfgoed: [Parochiekerk Sint-Martinus en Sint-Antonius Abt](#) / [Inventaris Onroerend Erfgoed](#)

De Sint-Martinuskerk was de parochiekerk van Petegem-aan-de-Leie. Ze werd gebouwd rond 1147. Door een beslissing van de Bourgondische hertog Karel de Stoute werd dit deel van Petegem echter Deins grondgebied in 1469. Het kerkgebouw onderging doorheen de geschiedenis verschillende ingrijpende wijzigingen. Het meest waardevolle element is de romaanse toren. De toren werd na de vernielingen van 1940 in baksteen gereconstrueerd. Tot de kerkschat behoort o.a. het schilderij 'De besnijdenis van Christus' uit de 17de eeuw en enkele werken van Charles Picquet. Het stijlvolle koorgestoelte dateert ook uit de 17de eeuw en de lambrisering in Lodewijk XVI-stijl uit de 18de eeuw. Een ander waardevol meubel is de neogotische preekstoel van de hand van de Gentse beeldhouwer Mathias Zens. Dit stuk kwam in 1896 tot stand.

Aan de kerk kan men een Antonius Abt-omweg vinden. Deze bestaat uit zeven muurkapelletjes met taferelen uit het leven van de heilige.

Historiek

Kerk met zeer oude oorsprong, reeds bestaande in 1147 toen de grond, door graaf Diederik van den Elzas in leen gegeven werd aan de abdij van Drongen. Vierkante onderbouw van de kruisingstoren met romaanse venstertjes in Doornikse steen, vermoedelijk nog uit de 12de eeuw. Overige romaanse kerkdelen in de loop der eeuwen grondig verbouwd en vergroot. Naar model van de kruisingstoren van de Onze-Lieve-Vrouwekerk, in 1616 bouw van een achthoekige bakstenen klokkenkamer met spitsboogvormige galmgaten boven de vierkante onderbouw. Archiefteksten vermelden in 1623 het plaatsen van twee zijaltaren. De steunmuur aan het noordelijk transept en gotische booggewelven binnenin wijzen vermoedelijk naar deze bouwperiode. In 1750, kerk zeer bouwvallig en aanvraag gedaan om twee zijbeuken te bouwen naar ontwerp van architect J.B. Simoens; gedateerd 1772. Grootste verbouwingswerken in 1830 met het slopen van het schip en vermoedelijk ook het koor en vervangen door de huidige bakstenen constructies. Verschillende stukken van het 17de- en 18de-eeuwse mobiliair bleven behouden. Toren opgeblazen in mei 1940 en de kerk zwaar beschadigd. Restauratie in 1950-57 onder leiding van architect E. De Backer waarbij de toren en kruisingspijlers gereconstrueerd werden en het koor verlaagd werd met aangepaste daken.

Beschrijving

Plattegrond: driebeukig pseudobasilicaal schip van drie traveeën met kruisingstoren op vierkante plattegrond, niet uitspringende transeptarmen en driebeukig koor van twee traveeën met vijfzijdige apsis, geflankeerd door sacristieën. Baksteenbouw op plint van Doornikse kalksteenblokken, met aanzet van de toren in Doornikse steen en sporadische verwerking van zandsteen voor hoekblokken aan klokkenkamer en deuromlijsting in de westgevel. Afdekkend leien zadeldak; twee afzonderlijke schilddaken boven traveeën van zijkoor. Westgevel met verankerde puntgevel (top van vernieuwde baksteen) met centrale omlijste korfboogdeur, met imposten onder waterlijstje, erboven steekboogvenster en ovale topoculus. Zijgevels van drie traveeën met getoogde vensters. Oud transept aangegeven door steunbeer met versnijding, aan de zuidzijde met voorgebouwd portaaltje. Kruisingstoren op vierkante onderbouw met telkens drie rondboogvenstertjes (van de oorspronkelijke klokkenkamer); overgang naar achthoekige bakstenen bovenbouw door middel van

driehoeken; spitsboogvormige galmgaten en aflijnende zandstenen hoekblokken. Koor met hoge rondboogvensters, gescheiden door bakstenen lisenen.

Interieur

Sober witgeschilderde ruimte geleed door rondboogarcaden op zuilen met hoge vierkante sokkel. Tongewelven in middenbeuk en transept, vlakke zoldering in zijbeuken en koren. Contrasterende Doornikse steen in kruising met gereconstrueerde rondboogarcaden en zware pijlers in romaanse stijl.

Mobilair

- Schilderijen:
 - Besnijdenis van Jezus uit de 17de eeuw, school van G. De Crayer;
 - Heilige Antonius wekt een jongeling op, op zuidelijk altaar, van 1842 door Deinse schilder C. Picqué;
 - Onze-Lieve-Vrouw met Kind met rozenkrans, op hoofdaltaar, van 1849 door C. Picqué
- Portiekaltaren gewijd aan Onze-Lieve-Vrouw (ten noorden) en Heilige Antonius (ten zuiden) van gemarmerd hout, 19de eeuw.
- Eiken biechtstoelen van circa 1780 door Cadet in Lodewijk XVI-stijl.
- Neogotische preekstoel met beelden van de evangelisten door Mathias Zens, van 1896.
- 17de-eeuws eikenhouten koorgestoelte, eiken lambriseringen in Lodewijk XVI-stijl.
- Lodewijk XV-deur van de doopkapel met 18de-eeuws doopvont.
- Grafstenen uit de 18de en 19de eeuw.
- Buiten, zeven muurkapellen van ommegang van Sint-Antonius Abt uit eind 19de eeuw.

Bouw fysische toestand

Opvolging via lidmaatschap Monumentenwacht:

Het kerkbestuur van Sint-Martinus en Antonius Abt is lid bij Monumentenwacht. Het laatste advies dateert van 2015. Er waren slechts enkele kleine opmerkingen waarvan de meeste werden aangepakt.

Het kerkbestuur is van mening dat de kerk in een goede bouw fysische staat verkeert. Er stellen zich op dit ogenblik geen ernstige problemen. Elk jaar gebeurt er een grondige inspectie van het dak zowel binnen als buiten. Hierbij worden verdwenen leien en gebroken leien vernieuwd. De goten worden jaarlijks gereinigd en nagezien op eventuele lekken. De bomen rond de kerk vormen een mooie groene omkadering van het kerkgebouw, maar vragen extra aandacht omwille van de vallende bladeren (in de herfst regelmatig verstopte afvoerleidingen) en boomwortels. Nu en dan dringen de wortels van de bomen doorheen de fundamenteën van de kerk en duwen ze dan de tegels omhoog. In dat geval wordt er door de kerkraad onmiddellijk ingegrepen. Deze wortels kunnen soms woekeren en de ondergrondse leidingen van toilet en waterafvoeren grondig verstopen. In dergelijke gevallen is er een goede samenwerking met de stad om wanneer zich dit voordoet deze problemen op te lossen.

Recente grote renovaties (via investeringssubsidie):

- 2023: aanpassing bliksembeveiliging
- 2023: klimhaken
- 1999: schilderwerken binnen

Lopende dossiers (via subsidie of eigen middelen): geen

Aanwezige voorzieningen en lopende onderhoudscontracten

- **Sanitair/toilet:** 1 toilet aanwezig in de technische sacristie. Het toilet is niet rolstoeltoegankelijk.
- **Elektrische installatie:** minstens 25 jaar oud. Geen 5jaarlijkse keuring.
- **Verwarming:** aardgas (een gasgestookte warme lucht blazer in de technische sacristie).
- **Projectiemogelijkheden:** nee
- **Keuken:** nee
- **Akoestiek:** goed
- **Orgel:** wordt elk jaar onderhouden en gestemd > goed bespeelbaar
- **Zendinstallatie:** niet aanwezig
- **Bliksembeveiliging:** ja, aangepast in 2023
- **Noodverlichting:** ja, jaarlijks nazicht door kerkbestuur zelf
- **Brandblussers:** nee
- **Klokkeninstallatie en torenuurwerk:** ja, laatste versie geïnstalleerd in 2023, jaarlijks nazicht
- **Reinigen dakgoten:** ja, jaarlijks
- **Controle leien (dak):** ja, jaarlijks

Architecturale mogelijkheden

Grootte, opdeling en invulling van het kerkgebouw en zijn nevenruimtes:

De totale oppervlakte (incl. beide sacristieën) is 800 m²

Middenbeuk en 2 zijbeuken (6,6 + 2 x 4) m

2 sacristieën aan weerszijden van het koor van elk +/- 25 m²

Toegankelijkheid:

Toegankelijkheid voor minder mobiele personen: De kerk is toegankelijk voor minder mobiele personen. Er is regelmatig bezoek van andersvaliden van het nabijgelegen woonzorgcentrum Sint Jozef (onder begeleiding).

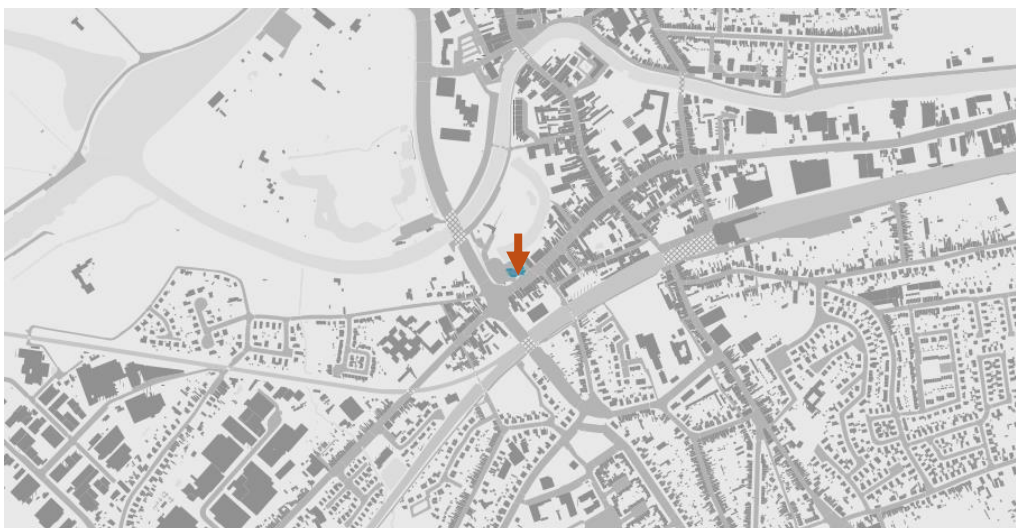
Kerkbibliotheek: 400-tal werken aanwezig.

Openingsuren: De kerk is dagelijks open voor het publiek. Er wordt dagelijks religieuze en aanverwante muziek gespeeld. Heel wat mensen komen rust en verpozing zoeken als onthaasting van het drukke dagelijkse leven.

2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Rol van de kerk in het stedelijk weefsel

De kerk ligt in het centrum van de stad aan de kruising van 2 drukke gewestwegen N43/N35 ter hoogte van de Martinusrotonde. De kerk is duidelijk zichtbaar. Het gebouw paalt aan de noordzijde aan een natuurlijke omgeving met een afgesloten Leie-arm en tussen de bevaarbare Leie ook het Martinuspark waar heel wat mensen tot rust en onthaasting kunnen komen.

- **Nabijheid kerkhof:** niet rond de kerk, op wandelafstand.
- **Nabijheid gemeenschapszaal, culturele of sportinfrastructuur en/of parochiale zaal:**
Parochiale zaal 'Martinuscentrum' (Kortrijksesteenweg 86 / eigenaar vzw Parochiale Werken Deinze, uitbater vzw Martinuscentrum) ligt op 300m wandelafstand. Diverse socio-culturele en parochiegebonden activiteiten worden er georganiseerd.
Gemeenschapszaal Ter Wilgen (Poelstraat 37 / eigenaar stad) ligt op 700m wandelafstand en gemeenschapszaal Brielpaviljoen (Lucien Mathhyslaan 15 / eigenaar stad) ligt op 500m wandelafstand.
De Brielpoort, Leietheater, mudel, Brielpunt, Brieltuin, Brieljant, Palaestra, KADE, de bibliotheek en dienstencentrum Leiespiegel liggen op 500m à 1 km wandelafstand.
- **Nabijheid openbaar vervoer:** de kerk ligt op 900m van het station.
- **Nabijheid parking:** aan de west- en noordzijde van de kerk is een ruime parking (107 plaatsen).
- **Nabijheid school:** De kleuterafdeling van de vrije basisschool Driessprong (tot 30/06/25). Andere lagere en middelbare scholen liggen op wandelafstand.
- **Nabijheid jeugdvereniging:** Het jeugdlokaal van de KSA/KSJ Deinze–Astene heeft er zijn vaste stek en doet ook dienst als kamplocatie voor diverse jeugdbewegingen.
- **Nabijheid WZC:** woonzorgcentrum Sint-Jozef

Beleidsplan ruimte:

Petegem, Deinze en Astene vormen samen het stedelijk gebied van de stad. Iets meer dan de helft van alle inwoners (meer dan 23.000 inwoners) wonen in dit stedelijk gebied. Het stedelijk gebied is dynamisch gegroeid tot wat zij vandaag is. De verwachte bevolkingsgroei en de nieuwe maatschappelijke behoeften moeten binnen de bebouwde ruimte opgevangen worden. Dit in eerste instantie in het stedelijk gebied en in tweede instantie in de dorpen. Verdichting is geen doel op zich, maar moet altijd een verhoging van de woon- en leefkwaliteit inhouden. De stadsdelen Deinze en Petegem zijn ruimtelijk met elkaar verbonden, er zijn 3 kerken op 1,5km afstand van elkaar.

2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische activiteiten:

- Eucharistievieringen: elke zondag en elke hoogdag. Er wordt bij elke dienst een liveopname gemaakt en wordt doorgestuurd naar geïnteresseerden.
- Regelmatig doopsels, huwelijken en begrafenissen

Niet-liturgische activiteiten:

- Samenwerking KADE: Het orgel staat, na afspraak, ter beschikking van organisten om te oefenen. De kerk wordt soms gebruikt door KADE (les orgel).
- Kerkconcerten, lezingen en voordrachten: omwille van de goede akoestiek, de beschikbaarheid van een goed onderhouden orgel en een goede locatie van de kerk met parking, worden regelmatig kerkconcerten, lezingen en voordrachten met een religieus en/of aanverwant karakter georganiseerd.
- Tentoonstellingen: de kunstschaten en kerkelijke gebruiksgoederen o.a. in het kader van Open Monumentendag.
- Andere activiteiten zoals bvb een kerstmarkt in samenwerking met woonzorgcentrum Sint Jozef.

2.3.5. Beschrijving van de toekomstvisie

- Deze kerk wordt niet behouden voor de eredienst
- Huidig gebruik van de kerk wordt in stand gehouden tot een opportuniteit zich voordoet
- Als zich een opportuniteit voordoet, is een neven- en/of herbestemming is mogelijk

Valorisatie: initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen, zijn mogelijk na overleg met het kerkbestuur. Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor rondleidingen, concerten, voordrachten, conferenties of tijdelijke tentoonstellingen zijn.

Door de centrale en zichtbare ligging aan de Martinusrotonde en het Martinuspark zijn er dagelijks passanten die even de rust opzoeken in de kerk. Er wordt dagelijks aangepaste muziek gespeeld wat fijn is voor de passanten die de rust opzoeken. Ook de bewoners van het nabijgelegen woonzorgcentrum Sint Jozef met hun begeleiders blijven meer dan welkom.

De niet-liturgische activiteiten zoals deze nu al worden georganiseerd, kunnen verdergezet worden.

- Leerlingen uit KADE kunnen, na afspraak, het orgel bespelen.
- Muziek- en orgelconcerten: met KADE en muziekverenigingen kunnen afspraken gemaakt worden om de kerk ter beschikking te stellen voor muziek en in het bijzonder les orgel.
- Tentoonstellingen, lezingen en andere activiteiten in een religieuze context georganiseerd door derden (socio-culturele organisaties) blijven mogelijk.

Medegebruik: de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen is mogelijk.

De kerkfabriek staat open om interreligieuze bijeenkomsten en/of vieringen te organiseren en/of om de kerk ter beschikking te stellen aan andere christelijke geloofsgemeenschappen.

Wanneer een opportuniteit zich zou voordoen, kan na overleg gekozen worden voor neven- en/of herbestemming van deze parochiekerk:

- **Nevenbestemming in tijd:** multifunctioneel gebruik: het kerkgebouw kan in dit geval occasioneel, buiten de uren van de religieuze activiteiten, voor andere doeleinden of door andere instanties gebruikt worden.
- **Nevenbestemming in ruimte:** gedeeld gebruik: het kerkgebouw wordt architecturaal heringericht dat er een kleinere liturgische ruimte ontstaat, met daarnaast ruimte voor één of meerdere lokalen die, op een permanente basis, een andere bestemming kunnen krijgen. Zo is

een gedeeld gebruik van het kerkgebouw mogelijk zonder dat de afzonderlijke activiteiten elkaar hinderen of doorkruisen.

- **Herbestemming:** Wanneer een parochiekerk niet meer voor religieuze activiteiten in aanmerking komt, kan zij definitief aan de eredienst onttrokken worden en een nieuwe functie krijgen.

2.3.6. Financieel overzicht

Jaarlijkse kosten -> exploitatiesubsidie MJP20-25:

JR 2019	JR 2020	JR 2021	JR 2022	JR 2023	MJP 2024	MJP 2025	Totaal 20-25
11.111,08	12.703,06	9.058,55	15.920,07	15.865,45	9.857,38	10.526,34	73.930,85

De exploitatiesubsidie voor de parochiekerk Sint-Martinus en Sint-Antonius in Petegem-aan-de-Leie varieerde de voorbije legislatuur tussen jaarlijks 9.058 euro (2021) en 15.865 euro (2023).

Grote werken -> investeringssubsidie MJP 20-25:

Jaar	Grote werken aan parochiekerk	investeringssubsidie
2020-2025	Er werden voorbije legislatuur geen investeringssubsidies uitbetaald.	

Er werden de voorbije legislatuur geen investeringen met eigen middelen uitgevoerd.

Enkele detailcijfers – jaarrekening 2023

- **Exploitatieontvangsten: 62.488,87 euro**
Grootste ontvangsten:
 - 57.799 euro privaat patrimonium: huren, pachten, gebruiksovereenkomsten
- **Exploitatie-uitgaven: 72.629,21 euro**
Grootste uitgaven:
 - Onderhoud privaat patrimonium: 12.201,51 euro
 - Onderhoud gebouw: 13.473,38 euro
 - Nutsvoorzieningen gebouw: 7.489,14 euro
 - Vergoedingen: 5.947 euro
 - Verzekeringen gebouw: 5.186,38 euro

2.4. Parochiekerk Sint-Amandus en Job (Astene)

2.4.1. Identificatie

Geografische ligging: Nieuwstraat 4

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Gent
- Dekenaat: Deinze
- Parochie: Heilige Maria Magdalenaparochie
- Kerkplek: parochie Sint-amandus en Job
- Kerkraad: elke kerkplek heeft nog een eigen kerkraad

Eigenaar: kerkfabriek (zowel kerk als kerkhof)

Bescherming(en): niet beschermd

Inventaris onroerend erfgoed: bouwkundig erfgoed, ID 38066

Afstand t.o.v. dichtbij zijnde kerken:

- 2,5km kerken Petegem-aan-de-Leie
- 2,9km dekenale kerk Deinze
- 3,7km wandelafstand (8km auto) Bachte-Maria-Leerne

2.4.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Bron info: Cultuurregio Leie Schelde en Inventaris Onroerend Erfgoed: [Parochiekerk Sint-Martinus en Sint-Antonius Abt / Inventaris Onroerend Erfgoed](#)

De Sint-Amandus en Sint-Jobkerk werd gebouwd in de periode 1834-1836. Het gebouw verving de oude romaanse kerk van Astene die op de Kapelleberg aan de Leie stonde en in 1836 werd gesloopt. De nieuwe kerk is ingeplant in de knik van de straat met de westgevel uitziend op de straat.

Het huidige bedehuis is op architecturaal vlak geen hoogvlieger. Het interieur is wel mooi beschilderd. In het koor zijn de oorspronkelijke polychrome schilderingen bewaard. Opvallend is het blauw geschilderde gewelf met gouden sterren. Het meubilair en de kunstwerken zijn deels afkomstig uit de oude kerk. Eén van de mooiste stukken uit de kerkschat is de 18de-eeuwse piëta. De zes schilderijtjes die aan de buitenmuren hangen vormen samen de Sint-Jobomwegang.

Beschrijving

Nieuwe kerk ingeplant in de knik van de straat met westgevel uitziend op de straat en aan drie zijden omringend, deels omhaagd kerkhof met ijzeren hekken aan vierkante gemetste pijlers. Gebouwd in 1834-1836 op grond geschonken door juffrouw M. Stevens van het nabij gelegen kasteeltje zogenaamd "Goed sPauws" ter vervanging van de oude vervallen en te klein geworden romaanse kerk op de Kapelleberg bij de Leie, gesloopt in 1836.

Nieuwe kerk naar ontwerp van architect A. De Lancker met pseudobasilicale aanleg, drie beuken en vijf traveeën verlicht door rondboogvensters en blinde halfronde koorsluiting. Oorspronkelijke westgevel met neoclassicistische pilastergevel onder driehoekig fronton en bekronend zeshoekig klokkenruitertje.

In 1878, uitbreiding van de kerk naar het westen met één travee, plaatsing van twee vensters in het koor en bouw van een hoog oprijzende ingebouwde vierkante westtoren met rondboogvormige galmgaten en ingesnoerde naaldspits en westportaal naar ontwerp van architect E. de Perre-Montigny.

Zwaar beschadigd tijdens de Eerste en de Tweede Wereldoorlog bij opblazen van toren en gerestaureerd in 1920 door architect J. Rooms en in 1948-54 door architect W. Rooms onder meer met nieuwe, meer gedrukte toren met rechthoekige galmgaten onder tentdak.

Baksteengebouw op gecementeerde plint. Westgevel met centrale rondboogdeur in arduinen omlijsting, onder waterlijst en bekronend kruis; rondboogvormig bovenlicht en zijvenstertjes en omlijste oculi in de zijbeuken. Noord- en zuidgevels met rondboogvensters met ijzeren roedeverdeling. Op de penanten 2 x 3 muurkapelletjes met schilderij en onder glas met de voorstelling van de lotgevallen van Sint-Job, van de jaarlijkse ommegang.

Tegen de oostmuur van het koor aangebouwde gecementeerde kapel onder driehoekig fronton, binnenin met gepolychromeerde houten calvarie (18de eeuw).

Interieur

Neoclassicistisch interieur met bepleisterde Toscaanse zuilen op hoge achthoekige sokkel en die het hoofdgestel en centraal tongewelf ondersteunen; zijbeuken met vlakke zoldering en pilasters tussen de vensters. Koor met behouden polychrome beschildering met sjablonen en gemarmerde halfzuilen met verguld Korinthisch kapiteel ter ondersteuning van het hoofdgestel met tekst "Te Deum Laudamus". Blauwgeschilderd gewelf met vergulde sterren.

Mobilair

Schilderijen:

- Heilige Amandus verkondigt het geloof, gedateerd 1723, door G. Le Plat;

- Onze-Lieve-Vrouw met Kind, Heilige Jozef en engelen, 18de eeuw, Vlaamse school; Piëta, 18de eeuw, Vlaamse school;
 - Jezus en de Samaritaanse vrouw, 18de eeuw, Vlaamse school;
 - zes schilderijtjes van de Sint-Jobommegang aan de buitenmuren.
- Preekstoel door Goeminne, van circa 1780, eik.

Bouwfysische toestand

Opvolging via lidmaatschap Monumentenwacht:

Het kerkbestuur Astene is lid van Monumentenwacht. De laatste inspectie ging door in 2020.

De enige dringend uit te voeren opmerking was het vastzetten van de verlichtingsarmatuur aan de achterzijde van de kerk, wat onmiddellijk is gebeurd. Ook enkele van de niet dringende herstellingen werden uitgevoerd.

In het laatste rapport in 2020 kreeg de kerk de algemene beoordeling “goed en degelijk opgevolgd met zin voor het opvolgen van de inspectierapporten”.

De volgende driejaarlijkse inspectie had normaal moeten plaats hebben in 2023.

In 2024 was er wel een interieurescan naar aanleiding van de waterschade in de kerk ten gevolge van een kapotte afvoerpijp. Ondertussen is deze schade hersteld. Als gevolg van de defecte afvoerpijp dient een gedeelte van de muur van het koor hersteld/geschilderd te worden.

Urgente problemen stellen zich momenteel niet.

Recente grote renovaties (via investeringssubsidie):

- 2023: zonnepanelen voorzien
- 2023: nieuwe verwarmingsinstallatie met infrarood verwarming
- 2023: bij de installatie van infrarood verwarming en zonnepanelen en bij de omschakeling van 220 volt naar 400 volt werden ongeveer 80% van de leidingen hernieuwd. Alle schakelkasten werden vernieuwd en gekeurd.
- 2014: vervangen wijzerplaten en wijzerverdeelwerk van torenuurwerk

Aanwezige voorzieningen en lopende onderhoudscontracten

- **Sanitair/toilet:** ja, één eenvoudig toilet toegankelijk via de zijkapel of via de buitendeur achteraan de kerk. Het toilet is te klein voor rolstoelgebruikers.
- **Elektrische installatie:** degelijke elektriciteitsleidingen: 80% vernieuwd in 2023 n.a.v. plaatsen zonnepanelen.
- **Zonnepanelen:** ja, 10.000 W (2023)
- **Verwarming:** elektrische verwarming via infrarood verwarming (2023)
- **Verlichting:** momenteel geen LED-verlichting
- **Projectiemogelijkheden:** niet aanwezig
- **Keuken:** niet aanwezig
- **Akoestiek:** heel goed
- **Zendinstallatie:** in de torenspits is een zendinstallatie van Proximus aanwezig waarvoor een huurovereenkomst met de kerkfabriek werd afgesloten. Er is aanvraag lopende voor provider Digi-Belgium om eveneens een zendinstallatie in de toren te plaatsen.
- **Bliksembeveiliging:** ja, jaarlijks gecontroleerd
- **Noodverlichting:** lichtgevende klevers voorzien (goedgekeurd door IDW)
- **Brandblusapparaten:** ja, jaarlijkse keuring
- **Klokkeninstallatie en torenuurwerk:** ja, jaarlijks nazicht (stad betaalt dit)

Architecturale mogelijkheden

Grootte, opdeling en invulling van het kerkgebouw en zijn nevenruimtes :

- Afmetingen kerk:
 - lengte 24m
 - breedte 11m
 - hoogte middenbeuk 14m, hoogte zijbeuken 9m, hoogte koor 11m
- Naast het koor, het schip van het kerkgebouw en de 2 zijbeuken zijn er vooraan twee afzonderlijke ruimtes:
 - de sacristie met zolder
 - een kleine weekkapel met zolder
- Achteraan het schip bevindt zich het oksaal en de toren. Er is ook een toilet aanwezig.

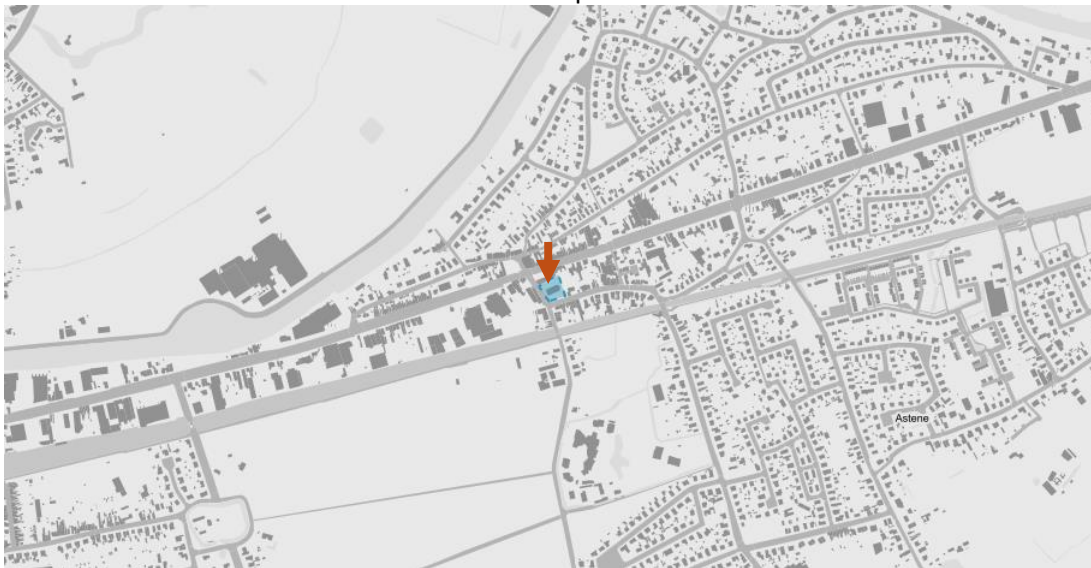
Toegankelijkheid:

- Toegankelijkheid voor minder mobiele personen: De kerk is toegankelijk voor andersvaliden via het hellend vlak en de zijdeur van de kerk. Het toilet is te klein voor rolstoelgebruikers.
- Openingsuren: elke dag van 8u30 tot 19u

2.4.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

In deelgemeente Astene wonen 5.624 inwoners (1/10/2024)

De kerk situeert zich in het centrum van het dorp.

- **Nabijheid kerkhof:** rond de kerk, eigendom van de kerkfabriek. Het nieuwe kerkhof in deelgemeente Astene bevindt zich op wandelafstand van de kerk.
- **Nabijheid gemeenschapszaal, culturele of sportinfrastructuur en/of parochiale zaal:** De kerk ligt vlakbij sportzaal Ten Hove (Nieuwstraat 3/ eigenaar stad) en parochiale zaal Ter Leie (Nieuwstraat 24/ eigenaar kerkfabriek Astene, uitbater vzw parochiale vereniging voor cultuur, sport en ontspanning). Domein de Ceder ligt op wandelafstand.
- **Nabijheid voorzieningen:** in het dorp en in de directe omgeving van de kerk zijn er meerdere voorzieningen zoals een bakker, slager, horeca, fietswinkel, enz. op wandel- en fietsafstand.
- **Nabijheid openbaar vervoer:** Op een 100-tal meter van de kerk is er een bushalte (verbinding Deinze-Gent). Het treinstation Deinze ligt op 2,2 km.
- **Nabijheid parking:** Het aantal parkeerplaatsen naast de kerk is beperkt (15 parkeerplaatsen). Er is een openbare parking achter de zaal Ten Hove (aan de overkant van de Nieuwstraat) en aan de overkant van het kruispunt (hoek Dorpsstraat met de Achterstraat). Er is ook een ruime parking aan het nieuw kerkhof (op wandelafstand).

- **Nabijheid school:** lagere school Mozaïek (Nieuwstraat 60) ligt vlakbij.

Beleidsplan Ruimte

Astene behoort samen met Petegem en Deinze tot het stedelijk gebied van de stad. Ter hoogte van de Nieuwstraat, tussen de Dorpsstraat en de spoorweg, bevindt zich de dorpskern van Astene.

De dorpskern heeft een dorps karakter, bevat basisvoorzieningen en een cluster van gemeenschapsvoorzieningen (kerk, zaal Ten Hove, enz.). Deze dorpse identiteit wil de stad behouden. Centraal staat de kerk met kerkhof. De dorpskern wordt doorsneden door de N43 en het spoor. Zij splitsen de woonwijken af van de dorpskern van Astene.

Er is nood aan een nieuw ontwerp voor de publieke ruimte binnen de dorpskern van Astene. Hierbij is de ambitie om de relatie met het voetbalveld van Las Vegas Astene en de basisschool Mozaïek te versterken, de voorzieningen te clusteren rondom zaal Ten Hove, de publieke ruimte opnieuw in te richten, een dorpsweide te integreren, de begraafplaats om te vormen tot parkbosbegravingplaats en de oversteekbaarheid van de spoorlijn en de N43 te garanderen.

2.4.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische activiteiten:

- Eucharistievieringen: op maandag-, dinsdagavond en zondag. Ook bij Hoogdagvieringen.
- Uitvaartdiensten, doopvieringen en huwelijken
- Schoolvieringen: elke trimester 1 viering
- Andere vieringen: voor parochiale verenigingen zoals OKRA en SAMANA. Ook FERM en Landelijke Gilde houden er hun Paas- en Kerstviering.

Niet-liturgische activiteiten:

- Dagelijks komen er mensen binnen voor rust en gebed en/of om een kaarsje te branden.
- Jaarlijkse kermis in het dorp: tentoonstelling van kunstenaars van Astene
- Concerten: sporadisch
- Kunsthistorische rondleiding: sporadisch

2.4.5. Beschrijving van de toekomstvisie

- Deze kerk wordt behouden voor de eredienst
- Huidig gebruik van de kerk wordt in stand gehouden op korte, middellange en lange termijn

In de directe omgeving van de kerk is er voldoende infrastructuur (zaal Ten Hove, zaal Ter Leie en lagere school) voor het organiseren van socio-culturele activiteiten zoals voordrachten, tentoonstellingen, eetfestijnen, kookcursussen, koffietafels, creatieve activiteiten, kaartnamiddagen, toneel, enz. en het organiseren van sportactiviteiten.

Valorisatie: initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen, zijn mogelijk na overleg met het kerkbestuur. Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor rondleidingen, concerten, voordrachten of tijdelijke tentoonstellingen zijn.

Medegebruik: de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen is mogelijk.

Neven- of herbestemming is niet mogelijk op korte, middellange of lange termijn.

2.4.6. Financieel overzicht

Jaarlijkse kosten -> exploitatiesubsidie 2019-2025:

JR 2019	JR 2020	JR 2021	JR 2022	JR 2023	MJP 2024	MJP 2025	Totaal 20-25
20.983,74	22.993,58	19.532,27	25.989,74	25.883,68	34.948,23	37.387,63	166.735,13

De jaarlijkse exploitatiesubsidie voor de parochiekerk Sint-Amandus en Sint-Job Astene varieert tussen 19.532 euro en 37.387euro.

Grote werken -> investeringssubsidie MJP 20-25:

Jaar	Grote werken aan parochiekerk	Investeringsubsidie
2023	Zonnepanelen en nieuwe verwarming	58.410 euro

Enkele detailcijfers – jaarrekening 2023

- **Exploitatieontvangsten: 12.535,36 euro**
Grootste ontvangsten:
 - 6.779,20 euro langdurige gebruiksovereenkomsten
 - 3.333,92 euro privaat patrimonium: huren, pachten, gebruiksovereenkomsten
- **Exploitatie-uitgaven: 39.396,99 euro**
Grootste uitgaven:
 - Bezoldigingen en sociale lasten: 14.285,76 euro
 - Onderhoud gebouw: 7.443,66 euro
 - Verzekeringen gebouw: 3.895,74 euro
 - Nutsvoorzieningen: 1.603,47 euro

2.5. Parochiekerk Sint-Blasius en Sint-Margriet (Landegem)

2.5.1. Identificatie

Geografische ligging: Landegemdorp 32

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Gent
- Dekenaat: Deinze
- Parochie: Heilige Maria Magdalenaparochie
- Kerkplek: Sint-Blasius en Margriet
- Kerkraad: elke kerkplek heeft nog een eigen kerkraad

Eigenaar: kerkfabriek Sint-Blasius en Margriet

Bescherming(en): niet beschermd

Inventaris onroerend erfgoed: bouwkundig element, ID 35370

Afstand t.o.v. dichtbij zijnde kerken:

- 2,6km kerk Merendree
- 4,1km kerk Nevele
- 4,3km kerk Hansbeke

2.5.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Bron info: Cultuurregio Leie Schelde en Inventaris Onroerend Erfgoed: [Parochiekerk Sint-Blasius en Sint-Margriet](#) | [Inventaris Onroerend Erfgoed](#)

De parochiekerk van Landegem werd voor het eerst in de bronnen vermeld in 1047. Toch dateert de huidige Sint-Blasius en Sint-Margrietkerk uit de periode 1955-1961. De romaanse-gotische kerk raakte zwaar beschadigd in W.O.I, maar werd heropgebouwd. Het heropgebouwde bedehuis was geen lang leven beschoren, want het werd volledig vernield in 1940. Architect Adrien Bressers tekende na de oorlog een volledig nieuw kerkgebouw met verwijzingen naar de romaanse en gotische bouwstijl. Dit als herinnering aan de vernielde kerk.

In de Sint-Blasius- en Sint-Margrietkerk wordt een waardevolle gekruisigde Christus bewaard. Dit 18de-eeuwse beeld staat in de volksmond bekend als 'Onze-Lieve-Heer met het schortje'. Christus draagt immers een opvallende lendendoek. Een ander markant kunstwerkje is een beeldje van patroonheilige Sint-Blasius. Dit stamt uit het begin van de 18^e eeuw. In de kerkschat zit ook nog twee houten bustes van de patroonheiligen van de Landegemse parochiekerk uit de 18^e eeuw.

Historiek

De kerk werd voor het eerst vermeld in 1087, waarvan de rechten door de graaf aan de abdij van Drongen werden geschonken. Vermoedelijk werd de kerk heropgebouwd en opnieuw gewijd in 1121, waarbij Blasius, Livinius en Margaretha als patroonheiligen werden gekozen.

De oudste afbeelding van de kerk dateert uit 1749. Op deze afbeelding is zichtbaar dat de toenmalige kerk een naar het oosten gerichte eenbeukige kruiskerk was. Het kerkhof was ommuurd. In 1853 werden sacristieën toegevoegd. Omstreeks 1864-1870 werd de kerk uitgebreid tot drie beuken met een zadeldak en een kruisbeuk. Uiteindelijk ontstond een driebeukige kruiskerk met vieringtoren in romaans-gotische stijl, met 15e eeuwse zijbeuken.

Tijdens gevechten aan het Schipdonkkanaal werd de kerk op 21 oktober 1918 door Belgische troepen getroffen. In 1923 werd het herstel van de kerk aangevat. De werken werden begin 1926 voltooid. Op 24 mei 1940 werd de kerk door het Belgische leger om strategische redenen opgeblazen. In 1955 werd begonnen met de bouw van een nieuwe kerk op de oude locatie naar een ontwerp van Adrien Bressers. Op 19 mei 1961 werd de nieuwe kerk ingewijd.

Het werd een gecementeerd witgepleisterd kerkgebouw met romaans geïnspireerde elementen : gesloten volumes onder zadeldaken (pannen), rondboogvormige twee- en drielichten en een vierkante klokkentoren die via een gang met de kerk verbonden is. Typerend is de sterk ingesnoerde naaldspits van deze toren.

De kerk bezit een technisch perfect Loncke-orgel. Het is een subliem instrument waarop alle gevoelens, alle kleuren op een perfecte manier gerealiseerd kunnen worden.

De kerk is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed. De nieuwe erkenning is verlengd sinds 20 juni 2023. De kerk is niet erkend als monument door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

Naar aanleiding van de omgevingswerken in 2018-2019 werd in de omgevingsvergunning een archeologische prospectie opgelegd. Deze werd uitgevoerd door de firma Monument Vandekerckhove in 2014. Hiervan werd een uitvoerig basisrapport gemaakt. Na het archeologisch onderzoek werd zicht verkregen op de aanwezigheid van waardevol archeologisch erfgoed in de ondergrond rond de kerk. Het gaat hoofdzakelijk om het oude kerkhof dat nog voor een groot deel

bewaard is gebleven. De meeste skeletten die werden vrij gelegd hadden een goede bewaringstoestand. Naast skeletten werd ook de zuidelijke funderingsmuur van de oude middeleeuwse kerk gevonden. Deze werd nu aangeduid met roestkleurige tegels ter hoogte van de ingang van de kapel De Bron. De positionering van deze funderingsmuur bevestigt het vermoeden dat de oude kerk een iets ander oriëntatie had dan de huidige kerk.

Bouwfysische toestand

Opvolging via lidmaatschap Monumentenwacht:

De kerkfabriek is lid van Monumentenwacht. Een inspectie vond plaats in 2018. In oktober 2024 is een nieuwe inspectie doorgegaan. De kerk is in zeer goede staat.

Bij de inspectie van 2018 werden geen noemenswaardige opmerkingen gegeven. Wel werd gevolg gegeven aan de volgende adviezen:

- Plaatsen nieuwe torenluiken (2020)
- Plaatsen van een trapleuning aan de betonnen trap naar het schip van de kerk (2020)
- Plaatsen van nieuwe loopbalken op de zoldering van het schip (2021)
- Plaatsen van metalen gorren in 10 nissen van het kerkgebouw (om te vermijden dat kauwen en andere vogels takken binnenbrengen) (2022)
- Plaatsen van een degelijk verluchtingssysteem in de kerk en de kapel: in 2012 werden naar aanleiding van de werken voor de asbestverwijdering ventilatieroosters in de kerk geplaatst.
- Snoeien van de bomen: in 2022 werden de 5 bomen links naast de kerk gesnoeid. De goten van de kerk worden jaarlijks gereinigd (gevalen bladeren) en indien nodig hersteld.

Het inspectieverslag van 2024 was ook positief en zal geëvalueerd worden bij de opmaak van het nieuwe meerjarenplan 2026-2031.

Recente grote renovaties (via investeringssubsidie):

Er is de voorbije jaren heel wat geïnvesteerd aan het kerkgebouw:

- Renovatie gevels en dak (2010-2011): € 511.087,56
- Asbestverwijdering (2012) (oude verwarmingsbuizen): € 24.684,00
- Vernieuwing verwarmingsinstallatie kerk 1e fase in 2013 (aansluiting op aardgas en 2 nieuwe gasbranders): € 98.301,77. Gasbrander wordt jaarlijks gekeurd.
- Aanpassing elektriciteit kerk (2015): € 21.843,06. 5-jaarlijkse keuring.
- Omgevingswerken rond de kerk (2018-2019): € 291.204,48. In december 2022 werd het in erfpacht geven van het kerkplein aan het stadsbestuur goedgekeurd, met hierin opgenomen een aantal erfdienstbaarheden ten gunste van de kerkfabriek. De notariële akte is nog in opmaak en zal voor het verlijden nog ter goedkeuring aan de kerkraad voorgelegd worden.
- Vernieuwing verwarmingsinstallatie kerk 2e fase 2019 (plaatsen eigenlijke grondverwarming): €99.640,23
- De bliksembeveiliging van de kerk wordt jaarlijks gekeurd. In 2014 werd een overspanningsbeveiliging geplaatst. In maart 2024 werden aanpassingswerken voor de externe en interne bliksembeveiliging uitgevoerd.
- Klokkeninstallatie en torenuurwerk: worden ook jaarlijks nagekeken door de firma Clock-O-Matic. In 2018 werd de luidinstallatie vervangen door een teruggekoppeld elektronisch luidsysteem voor de grote klok. In 2021 werd een multifunctioneel programma-uurwerk Apollo III voorzien. In 2024 werd de luidinstallatie vervangen door een teruggekoppeld elektronisch MOVOTRON luidsysteem.
- Op advies van de brandweer werd in 2018:
 - een evacuatieplan voor de kerk opgesteld en op de aangeduide plaatsen opgehangen.

- noodverlichting geplaatst en aangeduid met de vereiste pictogrammen. Tweejaarlijks wordt de noodverlichting nagezien.
- de brandblussers, eveneens geplaatst op advies van de brandweer, worden jaarlijks gecontroleerd.

Lopende dossiers (via subsidie of eigen middelen):

- Binnenschilderwerken: uitvoering 2025? Het subsidiedossier is ingediend op 14 februari 2022. Dit betreft ook een opmerking van Monumentenwacht in het inspectieverslag van 2018.

Aanwezige voorzieningen en lopende onderhoudscontracten

- **Sanitair/toilet:** één vrij recent (2014) gerenoveerd toilet. Deze kan enkel gebruikt worden voor kleinschalige evenementen in de kapel.
- **Elektrische installatie:** De elektriciteit (volledig vernieuwd in 2015) voldoet aan de meest recente vereisten.
- **Verwarming:** De verwarming (vernieuwd in 2019) bestaat uit verschillende afzonderlijke circuits: de kerk, de kapel De Bron, het secretariaat. Jaarlijks nazicht van de ondergrondse verwarmingselementen. 2jaarlijks keuring gasketels.
- **Verlichting:** ietwat verouderd, nog klassieke lampen. In de kapel De Bron is de verlichting in 2013 vernieuwd door moderne spots met LED-verlichting.
- **Projectiemogelijkheden:** nee
- **Keuken:** een kleine kitchenette aanwezig. Deze kan enkel gebruikt worden voor kleinschalige evenementen in de kapel.
- **Akoestiek:** goed maar niet ideaal. Dit heeft voornamelijk te maken met de geluidsinstallatie van de kerk die niet optimaal is.
- **Orgel:** Loncke-orgel, wordt op afroep nagekeken.
- **Zendinstallatie:** nee
- **Bliksembeveiliging:** ja, jaarlijks gekeurd.

Architecturale mogelijkheden

Grootte, opdeling en invulling van het kerkgebouw en zijn nevenruimtes :

De kerk biedt plaats aan 280 personen en kan uitgebreid worden tot 350 mensen. De stoelen bevinden zich allemaal in de ruimte middenbeuk. De smalle zijbeuken links en rechts dienen als doorgang.

De kapel De Bron biedt nog eens plaats aan 25 personen, maar dit kan uitgebreid worden tot 50 plaatsen.

Het is een gebruiksvriendelijke kerk die erg gemakkelijk te bereiken is. De kerk heeft een hoofdingang (grote vleugel deur) en twee zijingangen. De kapel De Bron heeft een afzonderlijke toegang.

Er zijn weinig tot geen architecturale mogelijkheden om deelruimtes in de kerk af te splitsen. De kapel De Bron is een afgescheiden ruimte die ook op een apart circuit van de verwarming is aangesloten.

De nodige voorzieningen zijn aanwezig om kerstconcerten of gelijkaardige concerten in de kerk te kunnen laten doorgaan.

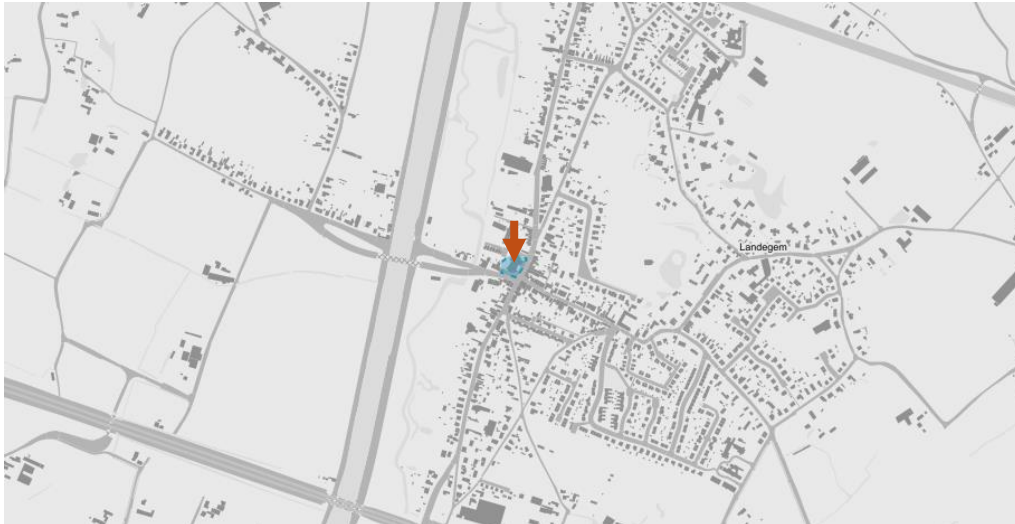
Toegankelijkheid:

- Toegankelijkheid voor minder mobiele personen: De kerk en de kapel De Bron zijn goed toegankelijk voor minder mobiele personen. Het sanitair is dat echter niet.
- Openingsuren: de kapel is dagelijks open.

2.5.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Deelgemeente Landegem is 862,2 ha groot en er wonen 3.573 inwoners (1/10/2024).

De kerk situeert zich centraal in het dorp. Op het dorpsplein naast de kerk bevindt zich de opvallend opgaande zilverlinde als vredesboom aangeplant na W.O.II. Deze zilverlinde is erkend als houtig erfgoed.

- **Nabijheid kerkhof:** bevindt zich op 100m van de kerk. Op het kerkhof bevindt zich een militair ereperk voor de gesneuvelde soldaten uit beide wereldoorlogen.
- **Nabijheid kapel van Onze Lieve Vrouw van Zeven Weeën:** dichtbij de kerk in de Poeldendries. Deze kapel is dagelijks open voor een gebed, om tot rust te komen of om een kaarsje te branden. Jaarlijks op de vooravond van Onze Lieve Vrouw Hemelvaart wordt hier een openluchtdienst gehouden.
- **Nabijheid gemeenschapszaal, culturele en/of sportinfrastructuur en/of parochiale zaal:** Schuin tegenover de kerk is er de parochiale zaal Ter Kale (eigenaar en uitbater vzw Vereniging van de Parochiale Kring Landegem). Op 300m is er de sportzaal en de benedenzaal, zaal de Klaproos, de foyer, bibliotheekfiliaal en het jeugdhuis Mixit. Op 800m is er de gemeenteschool 't Wilgennest, gerenoveerd met polyvalente ruimte incl. keuken die ook door derden kan gebruikt worden. Op 900m in het vroegere stationsgebouw is er het Buurtpunt Onder 't perron (Stationsstraat 95/ partners sociale voorzieningen & buurtbewoners).
- **Nabijheid voorzieningen:** in de onmiddellijke omgeving is er een bakker, twee slagers, enkele horecazaken, een supermarkt, fietsenwinkel, de wekelijkse boerenmarkt op vrijdagnamiddag, enz.
- **Nabijheid openbaar vervoer:** deelgemeente Landegem heeft een eigen treinstation op 900m wandelafstand. Ter hoogte van de kerk is er een bushalte. Ter hoogte van de bibliotheek 300m verder is er een halte voor de flexbus.
- **Nabijheid parking:** in het centrum van het dorp zijn er 100 parkeerplaatsen (Landegemdorp, Brouwerijstraat ter hoogte van het containerpark, OC 'Ter Kale', sporthal), waarvan 64 gratis langparkeerplaatsen.
- **Nabijheid school:** de Vrije Kleuterschool Berenboot en de gemeenteschool 't Wilgennest zijn vlakbij de kerk.
- **Nabijheid jeugdvereniging:** Chiro Ludiek, één van de grootste Chiro's van Vlaanderen. De lokalen van de chiro worden ook verhuurd aan andere jeugdverenigingen met leden tot 14jaar.

- **Nabijheid sociale voorzieningen** (beeldbepalend voor deelgemeente Landegem): In de onmiddellijke omgeving van de kerk zijn er de voorzieningen De Vierklaver vzw, Angèle Verbucht vzw en Ten Dries.

Beleidsplan ruimte:

Geen specifieke bepalingen m.b.t. de kerk of kerkomgeving opgenomen. De dorpskernvernieuwing van Landegem is in uitvoering (2025).

2.5.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische activiteiten:

- Eucharistievieringen: tweewekelijks waarvan 1 per maand kindvriendelijk
- Gelegenheidsdiensten: kermisdienst
- Gebedsdienst: wekelijks in de kapel
- Begrafenissen, doopvieringen, huwelijken
- Bijeenkomsten vormelingen

Niet-liturgische activiteiten:

- Sporadisch komen er mensen in de kapel voor rust en/of gebed of om een kaarsje aan te steken
- (kerst)concert: sporadisch gebruik van de kerk of de kapel door verenigingen
- Kerstmarkt school 't Wilgennest (2023)

2.5.5. Beschrijving van de toekomstvisie

- Deze kerk wordt behouden voor de eredienst
- Huidig gebruik van de kerk wordt in stand gehouden op korte, middellange en lange termijn

In de directe omgeving van de kerk is er voldoende infrastructuur (benedenzaal, sportzaal, de foyer, de Klaproos, de nieuwe polyvalente zaal van basisschool 't Wilgennest, parochiale zaal tegenover de kerk, buurtpunt) voor het organiseren van allerhande activiteiten zoals voordrachten, tentoonstellingen, eetfestijnen, dans en/of andere sportactiviteiten, kookcursussen, koffietafels, creatieve activiteiten, kaartnamiddagen, toneel enz. Dit zorgt ervoor dat de kerk op dit moment maar heel sporadisch wordt gebruikt voor een concert.

Valorisatie: initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen, zijn mogelijk na overleg met het kerkbestuur. Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor rondleidingen, concerten, voordrachten of tijdelijke tentoonstellingen zijn.

De kerk is hiervoor uitgerust.

Medegebruik: de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen is mogelijk.

Neven- of herbestemming is niet mogelijk op korte, middellange of lange termijn.

2.5.6. Financieel overzicht

Jaarlijkse kosten -> exploitatiesubsidie MJP20-25:

JR 2019	JR 2020	JR 2021	JR 2022	JR 2023	MJP 2024	MJP 2025	Totaal 20-25
37.325,85	21.394,36	19.840,72	18.927,30	26.316,84	35.013,82	23.938,66	145.431,70

De jaarlijkse exploitatiesubsidie voor de parochiekerk Sint-Blasius en Sint-Margriet in Landegem varieert tussen 19.840 euro en 35.013 euro.

Grote werken -> investeringssubsidie 2019 & MJP 20-25:

Jaar	Grote werken aan parochiekerk	Investeringsubsidie
2019	Omgevingswerken rond de kerk + renovatie verwarmingsinstallatie kerk 2 ^e fase	390.978,2 euro
2020	Archeologierapport + binnen- en buitenschrijnwerk	8.972,15 euro
2021	Ereloon binnenschilderwerken + binnen- en buitenschrijnwerk	7.120,85euro
2022	Ereloon binnenschilderwerken + plaatsen gorren tegen vogels	8.433,40 euro
2024 (MJP)	Binnenschilderwerken kerk	101.048,60 euro

Het kerkbestuur in Landegem kreeg in de periode 20-25 een totale investeringssubsidie van 125.575 euro (waarvan 101.048,60 euro nog niet uitbetaald door de stad omdat de werken nog niet zijn uitgevoerd).

Werken met eigen middelen uitgevoerd:

- 2013: vernieuwing van de verlichting in de kapel De Bron
- 2018: gedeeltelijke vernieuwing van de geluidsinstallatie
- 2018: vervanging van de luidinstallatie van de grote klok door een teruggekoppeld elektronisch luidsysteem.
- 2019: plaatsen noodverlichting in de kerk
- Bliksembeveiliging : overspanningsbeveiliging in 2014 en aanpassingswerken in 2024
- In oktober 2024 is de verlichting van de torenklok uitgevallen (ten gevolge van een blikseminslag). Voor de herstelling dient een deel van het mechanisme vervangen te worden: de kerkfabriek betaalt dit zelf en zal een deel via de verzekering proberen te recupereren. Uitvoering januari 2025.

Enkele detailcijfers – jaarrekening 2023

- **Exploitatieontvangsten: 10.387,27 euro**
Grootste ontvangsten:
 - 7.092 euro privaat patrimonium: huren, pachten, gebruiksvergoedingen
- **Exploitatie-uitgaven: 35.627,93 euro**
Grootste uitgaven:
 - Nutsvoorzieningen gebouw: 13.121,30 euro
 - Verzekeringen gebouw: 4.528,60 euro
 - Onderhoud gebouw: 3.779,52 euro
 - Bezoldigingen en sociale lasten: 2.962,06 euro

2.6. Parochiekerk Sint-Mauritius en Gezellen (Nevele)

2.6.1. Identificatie

Geografische ligging: Nevelemarkt 1

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Gent
- Dekenaat: Deinze
- Parochie: Heilige Maria Magdalenaparochie
- Kerkplek: Sint-Mauritius en Gezellen (sinds 1/01/2022: gefuseerd met kerkfabriek Poesele)
- Kerkraad: elke kerkplek heeft nog een eigen kerkraad

Eigenaar: stad Deinze

Bescherming(en):

- Kerk: beschermd monument sinds 19 november 1974
 - Kerkhof: beschermd als cultuurhistorisch landschap sinds 19 november 1974
- Er is een beheersplan voor deze kerk en ommuurde kerkhof opgemaakt en goedgekeurd in 2020. Nog niet alle acties opgenomen in het beheersplan zijn gerealiseerd.

Inventaris onroerend erfgoed: bouwkundig element ID 35124

Afstand t.o.v. dichtbij zijnde kerken:

- 1,1km wandelafstand (1,8km met auto) kerk Vosselare

- 2km kerk Meigem
- 4,1km kerk Landegem
- 4,1km kerk Sint-Martens-Leerne
- 5km kerk Bachte-Maria-Leerne
- 5,8km kerk Vinkt

2.6.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Bron info: Cultuurregio Leie Schelde en Inventaris Onroerend Erfgoed: [Parochiekerk Sint-Mauritius en Gezellen | Inventaris Onroerend Erfgoed](#)

De oudste delen van de Nevelse Sint-Mauritius en Gezellenkerk gaan terug tot de 12de of 13de eeuw. Het kerkgebouw is doorheen de geschiedenis verschillende keren vernield en heropgebouwd. Ook is het bedehuis twee keer uitgebreid. Door al deze veranderingen is de kerk vandaag een combinatie tussen Doornikse steen en baksteen. De vierkante vieringtoren met sierlijke naaldspits is het opvallendste element aan de buitenzijde.

Binnenin vallen de vier eikenhouten biechtstoelen op. Ze dragen elk een ander medaillon. We zien Sint-Petrus, de Goede Herder, Sint-Paulus en Sint-Helena. Deze biechtstoelen dateren uit 1728 en zijn het werk van Jacob Saelens en Livinius van Heldenbergh uit Gent. Het orgel dateert uit 1753 en werd gebouwd door Pieter Van Peteghem. Het werd meerdere keren aangepast, o.a. door de bekende Nevelse orgelbouwer Leo Lovaert.

In de kerk kan men één van de mooiste grafmonumenten van de streek vinden. Het marmeren praalgraf dateert uit 1756 en is opgedragen aan Johannes Martinus della Faille, Heer van Nevele. Zijn voorouders bouwden het kasteel Ooidonk terug op. Het praalgraf is o.a. gedecoreerd met een engeltje en een doodshoofd. Daarnaast zijn de kwartieren van de familie della Faille er ook op aangebracht.

Historiek

Oorspronkelijk romaanse kruiskerk van Doornikse steen met kern opklimmend tot de 12de of de 13de eeuw, doch reeds vroeger vermeld. Vernield in gevechten tussen de Gentenaars en Lodewijk van Male (1381). Heropbouw in baksteen en vergroting van schip. Ook beschadigd tijdens godsdiensttroebelen eind 16de eeuw. Tussen 1590 en 1609 heropbouw van de zuidelijke zijbeuk en in 1725-26 van noordelijke zijbeuk. Sacristieën gebouwd in 1764 en 1828. Daken hersteld onder leiding van architect J. Vandenheuvel eind 19de eeuw. Na grote oorlogsschade in 1918 en 1940 respectievelijk hersteld in 1922-1925 en 1942.

Opgetrokken in Doornikse steen en baksteen. Verschillende muren met gebruik van Doornikse steen en veldsteen zouden opklimmen tot de 12de of de 13de eeuw. De vierkante kruisingstoren van Doornikse steen dateerde grotendeels uit de 13de en 14de eeuw voor de klokkenverdieping van Lediaanse steen, doch werd na de grote oorlogsschade van 1918 gereconstrueerd.

Beschrijving

De plattegrond van de hallenkerk ontvouwt een driebeukig schip van drie traveeën, een transept van één travee met vierkante kruisingstoren, een vlak afgesloten koor van één travee met aangebouwde sacristieën, traptorentje in oksel van koor en noordelijke sacristie.

Westzijde met drie blinde puntgevels onder afzonderlijke zadeldaken. Bakstenen zijgevels verlicht door middel van driedelige spitsboogvensters met maaswerk in gotische stijl. In de eerste travee rondboogdeurtje met zandstenen negblokken en overspannend waterlijstje. Jaartallen 1590 en 1609 op bakstenen in zuidgevel rechts naast de deur.

Transeptgevels en koor op onderste geleding van natuursteen en erboven baksteen, puntgevels met gelijkaardige spitsboogvensters als in zijbeuken. In noordelijke transeptarm grote gedichte oculi en rondboogvormige muuropeningen.

Vierkante kruisingstoren van twee geledingen met twee spitsboogvormige galmgaten en uurwerk, afgedekt met naaldspits.

Tegen het koor geplaatste calvarie.

Interieur

Drie beuken gescheiden door middel van spitsboogvormige scheibogen rustend op arduinen zuilen op achtkantige basis. Bundelpijlers met krulkapitelen van kruisingstoren vernieuwd na de Eerste Wereldoorlog. Kruisriboverwelling met vernieuwde kruisribben en gordelbogen.

Mobilair

Beeldhouwwerken: Christusbeeld in lindehout door Jan de Pré van 1732-33.

Hoofdaltaar (marmer) door beeldhouwer J. Inghels (1808); naar verluidt vernieuwd in 1924.

Boven zijaltaren schilderijen (19de eeuw?) op doek van Onze-Lieve-Vrouw, in 1948 aan de muren bevestigd.

17de-eeuws eiken koorgestoelte gebruikt voor nieuw altaar (1967).

Eiken 18de-eeuwse lambrisering.

Eiken communiebank uit de 17de eeuw.

Eiken kansel van Jacob Collijn (Gent) gedateerd 1726.

Vier biechtstoelen door J. Salens en L. van Heldenberg (Gent) met médaillon respectievelijk van Sint-Petrus van 1756, de Goede Herder, Heilige Paulus en Heilige Helena in 1728.

Orgel, oorspronkelijk in 1753 door Pieter van Peteghem, verbouwd door Leo Lovaert in 1865 en 1871 en door E. Prez in 1904, in 1952 door Loncke.

Eind 18de-eeuws doopvont van marmer en koper.

Marmeren praalgraf van Ionannes Martinus della Faille, heer van Nevele, door Van Huffel van 1769.

Ommuurd kerkhof omheen de parochiekerk met een collectie van 19de en 20ste-eeuwse graftekens

De kerk wordt vermeld in 1007 maar is wellicht ouder. Ook het kerkhof gaat wellicht ook tot die ontstaansperiode terug. De ligging van het kerkhof, ten zuiden van de kerk en ten westen van Nevelemarkt is reeds in die configuratie herkenbaar op de Ferrariskaart van 1771-1778. Toen was het een eivormig kerkhof, wellicht omheind met een muur. De Atlas der Buurtwegen toont duidelijker de omheining tussen het kerkhof en de markt. Op dat ogenblik zijn de noord en westgrens reeds rechtgetrokken. Die context is vandaag nog steeds herkenbaar.

De naoorlogse, op een natuursteenplint steunende, met pilasters geritmeerde bakstenen kerkhofmuur is afgedekt met een ezelsrug. Een met leibomen afgeboord laantje, eveneens aangeplant na de Tweede Wereldoorlog leidt van de straat naar de kerkdeur.

In de zuidgevel van de kerk werden een aantal midden-18de-eeuwse epitafen ingemetseld.

Aan de oostgevel van het koor hangt een houten calvarie onder een houten luifel.

Postkaarten van voor de Eerste Wereldoorlog met zicht op het kerkhof en de kerk tonen een begraasde vlakte met enkele gietijzeren graftekens.

Tegen de kerkmuur staan een aantal graftekens opgesteld. Die zijn vandaag verdwenen op uitzondering van het 19de-eeuwse grafteken voor Theopiel Schelp tegen de noordelijke koormuur na.

Postkaarten van net na de Eerste Wereldoorlog bevestigen dat eerst de zones langs de muur en het hoofdpad werden benut voor begravingen en dan pas de twee binnenzones.

Postkaarten uit het interbellum en na de Tweede Wereldoorlog tonen aan dat tussen beide wereldoorlogen het kerkhof gevuld werd met permanente graftekens. Die evolutie verklaart het huidige uniforme beeld van voornamelijk hardstenen graftekens uit de 20ste eeuw met een

belangrijke kern uit de jaren 1960. De oudste en grootste graftekens liggen in de zuidelijke hoek van het kerkhof.

De graftekens bestaan hoofdzakelijk uit stèles met een graftuin en stèles met een zerk. Sommige zerken zijn verhoogd en er is een opvallende sarcofaag met zuiltjes (grafteken De Ketelaere). Hier en daar staan graftekens uit andere materialen als betonnen kruisen. De graftekens zijn versierd met applicaties in marmer, porselein, marbriet en metaal. De eclectische, art deco en modernistische stijlen overheersen.

Op het kerkhof staat een oorlogsgedenkteken bestaande uit een pijler en twee stenen met het wapenschild van Nevele en de Leo Belgicus. De pijler steunt op een sokkel, waarop een palmtak verwijst naar de overwinning. Op de pijler staat van boven naar beneden de tekst "*Daar rust een volk dat nimmer zal vergaan*" een kruis en "*voor God en Vaderland*". Op de zijkanten staan de namen van gesneuvelde soldaten. Bovenop de pijler prijkt een buste van een soldaat van de hand van beeldhouwer C. Van Daele uit Nevele. Voor de pijler ligt een boek en een herdenkingsplaat uit 1994.

Bouwfysische toestand

Opvolging via lidmaatschap Monumentenwacht:

Het kerkbestuur van Nevele is lid van Monumentenwacht. De laatste inspectie ging door in 2024. Dit in kader van de uitgevoerde werken en met het oog op het opvragen van de restauratiepremie bij Agentschap Onroerend Erfgoed.

De kerk is een stevig gebouw met o.a. een gemetst gewelf.

Recente grote renovaties (via investeringssubsidie):

- 2021-2024: de buitenzijde van het kerkgebouw werd in de periode 2021-2024 grondig gerestaureerd:
 - renovatie lei-bedaking van de toren en de 3 beuken
 - goten, afvoerpijpen en bekasting hersteld en geschilderd
 - bliksembeveiliging vernieuwd
 - het buitenmetselwerk werd heropgevoegd waar nodig
 - de 4 torenuurwerken met wijzers en letters werden opnieuw verguld, zo ook de torenhaan.
- Eind 2022: 15 zonnepanelen op het middendak van de kerk geplaatst. Die produceren ruim 5000 kWh per jaar.

Lopende en nog op te starten dossiers (via subsidie of eigen middelen):

- Er is een subsidiedossier lopende m.b.t. het vernieuwen van de verwarmingsinstallatie en elektriciteit. Op 19 april 2022 is hiervoor een restauratiepremie toegekend van 221.520 euro. Deze werken moeten binnen de 5 jaar uitgevoerd zijn. Hierbij was/is het kerkbestuur voorstander om dit dossier van de verwarming te herbekijken rekening houdend met een mogelijke nevenbestemming van dit kerkgebouw. Dit door nu al compartimentering te voorzien, te kiezen voor een duurzamere optie (ipv aardgas) en stooklokaal en sacristie te wisselen van functie. Het college van burgemeester en schepenen heeft het kerkbestuur hierin niet gevolgd en besliste op 22 november 2022 te kiezen voor scenario 1, een gascondensatieketel zoals voorzien in het initieel dossier uit 2015 zonder al rekening te houden met toekomstige nevenbestemming en/of compartimentering van het gebouw.
- Alle inkomdeuren werden hersteld en vernist. De inkomportalen geven een sombere, donkere en bouwvallige indruk en nodigen niet uit om de kerk binnen te gaan. Er werd een architect aangesteld om hiervoor een plan en een aanvraagdossier erfgoedpremie op te maken.

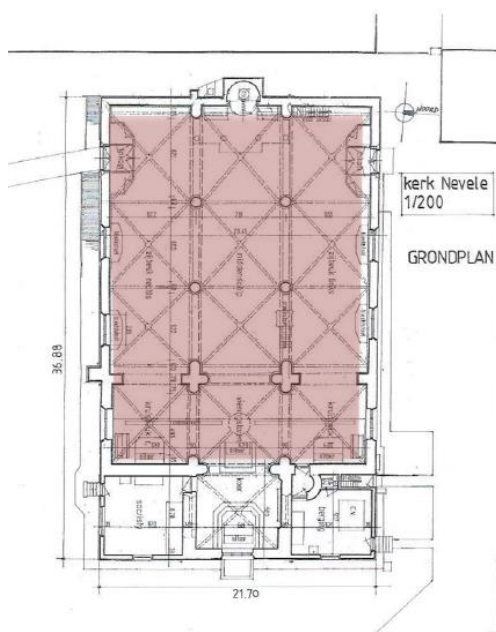
- Het orgel achteraan de kerk boven het doksaal, dat in vorige eeuwen enkele keren gerestaureerd werd (o.a. door de Nevelse orgelbouwer Lovaert), wordt niet meer gebruikt. De trap naar boven is onveilig.

Aanwezige voorzieningen en lopende onderhoudscontracten

- **Sanitair/toilet:** 1 verouderd toilet met closetbak in het stooklokaal in de ruimte onder de traptoren. Een wastafel is er niet.
- **Elektrische installatie:** moet nog vernieuwd worden, maakt deel uit van het dossier waarvoor een restauratiepremie is ontvangen (vernieuwen verwarming en elektriciteit), geen 5jaarlijkse keuring.
- **Zonnepanelen:** 15 zonnepanelen (eind 2022), 5.000 kWh. Geen jaarlijkse keuring. Eind 2024 nog geen digitale meter, maar een terugdraaiende teller. De productie bedraagt ongeveer 4500 kWh, verbruik wordt geschat op 4000 kWh.
- **Verwarming:** stookolie installatie 57jaar oud. Subsidiedossier lopende. Werken moeten uitgevoerd zijn voor 19 april 2027 om toegekende restauratiepremie niet te mislopen.
- **Verlichting:** verouderd, meegenomen in dossier vernieuwen elektriciteit en verwarming.
- **Projectiemogelijkheden:** nee
- **Akoestiek:** goed
- **Keuken:** niet aanwezig
- **Zendinstallatie:** nee
- **Noodverlichting:** nee
- **Brandblussers:** ja, jaarlijks nazicht.
- **Bliksembeveiliging:** ja, jaarlijkse controle
- **Wifi in de kerk:** ja, wordt o.a. gebruikt voor het automatisch aansturen van sfeermuziek tijdens de openingsuren van de kerk.

Architecturale mogelijkheden

Grootte, opdeling en invulling van het kerkgebouw en zijn nevenruimtes :

Toegankelijkheid:

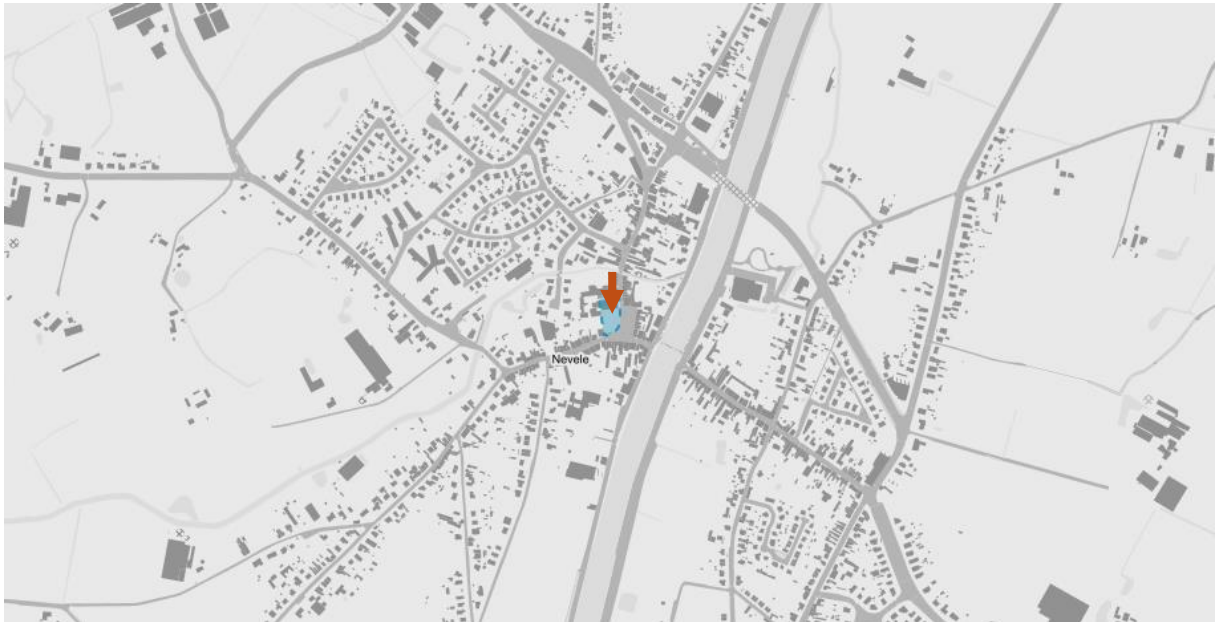
- Toegankelijk voor minder mobiele personen: enkele trappen om het toegangspad naar het inkomportaal te betreden
- Openingsuren: vrijdag, zaterdag en zondag van 9u tot 17u (zomertijd) en van 10u tot 16u (wintertijd).

2.6.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Deelgemeente Nevele is 1.382,6 ha groot en er wonen 3.082 inwoners (1/10/24).

De St.-Mauritius en Gezellenkerk Nevele is het meest opvallend gebouw in het centrum van het dorp. Samen met het omliggende oude ommuurde kerkhof met enkele waardevolle te renoveren grafmonumenten, het met lindes omzoomde lange toegangspad, het herdenkingsmonument voor de gesneuvelden uit beide oorlogen, het naastliggend kloostergebouw en de grote rechthoekige markt met enkele herenhuizen vormt de kerk het aanzicht van Nevele dorp.

Zeker vermeldenswaard is ook het achtergelegen donjon, ingebouwd in het vroegere kloostergebouw.

- **Nabijheid kerkhof:** het oude ommuurde kerkhof rond de kerk heeft enkele waardevolle te renoveren grafmonumenten en is beschermd als cultuurhistorisch landschap. De 'nieuwe' begraafplaats ligt op wandelafstand van de kerk.
- **Nabijheid gemeenschapszaal, culturele- en/of sportinfrastructuur en/of parochiale zaal:** vlakbij de kerk is parochiaal centrum Novy (eigenaar kerkfabriek Nevele, uitbater vzw Parochiale Werken Nevele). In de gemeenteschool De Vaart is er een polyvalente ruimte (eetzaal school) en de turnzaal die door derden kan gebruikt worden. Sporthal Oostbroek ligt op 500m wandelafstand.
- **Nabijheid voorzieningen:** in het centrum van het dorp zijn nog meerdere voorzieningen aanwezig zoals twee bakkers, een slager, twee apotheken, een supermarkt, horeca, een kledingzaak, een fietsenwinkel, een bankautomaat, enz.
- **Nabijheid openbaar vervoer:** bushalte ter hoogte van de kerk
- **Nabijheid parking:** er kan vlakbij de kerk geparkeerd worden op de markt. Er zijn ook langparkeerplaatsen op wandelafstand (De Vaart en sporthal Oostbroek).

- **Nabijheid scholen:** in deelgemeente Nevele zijn drie lagere scholen: net naast de kerk lagere school Sint-Vincentius, de gemeenteschool op 300m wandelafstand en Klavertje Vier (Go Onderwijs) op 500m wandelafstand.

Beleidsplan Ruimte

Vandaag is Nevelemarkt georganiseerd als een parking met amper plaats voor de zachte weggebruiker of ontmoeting. In de realisatie van het programma 'dorpskernvernieuwing Nevele' wordt de markt heringericht als een plein voor dorpsactiviteiten en terrassen voor de horeca, maar er blijven ook voldoende parkeerplaatsen behouden voor de handelszaken. De site DIAZ biedt mogelijkheden voor woonontwikkeling met een doorsteek naar het Schipdonkkanaal en een park dat aansluit op de Poekebeek. De publieke ruimtes van Cyriel Buyssestraat, C. van de Cruyssenstraat en Nevelemarkt worden ingericht tot aangename verblijfsruimtes met aandacht voor voldoende groen, beleving en verblijfskwaliteit.

Het oude kerkhof wordt een stiltetuin met respect voor funerair erfgoed. Door aanpassingen aan de kerkhofmuur zal de tuin zichtbaarder zijn vanaf de markt.

2.6.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische activiteiten:

- Eucharistievieringen: tweewekelijks op zondag en op sommige hoogdagen
- Begrafenissen (10/jaar), doopselvieringen en huwelijken
- Vormselviering
- Schoolvieringen: nog aanvullen hoe vaak

Niet-liturgische activiteiten:

- Wanneer de kerk open is: occasioneel bezoek voor rust en/of gebed of een kaarsje aansteken

2.6.5. Beschrijving van de toekomstvisie

- Deze kerk wordt behouden voor de eredienst
- Huidig gebruik van de kerk wordt in stand gehouden

Valorisatie: initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen, zijn mogelijk na overleg met het kerkbestuur. Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor rondleidingen, concerten, voordrachten, conferenties of tijdelijke tentoonstellingen zijn.

Medegebruik: de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen is mogelijk.

Neven- of herbestemming is de komende 6 jaar niet mogelijk.

2.6.6. Financieel overzicht

Jaarlijkse kosten -> exploitatiesubsidie MJP20-25:

2019	MJP 2020	MJP 2021	MJP 2022	MJP 2023	MJP 2024	MJP 2025	Totaal 20-25
21.608,63	7.434,42	19.794,29	8.818,90	20.013,43	13.704,62	15.791,70	85.557,36

De jaarlijkse exploitatiesubsidie voor de parochiekerk Sint-Mauritius en Gezellen in Nevele varieerde voorbij de legislatuur tussen 7.434 euro en 20.013 euro.

Grote werken -> investeringssubsidie MJP 20-25:

Jaar	Grote werken aan parochiekerk	investeringssubsidie
2021	Ereloon renovatie kerk en beheersplan	24.204,02 euro
2022	Renovatiewerken kerk + plaatsen zonnepanelen	238.751,40 euro
2024 (MJP)	Vernieuwen verwarming en elektriciteit (nog niet gerealiseerd / kerkfabriek wenst graag dat het dossier herbekeken wordt: voorstel om verwarming te compartimenteren gezien kerk nu volledig moet verwarmd worden)	232.277,67 euro

Het kerkbestuur in Nevele kreeg in de periode 20-25 een totale investeringssubsidie van 495.233,09 euro (waarvan 232.277,67 euro nog niet uitbetaald door de stad omdat de werken nog niet zijn uitgevoerd).

Werken uitgevoerd met eigen middelen:

- Vervangen van een aantal oude stopcontacten
- Vernieuwen van de automatische buitenverlichting boven elke inkom van de kerk

Enkele detailcijfers – jaarrekening 2023

- **Exploitatieontvangsten: 41.504,26 euro**

Grootste ontvangsten:

- 14.992,10 euro financiering
- 13.586,52 euro privaat patrimonium: huren, pachten, gebruiksvergoedingen
- 10.205,03 euro privaat patrimonium: andere

- **Exploitatie-uitgaven: 47.790,58 euro**

Grootste uitgaven:

- Onderhoud gebouw: 11.735,56 euro
- Nutsvoorzieningen privaat patrimonium: 7.134,98 euro
- Verzekeringen gebouw: 6.198,83 euro
- Nutsvoorzieningen gebouw: 3.911,35 euro
- Bezoldigingen en sociale lasten: 2.332,41 euro

2.7. Parochiekerk Sint-Petrus en Paulus (Bachte-Maria-Leerne)

2.7.1. Identificatie

Geografische ligging: Bachtelerkerkstraat 48

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Gent
- Dekenaat: Deinze
- Parochie: Heilige Maria Magdalenaparochie
- Kerkplek: Sint-Petrus en Paulus Bachte
- Kerkraad: elke kerkplek heeft nog een eigen kerkraad

Eigenaar: stad Deinze

Bescherming(en): beschermd monument sinds 28 maart 1974

Inventaris onroerend erfgoed: bouwkundig element ID 38089

Afstand t.o.v. dichtbij zijnde kerken:

- 2,9km dekenale kerk Deinze
- 3,1km kerk Vosselare
- 3,3 km kerk Sint-Martens-Leerne
- 3,5km kerk Sint-Martinuskerk
- 4km kerk Bachte-Maria-Leerne

2.7.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Bron info: Cultuurregio Leie Schelde en Inventaris Onroerend Erfgoed: [Parochiekerk Sint-Petrus en Paulus | Inventaris Onroerend Erfgoed](#)

Het kerkje van Bachte staat op één van de meest idyllische plekjes van Vlaanderen, vlakbij de Leie. Het bedehuis stamt uit de 11de eeuw. In de gevels zijn de romaanse resten nog duidelijk te zien. Over de oudste bouwgeschiedenis van Bachte-kerk is niets geweten. In die periode werd begonnen met Doornikse kalksteen te gebruiken als bouw materiaal i.p.v. hout. In de 15de eeuw zou het romaanse koor van de kerk vervangen zijn door het huidige vijfzijdige koor. Wanneer het kerkje voorzien werd van een torentje, is ook onbekend. Op een kaart van Bachte uit 1659 is een summier afbeelding van de kerk te zien, met een torentje dat als een dakruiter boven de oostgevel werd gebouwd. Wanneer dat torentje verplaatst werd naar de voorgevel, is niet bekend, vermoedelijk in de 18de eeuw, samen met een aantal andere belangrijke herstellingen. Ook de karaktervolle Doornikse steen werd in de 18de eeuw grotendeels vervangen door baksteen.

Na herstel- en verbouwingswerken in 1856, o.a. de aanbouw van de sacristie, werd het gebouw in het begin van de 20ste eeuw vergroot met twee traveeën. Bij die gelegenheid werden ook de barokke ramen vervangen door gotische ramen. De beukmuren werden elk met twee tot vijf traveeën verlengd en boven de nieuwe westgevel in baksteen werd het oude klokkentorentje opgetrokken.

Het interieur is ook de moeite waard. Het koorgestoelte dateert uit 1666. De enige biechtstoel in de kerk is vervaardigd in 1796. Het schilderij 'Sint-Petrus' stamt uit 1700. De doopvont is ook interessant. Het 16de-eeuwse doopbekken is laatgotisch. Het deksel is twee eeuwen jonger.

Historiek

Vermeld als parochiekerk in de oudst bekende lijst van parochies van het bisdom Doornik, in 1330. Gelegen aan de vroegere "leperse heerweg", de bedevaartweg naar Ieper, Nieuwpoort en de Noord-Franse bedevaartplaatsen.

Behouden bouwresten van Doornikse steen van het romaanse zaalkerkje uit de 11de tot de 12de eeuw. In de 15de eeuw, koor vervangen door nog bestaande bakstenen gotisch koor. Belangrijke herstellingen in 18de eeuw: namelijk noord- en zuidgevel van Doornikse steen tot circa 2,60 meter afgebroken en heropgebouwd in baksteen met nieuwe 18de-eeuwse ramen (tot 1902). Sacristie van 1857. Belangrijke vergrotingswerken in 1900-1902 onder pastoor Dutry, eerste pastoor van de onafhankelijke parochie naar ontwerp van architect Hendrik Geirnaart: slopen van de romaanse westgevel en verlengen van noordelijke en zuidelijke muur met twee traveeën; 18de-eeuwse ramen vervangen door spitsboogramen naar gotisch model en verplaatsen van oud klokkentorentje boven bakstenen westgevel.

Restauratie in 1976 door architectenbureau Bressers, onder meer installatie van een kleine carillon, aanpassingswerken aan tochtportaal en doksaal en herschilderen van het interieur.

Beschrijving

Ingeplant op de linker Leieoever, op de hogergelegen buitenbochtzijde met ten oosten en ten zuiden grasperken in plaats van vroeger kerkhof. Geoosterd eenbeukig zaalkerkje van vijf traveeën met iets smaller koor van twee traveeën en driezijdige sluiting; ten zuiden, deels tegen het koor en de zuidzijde aangebouwde sacristie. Deels opgetrokken uit Doornikse kalksteen (opus incertum) en baksteen met verwerking van zandsteen voor plint en hoekblokken. Afdekkend leien zadeldak. Haast blinde westelijke puntgevel met spitsboogvormig portaal met geprofileerde rechtstanden en

getoogde deur; erboven vierkant lichtgat. Geveltop met deels overkragend zeshoekig klokkentorentje op zandstenen kraagsteen, met houten luikamer onder ingesnoerde naaldspits. Verankerde noord- en zuidgevel met duidelijke bouwnaad en bij de koormuur, hoger opklimmend metselwerk van Doornikse steen. Doorbreking met spitsboogvensters (vierde noordelijke travee gedicht) met tracering naar gotisch patroon. Sporen van gedicht rondboogdeurtje in noordzijde. Koor met gedichte spitsboogvensters in zandstenen omlijsting, onder waterlijstje, onderaan verbonden door een omlopend cordon. Tegen de zuidzijde aanleunende sacristie met rondboognis met calvarie aan de westzijde.

Interieur

Eenvoudig bepleisterd en beige geschilderd interieur met korfboogvormig bepleisterd tongewelf gescheiden door vlakke gordelbogen rustend op consoles; omlopende geprofileerde architraaf. Koor met rondboogvormig gewelf met donkerbeige en donkerrode afgelijnde gordelbogen, in de driezijdige apsis aanzettend op consoles. Sacristie met gelijkaardige overwelfing.

Mobilair

Hoofdaltaar, portiekaltaar in rococostijl met schilderij van Heilige Petrus (17de tot 18de eeuw), gemarmerd hout, tweede helft van de 18de eeuw.

Noordelijk zijaltaar, portiekaltaar van Onze-Lieve-Vrouw, gemarmerd hout, 18de eeuw.

Zuidelijk zijaltaar gewijd aan Heilig Hart van Jezus, geschilderd hout, 18de eeuw.

Preekstoel van circa 1800.

Biechtstoel door J. Intbroeck, van 1796.

Koorgestoelte, op kroonlijst gedateerd 1666.

16de-eeuwse doopvont met 18de-eeuws koperen deksel.

Bouwfysische toestand

Opvolging via lidmaatschap Monumentenwacht:

Het kerkbestuur is lid van Monumentenwacht. De laatste inspectie vond plaats in 2021.

De kerk is in heel goede staat, vakkundig gerestaureerd in 2019 en 2020. Zowel aan de binnenkant als aan de buitenzijde van de kerk zijn er belangrijke restauratiewerken uitgevoerd:

- grondige restauratie van de dakconstructie en torentje
- vernieuwing van de volledige dakbedekking, dakgoten en afvoer
- vernieuwen voegwerk aan de bakstenen voorzijde van het kerkgebouw
- de Doornikse steen werd grondig aangepakt om waterinfiltratie te voorkomen
- mechanische beveiliging
- de glas in loodramen werden eveneens tijdelijk weggenomen voor restauratie en nadien in vernieuwde toestand teruggeplaatst
- de elektriciteit en verlichting volledig vernieuwd
- elektronische beveiliging
- bliksembeveiliging
- binnen in de kerk werden schilderwerken uitgevoerd over de volledige ruimte.

het houtwerk van het torentje en de inkomdeur kregen een passende (dieprode) kleur

Recente grote renovaties (via investeringssubsidie):

- zie hierboven: restauratie 2019-2020
- 2009: vernieuwen verwarmingsinstallatie

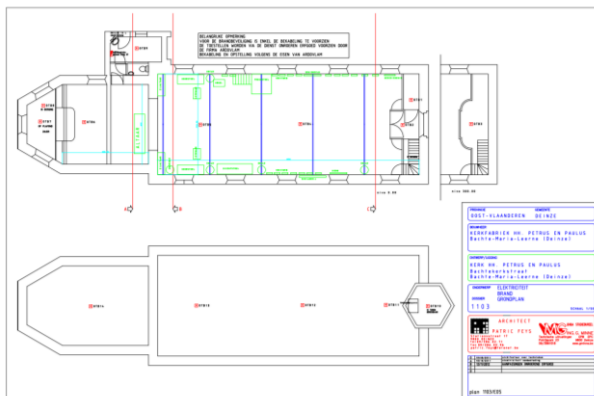
Lopende dossiers (via subsidie of eigen middelen): geen

Aanwezige voorzieningen en lopende onderhoudscontracten

- **Toilet:** ja
- **Elektrische installatie:** volledig vernieuwd in 2019-2020
- **Verwarming:** aardgas behalve in de sacristie waar met een warmtepomp wordt gewerkt. Bouwjaar tussen 2009 en 2012. De gasbrander wordt jaarlijks gecontroleerd en gekeurd.
- **Verlichting:** LED-verlichting sinds 2019-2020.
- **Akoestiek:** niet optimaal
- **Projectiemogelijkheden:** nee
- **Keuken:** niet aanwezig
- **Mechanische en elektronische beveiliging:** voorzien sinds 2019-2020, jaarlijks nazicht.
- **Bliksembeveiliging:** vernieuwd sinds 2019-2020, jaarlijks gekeurd.
- **Zendinstallatie:** niet aanwezig
- **Noodverlichting:** ja, 2jaarlijks gekeurd
- **Klokkeninstallatie en torenuurwerk:** ja, jaarlijks nazicht

Architecturale mogelijkheden

Grootte, opdeling en invulling van het kerkgebouw en zijn nevenruimtes :

Bachte kerk is een éénbeukig kerkje, bestaande uit een schip, koor en sacristie.

Afmetingen: lengte 30m, breedte van het schip 9,5 meter, hoogte tot de nok van het dak is 12m, tot en met de toren komt men op 20m.

Het schip is 142 m². Dit betekent dat met 150 mensen in het schip de kerk volledig gevuld is.

De sacristie werd in 1856 rechts van het koor aangebouwd en is de enige nevenruimte.

De kerk is een beschermd gebouw. De kerk is een zaaltype zodat afsplitsing van (deel)ruimte niet mogelijk is. Uitbreidingsmogelijkheden naar buiten toe zijn er niet. Mogelijkheden om het schip van het koor af te scheiden zijn er ook niet vermits de kerk in zijn geheel genomen daarvoor te klein is. Ter plaatse spreekt men dan ook over 'Bachte kerkje'. De enige opdeling is gebeurd in de sacristie, waar deze ruimte is opgesplitst in een sanitair gedeelte en de overgebleven ruimte die nog steeds dienst doet als sacristie.

Rechts van het kerkgebouw en achter de kerk: een kleine tuin (vroeger kerkhof) met wandelpad die een prachtig uitzicht geeft op (een dode arm van) de Leie. In deze tuin werd door stad Deinze een vaste tafel en bijhorende banken geplaatst, ten behoeve van wandelaars en bezoekers van de kerk. Ook het personeel van het DVC H. Hart maakt zeer regelmatig gebruik van deze faciliteiten.

Links van de kerk: een wandelpad met een kleine strook gazon.

Aan de voorkant van het kerkgebouw: een (dorps)pleintje, waarvan een gedeelte moet worden vrij gehouden (geen parking) omdat het één geheel vormt met het prachtig gerestaureerd kerkgebouw. In Bachtekerkstraat en op het pleintje wordt druk geparkeerd. Het is dan ook noodzakelijk dat het parkeerverbod op het pleintje wordt gerespecteerd. Om deze reden heeft de kerkfabriek er bij stad Deinze herhaalde malen op aangedrongen om de voorziene parkeerplaatsen af te sluiten met voldoende bloembakken en paaltjes.

Toegankelijkheid:

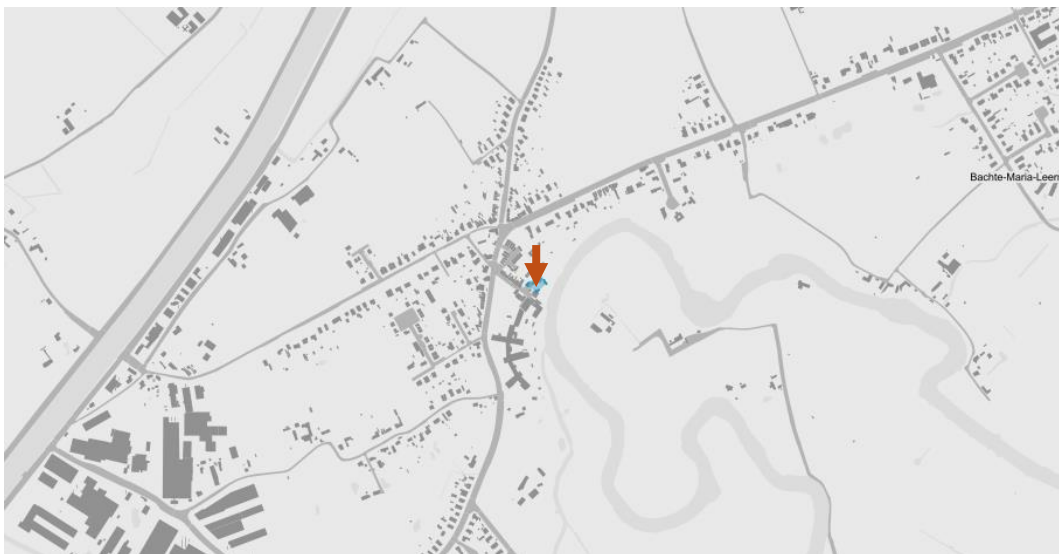
- Toegankelijkheid voor minder mobiele personen: goed, er zijn geen trappen aan het voorportaal.
- Openingsuren: in de periode van de Goede Week tot en met Allerzielen + kerstperiode: dagelijks vanaf 10u tot 17u. In de wintermaanden (periode 3 november tot voor de Goede Week m.u.v. de kerstperiode): enkel in het weekend van 10u tot 17u.

2.7.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

In deelgemeente Bachte-Maria-Lerne wonen 2.200 inwoners (1/10/2024)

Na het overlijden van de laatste ter plaatse wonende pastoor (E.H. J. Standaert) werd de pastorie, die eigendom is van de kerkfabriek, behouden als parochiehuis (Bachtehuis).

De kerk en Bachtehuis (vroegere pastorie), beiden gelegen in de Bachtekerkstraat, worden als één geheel aanzien. Bijna alle plaatselijke verenigingen, zowel parochiale als niet-parochiale, werken enthousiast mee aan het in stand houden van het dorpsweefsel, waarin de kerk en Bachtehuis een centrale plaats innemen.

- **Nabijheid kerkhof:** het kerkhof naast de kerk is in het verleden omgevormd tot een tuin nu voorzien van een vaste tafel en bijhorende banken en wandelpad. Het kerkhof werd toen overgeplaatst naar de Schipdonkstraat. In de Schipdonkstraat komt een parkbegraafplaats. De aanwezigheid van een dergelijk project bestemd voor alle overleden inwoners van Deinze zal eenmaal ingericht en in gebruik mogelijks ook zijn impact hebben op het gebruik van het kerkje van Bachte.
- **Nabijheid Bachte grot:** op wandelafstand van de kerk is er Bachte grot, waar dagelijks heel wat bezoekers en bedevaarders komen. Er is een vanzelfsprekende wisselwerking tussen Bachte grot

en Bachte kerk. Bedevaarders kunnen, indien nodig, terecht in het parochiehuis (Bachtehuis) voor een tussenstop.

- **Nabijheid gemeenschapszaal, culturele en/of sportinfrastructuur en/of parochiale zaal:** gemeenschapszaal Dutry ligt op 150m wandelafstand, parochiehuis (Bachtehuis/ eigenaar en uitbater: kerkfabriek Sint-Petrus en Paulus Bachte) ligt vlakbij de kerk.
- **Nabijheid voorzieningen:** beperkt in de directe nabijheid van de kerk: horeca, benzinestation, (hoeve)slagerij,
- **Nabijheid sociale voorzieningen:** vlakbij de kerk is Leieborg (het vroegere dienstverleningscentrum Heilig Hart), een voorziening voor kinderen, jongeren en volwassenen met een beperking. In dit instituut werken een 600-tal personeelsleden. In dit complex was er een kloostergemeenschap tot 2015. In 2015 zijn de laatste zusters vertrokken naar het moederhuis in de Meulenstraat te Deinze.
- **Nabijheid openbaar vervoer:** bushalte ter hoogte van Leieborg
- **Nabijheid parking:** weinig parkeergelegenheid dichtbij de kerk (15 plaatsen in Bachtekerkstraat). Na overleg met Leieborg mag iedereen die dit wenst hun parking gebruiken tijdens het weekend en op weekdays van 18u tot 7u tegen betaling.
- **Nabijheid school:** vlakbij is er de lagere school BSO Ter Leie

Beleidsplan Ruimte:

Specifieke bepalingen m.b.t. de kerk, kerkhof en directe omgeving:

- Een parkbosbegraafplaats wordt in Bachte ontwikkeld aansluitend op Bachte Grot, dat eveneens en belangrijke schakel vormt in het groenblauwe netwerk.
- De publieke ruimte ter hoogte van de kerk en Bachtekerkstraat krijgt in de toekomst een upgrade. Voldoende ruimte wordt voorzien om bestaande en toekomstige evenementen, zoals Feest op het plein, mogelijk te maken. Een alternatief wordt gezocht voor de parkeerplaatsen. Verder moet ook worden bekeken of een herinrichting van de site van Leieborg kansen biedt voor een koppeling en verbetering van beide (semi)publieke ruimtes.

2.7.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische activiteiten:

- Eucharistievieringen: 5tal per jaar. Er is een goede samenwerking met het personeel van Leieborg en basisschool Ter Leie voor het gebruik van de kerk (eerste communie, vormsel, uitvaarten en andere erediensten).
- Gebedsdiensten en schoolvieringen: 2à3tal per jaar
- Huwelijken: populaire locatie omwille van idyllische omgeving met zicht op de Leie en het pittoreske kerkje en voorplein.
- Begraffenissen: uitermate geschikt (intieme kring). Eenmaal de parkbegraafplaats ingericht en in gebruik zal dit mogelijks ook impact hebben op het aantal begraffenissen in Bachte kerk.
- Bij minder goede weersomstandigheden uitwijkmogelijkheid voor bezoekers Bachte Grot (regionaal bedevaartsoord)

Niet-liturgische activiteiten:

- Beperkt (af en toe een concert). Voornamelijk gebruik door Leieborg en basisschool ter Leie

2.7.5. Beschrijving van de toekomstvisie

- Deze kerk wordt behouden voor de eredienst
- Huidig gebruik van de kerk wordt in stand gehouden op korte, middellange en lange termijn

Gezien het pittoresk karakter van het kerkje (intiem), de idyllische omgeving en de nabijheid van de parkbosbegraafplaats en het Bachteluis blijft deze kerk op lange termijn behouden voor de eredienst.

Valorisatie: initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen, zijn mogelijk na overleg met het kerkbestuur. Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor rondleidingen, kleine concerten, voordrachten of tijdelijke tentoonstellingen zijn. Het kerkbestuur staat hiervoor open.

Medegebruik: de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen is mogelijk.

Neven- of herbestemming is niet mogelijk op korte, middellange of lange termijn.

2.7.6. Financieel overzicht

Jaarlijkse kosten -> exploitatiesubsidie MJP20-25:

2019	MJP 2020	MJP 2021	MJP 2022	MJP 2023	MJP 2024	MJP 2025	Totaal 20-25
7.332,05	8.990,04	8.272,41	8.991,61	11.176,81	9.186,71	12.991,38	59.608,96

De jaarlijkse exploitatiesubsidie voor de parochiekerk Sint-Petrus en Paulus in Bachte varieerde voorbij legislatuur tussen 8.271 euro en 12.991 euro.

Grote werken -> investeringssubsidie 2019 & MJP 20-25:

Jaar	Grote werken aan parochiekerk	investeringssubsidie
2019	Renovatiewerken kerk	26.742,43 euro
2020	Renovatiewerken kerk	392.891,74 euro
2021	Renovatiewerken kerk	2.365,83 euro
2022	Renovatiewerken kerk	133,12 euro

Het kerkbestuur van de parochiekerk Sint-Petrus en Paulus Bachte ontving in de periode 20-25 een totale investeringssubsidie van 395.390,65 euro.

Enkele detailcijfers – jaarrekening 2023

- **Exploitatieontvangsten: 3.617,13 euro**

Grootste ontvangsten:

- 1.475,32 euro terugbetalingen (12 – bestuur van de eredienst)
- 750 euro privaat patrimonium: huren, pachten, gebruiksovereenkomsten

- **Exploitatie-uitgaven: 13.198,51 euro**

Grootste uitgaven:

- Onderhoud gebouw: 3.462,40 euro
- Nutsvoorzieningen: 3.129,62 euro
- Verzekeringen gebouw: 1.455,95 euro

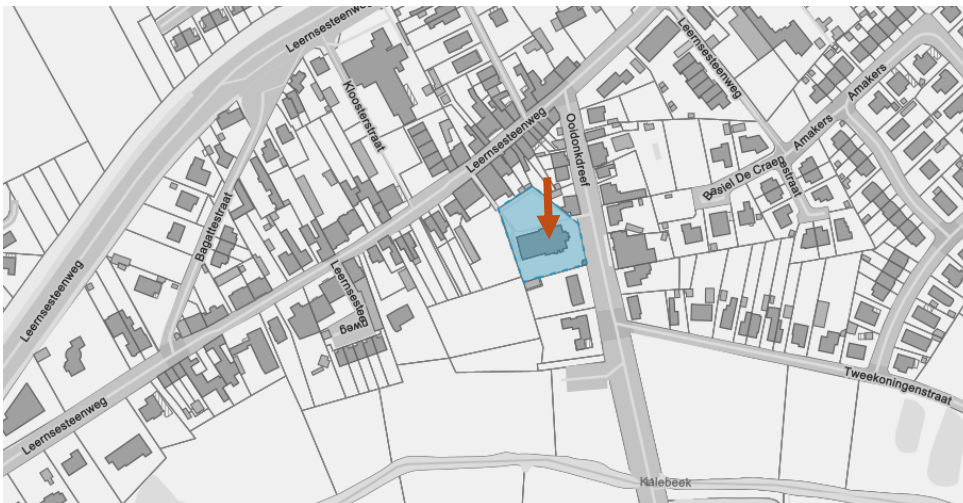
2.8. Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Jan-Baptist (Bachte-Maria-Leerne)

2.8.1. Identificatie

Geografische ligging: Ooidonkdreef 1D

De Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Jankerk was de parochiekerk van het kleine Sint-Maria-Leerne. In 1823 fuseerde het dorpje Sint-Maria-Leerne met buurgemeente Bachte-Maria-Leerne. Hierdoor zijn er op vandaag 2 kerken in deelgemeente Bachte-Maria-Leerne.

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Gent
- Dekenaat: Deinze
- Parochie: Heilige Maria Magdalenaparochie
- Kerkplek: Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Jan Bachte
- Kerkraad: elke kerkplek heeft nog een eigen kerkraad

Eigenaar: stad Deinze

Bescherming(en):

- Kerk: **beschermd monument** sinds 16 juli 2014
- Kerkhofsite: **beschermd monument** sinds 16 juli 2014

Inventaris onroerend erfgoed: bouwkundig erfgoed ID 38118

Afstand t.o.v. dichtbij zijnde kerken:

- 700m kerk Sint-Martens-Leerne
- 3,7km kerk Bachte-Maria-Leerne
- 3,7km kerk Vosselare

2.8.2. Beschrijving

Bron info: Inventaris Onroerend Erfgoed: [Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Jan-Baptist met kerkhof | Inventaris Onroerend Erfgoed](#)

Cultuurhistorische waarde

De Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Jan-Baptistkerk is gebouwd in 1877-1880 op de historische site van het oude, vervallen opklimmend kerkje (12^e eeuw). Deze kerk vormt de kern van het vroegere dorp Sint-Maria-Leerne dat in 1823 fusioneerde met buurgemeente Bachte. De huidige kerk in zuiver neogotische stijl werd gefinancierd door graaf Henri 't Kindt de Roodenbeke die op het nabijgelegen kasteel Ooidonk woonde. De grafelijke familie bekostigde eveneens een groot deel van het mooie neogotische meubilair. De familie 't Kindt de Roodenbeke heeft een eigen kapel vlakbij het koor van de kerk. Hun grafkelder bevindt zich in deze kapel.

Vooraf de historische en ruimtelijke context door de ligging aan het begin van de Ooidonkdreef in de nabijheid van het historische kasteel bepalen mee de uitzonderlijke waarde van het kerkgebouw.

Historiek

De huidige volledig nieuwe neogotische kerk werd gebouwd in 1877-1880 ter vervanging van het oude, vervallen kerkje dat in kern opklom tot de 12de eeuw. Volgens de volkstraditie werden de zeer dicht bij elkaar gelegen kerken van Sint-Martens-Leerne en Sint-Maria-Leerne gesticht door twee broers (of zusters) die het niet eens konden worden over de plaats van de kerk en daarom elk één kerk lieten bouwen. Sint-Maria-Leerne behoorde tot de heerlijkheid, later baronie van Nevele en maakte deel uit van het Land van Nevele. Sinds 1387 was het binnen het dorp gelegen kasteel van Ooidonk de residentiële verblijfplaats van de heren van Nevele. De aanwezigheid van dit kasteel en haar invloedrijke heren, eerst de familie Van Nevele, later onder meer de Fosseux (midden 14de tot begin 15de eeuw), de Montmorency (15-16de eeuw), della Faille (eind 16de tot begin 19de eeuw) en sinds 1864 de familie t' Kint de Roodenbeke, speelde een belangrijke rol in de geschiedenis van het dorp en de parochie.

De kerk heeft vanouds twee patroonheiligen, Sint Maria (die ook de naam gaf aan de gemeente Sint-Maria-Leerne tot de fusie in 1823 met Bachte en ter onderscheiding van het nabij gelegen Sint-Martens-Leerne) en Sint-Jan-Baptist. Beide patrocinia laten een vroege kerstening vermoeden doch de oudste gekende vermelding van de kerk dateert maar van 1362 in een tienderekening van het bisdom Doornik waartoe de parochie behoorde.

Volgens getuigenissen van de geschiedschrijvers F. De Potter en J. Broeckaert in 1868, was de kerk van Sint-Maria-Leerne "één van de kerken van Vlaanderen die het best haar oorspronkelijke karakter had bewaard, in haar oudste delen opklimmend tot de 12de eeuw". Het romaanse, oorspronkelijk éénbeukig kruiskerkje met achthoekige kruisingstoren, opgetrokken uit Doornikse steen (*opus incertum*), was ondanks verbouwingen in de 14de eeuw en uitbreiding tot driebeukige kerk in de 16de eeuw nog vrij authentiek bewaard. Het bezat ook een belangrijke kunstcollectie, geschenken door de opeenvolgende kasteelheren. In de 16de en 17de eeuw was het een belangrijke

bedevaartplaats door de aanwezigheid van een relikwie van Sint-Jan de Doper en de grote ommeegang ter ere van Sint-Jan op de derde Pinksterdag.

Als gevolg van de demografische groei vanaf het einde van de 18de eeuw was het kerkje te klein geworden. Ook de bouwfysische toestand van het oude gebouw was zorgwekkend. In 1871 werd advies gevraagd aan de bouwkundige Charles 't Kindt van Nevele die aandrang op spoedige herstellingen. In 1875 werd door de Gentse architect August Van Assche een volledige opmeting van de oude kerk gemaakt met voorstel tot restauratie en uitbreiding van de kerk. Volgens de architect waren er drie goede redenen om dit project goed te keuren: 1° hierdoor werd een klein gebouw met karakter bewaard, 2° hierdoor realiseerde men belangrijke besparingen, 3° door de uitbreiding verkreeg men een grotere oppervlakte voor de gelovigen dan door een reconstructie. Onder druk van de gefortuneerde nieuwe kasteelheren, de familie t' Kint de Roodenbeke-de Naeyer en als voorwaarde voor de financiering, werd de oude kerk in 1877 gesloopt ondanks een ongunstig advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen. Bij de sloop werden onder het koor nog twee oudere vloeren teruggevonden in rode tichels en "verlakte tichels" in gele, groene en zwarte kleur.

De nieuwe kerk werd naar ontwerp van dezelfde architect August Van Assche gerealiseerd en grotendeels gefinancierd door baron Henri t' Kint de Roodenbeke (Brussel 14 april 1817- 6 november 1900). Als voorwaarde stelde de baron dat de plannen voor de nieuwe kerk aan zijn goedkeuring moesten onderworpen worden, dat een gestoelte rechts in het koor voor de schenker en zijn afstammelingen moet voorzien worden, dat zij over een particuliere ingang aan de noordzijde zouden beschikken en dat aan de noordzijde van het kerkhof een terrein voorzien wordt waar de familie een grafkelder zal laten aanbrengen. Het ontwerp dat geïnspireerd is op de oude kerk met dezelfde gevelopstand en achthoekige kruisingstoren met gedeelde galmgaten en deelzuiltje kreeg de voorkeur boven een ontwerp met weststoren.

De nieuwe kerk met dezelfde oriëntatie en inplanting maar veel groter werd een geslaagd voorbeeld van plattelandskerk in een op de vroege gotiek geïnspireerde neostijl. Het overgrote deel van het nieuwe meubilair werd eveneens geschonken door de kasteelheren. Aannemers waren Basil en Louis Bruneel (Nevele), schrijnwerker was Corneel Van Speybroeck. Een herinneringssteen achteraan het hoofdaltaar verwijst naar de eerstesteenlegging. De kerk werd plechtig ingewijd op 30 augustus 1880 onder pastoor Haegens die zich volledig ingezet had voor de realisatie van de kerk. Een gepolychromeerde houten maquette, gemaakt door L. Blanchaert en A. Bressers naar ontwerp van architect August Van Assche in 1883 werd geschonken aan "senator baron t' Kint de Roodenbeke" en bevindt zich in het kasteel van Ooidonk. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werden verschillende glasramen beschadigd; ze werden hersteld en teruggeplaatst door het atelier Henri Coppejans. De kerk werd tussen 2009 en 2012 gerestaureerd door het architectenbureau Boulez & Degrande onder leiding van architect P. Degrande (Deinze), de glasramen werden grondig onderzocht, hersteld, soms opnieuw gemonteerd (van omgekeerd gemonteerde stukken en teksten) en herlood door Vitrotech bvba (Denderleeuw, Iddergem).

Beschrijving

Onze-Lieve-Vrouw- en Sint-Jan-Baptistkerk

Achterin, tussen de Leernsesteenweg en het begin van Ooidonkdreef gelegen georiënteerd kerkgebouw met koor naar de dreef gericht, in omringend ommuurd en aan de Ooidonkdreef omhaagd kerkhof op vijfzijdige plattegrond. De oorspronkelijke toegangsweg bevindt zich aan de Leernsesteenweg, tussen de huidige nummers 219 en 221 en is aan het kerkhof afgesloten door een ijzeren hek. Aan Ooidonkdreef is een gekasseid toegangspad naast het lage dorpshuisje nummer 1. Imposante neogotische constructie, opgetrokken uit Scheldesteen op een sokkel van blauwe steen van Soignies met verwerking van Boomse baksteen voor de interieurelementen zoals de pijlers en bogen. De plattegrond ontvouwt een basilicaal driebeukig schip van vier traveeën, licht uitspringende transeptarmen en een hoog koor van drie traveeën met vijfzijdige sluiting, geflankeerd door zijkoren, in het noorden met grafelijke kapel, in het zuiden met sacristie. De achthoekige kruisingstoren op vierkante basis is voorzien van een hoge leien naaldspits. Een traptorentje onder kegeldak bevindt

zich in de oksel van het zuidelijk transept en de sacristie. Het schip, de transeptarmen en het koor zijn gedekt met leien zadeldaken, de zijbeuken met lessenaarsdaken. Vorstkammen, oorspronkelijk geleverd door Nevejans (Merelbeke).

Westgevel gedomineerd door een hoge verankerde puntgevel met schouderstukken en topkruis tussen zware versneden steunberen. Het spitsboogportaal en de drie typische op de vroege gotiek geïnspireerde lancetvensters zijn afgewerkt met verzorgde profielbakstenen dagkanten. Een lancetvenster verlicht de zijbeuken. Noord- en zuidgevel worden geritmeerd door versneden steunberen waartussen gekoppelde lancetvensters gevat zijn. Een spitsboogvormig zijportaal onder houten luifel markeert de eerste travee van de noordelijke gevel. De bovenlichten bestaan uit gekoppelde lancetvenstertjes tussen bakstenen lisenen die onder de daklijst verbonden zijn door een muizentandfries. Achthoekige kruisingstoren op vierkante aanzet, doorbroken door hoge spitsboogvormige galmgaten met deelzuiltje, verwijzend naar de vroegere toren. Vier uurwerken, afkomstig van de oude kerk onder zadeldakjes verrijken de spits. Het torenkruis van de oude kerk werd gerestaureerd en herplaatst op de nieuwe toren. De transeptarmen worden begrensd door gelijkaardige verankerde puntgevels met schouderstukken en bekronend hardstenen kruis en doorbroken door drie lancetvensters en een topoculus.

Hoogkoor met vijfzijdige sluiting gemarkeerd door zware versneden steunberen en verlicht door slanke lancetvensters met glas-in-loodramen. De lagere zijkoren onder afzonderlijke zadeldaken hebben een rechte sluiting, afgewerkt met gelijkaardige puntgevels met schouderstukken en topkruis en zijn doorbroken door een spitsboogvenster met driededige tratering. Uitspringende spitsboogportaaltes onder zadeldak geven toegang tot respectievelijk de grafelijke kapel van de familie t' Kint de Roodenbeke en de sacristie. Een calvariekruis onder houten afdak tegen de koorsluiting heeft als opschrift: "MISSIE/ KRUIS 24 JUNI 1893"; en herinnert aan de grote zending van de paters redemptoristen; eronder hardstenen steen met vierlob en kruismotief.

Interieur

Zeer harmonieuze gepleisterde en nu volledig witgeschilderde basilicale ruimte met schip en zijbeuken gescheiden door bakstenen spitsboogarcaden op vierkante bakstenen pijlers geflankeerd door colonetten met hardstenen knopkapiteel. Het houten spitstongewelf wordt geleed door beschilderde balken rustend op schalken met knopkapiteel. Enkel een muurschildering met kruisbeeld en God de Vader prijkt nog boven de triomfboog. Het opschrift: "VADER ZOON EN H. GEEST / U ZIJ LOF IN EEUWIGHEID" en geschilderde medaillons in de zwikken van de bovenwanden zijn bij de recente schilderwerken verdwenen. De kruising is overwelfd met een bak- en zandstenen kruisribgewelf met oostelijk klokkengat; het transept en het koor met houten spitstongewelven, laatst genoemde met ribben op gepolychromeerde diensten en beschilderde medaillons, oorspronkelijk uitgevoerd door Adrien Bressers. De credensnis in steen van Caen, vervaardigd door L. Blanchaert (Maaltebrugge) met verwerking van de marmeren steen, geschonken door Zijne Majesteit Pius IX uit het kerkhof van de Heilige Calistus, bevindt zich rechts in het koor.

De ramen van het koor geplaatst in 1879, geschonken door de familie t' Kint de Roodenbeke, zijn afkomstig uit het glazeniersatelier van Arthur Verhaegen, evenals de grisailles van het schip en de grafelijke tribune. Ze zijn zoals deze van de transepten en de westgevel voorzien van figuratieve glas-in-loodramen. Pastoor Haegens schonk, volgens opschrift in 1897 het glasraam van het zuidelijk transept, pastoor Plasmans en Van Quickelberghe schonken in 1899 de glasramen van het noordelijk transept. Volgens het Liber Memorialis hergebruikte glazenier J. Niclaus-Bouckaert de grisailleramen van het koor uit de oude kerk, in 1864 geschonken door de familie t' Kint de Roodenbeke, in de drie vensters van de sacristie. De glas-in-loodramen in de bovenlichten werden geplaatst in 1880 door het atelier van A. Verhaegen. Ook de verschillende andere grisailleramen met opschriften en data 1886, 1891, 1897, 1899 en 1900, komen uit het atelier Verhaegen. De vijf lancetvensters van het koor stellen van links naar rechts voor: Sint-Franciscus van Assisi en wapenschild en spreuk van de familie t' Kint de Roodenbeke, Sint-Henricus, patroonheilige van Henri t' Kint de Rodenbeke met onderaan het wapenschild en spreuk "perseverando" van de familie, Salvator Mundi, Sint-Zoë, patroonheilige van zijn echtgenote Zoë de Naeyer met onderaan haar wapenschild, en Sint-Arnoldus. De drie

lancetvensters van het noordtransept stellen Sint-Lucia, De Goede Herder en Sint-Augustinus voor; deze van het zuidtransept: Sint-Jozef, Sint-Antonius van Padua en Beatus Gerardus Majella, geplaatst in 1891 (confer opschrift "CONJUGES HAEGENS-VAN DE VELDE, ANNO D, 1891") door het atelier Verhaegen. De drie lancetvensters van de westgevel, geplaatst in 1899 door Jozef Casier, opvolger van A. Verhaegen gift van baron Arnold t' Kint de Roodenbeke stellen voor: Sint-Elisabeth, Sancta Mater Dei met alliantiewapen en Sint-Franciscus Borgia. De twee zijvensters stellen Sint-Rochus en Sint-Johannes voor. De overige glasramen zijn typische grisailles met geometrische motieven eveneens uitgevoerd door het atelier Verhaegen, onder meer in de zijkoren van Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Jan-Baptist met ingewerkte letters M en JB. In 1884 worden de glasramen van Sint-Rochus en Sint-Jan-Baptist besteld in het atelier Verhaegen. De twee laatste vensters dateren van 1900, komen uit het atelier van J. Casier en werden geschonken door particulieren.

De grafelijke kapel ten noorden van het koor, ervan gescheiden door twee spitsbogen ondersteund door een zuil en twee halfzuilen onderaan verbonden door een zandstenen borstwering met wapenschild, uitgevoerd door L. Blanchaert, bezit een beeldhouwde grafsteen van graaf Henri t' Kint de Roodenbeke en gravin Zoë-Isabelle de Naeyer met bovenaan een calvarie en onderaan het wapenschild van de familie en spreuk "perseverando" naar bewaarde ontwerptekeningen in het archief Bressers-Blanchaert. De grisailleglasramen werden geplaatst in 1880 door Arthur Verhaegen. De wanden zijn voorzien van een band sjabloonschilderingen in groene tinten met Christus- en Mariamonogram en kroontjes. Aan de wand boven het grafteken hangen obiits of rouwborden van de opeenvolgende familieleden. De keramische tegelvloer van Boch frères (Maubeuge) heeft een kleurrijk patroon met leliemotief. In de kapel staat een mooi beeldhouwde neogotische zitbank, twee zetels en vier stoelen met lederbekleding, voorzien van de initialen K R van de familie. De sacristie bewaart nog elementen uit de oude kerk, onder meer een 18de-eeuwse wandkast in rococostijl met dubbel wapenschild van baron della Faille, heer van Nevele tussen vaandeldragende leeuwen. De vloer is eveneens gerecupereerd uit de oude kerk.

Mobilair

Beeldhouwwerk:

Heilige Rochus van Montpellier, gepolychromeerd hout, 18de eeuw, afkomstig uit de oude kerk. Gestoffeerd Onze-Lieve-Vrouw met Kind, processiebeeld nu in de vitrinekast geplaatst. Neogotische gipsen beelden van Sint-Antonius (1922, door atelier Bressers), Piëta (1922, door atelier Bressers), Onze-Lieve-Vrouw met Kind, Heilige Jozef met Kind, Heilige Rita, nu op baldakijns geplaatst, voorheen op eikenhouten sokkels, geleverd door L. Blanchaert in 1886.

Meubilair:

Neogotisch hoofdaltaar volledig in de stijl van de Sint-Lucasneogotiek door Leopold Blanchaert (Gent) met beeldhouwd retabel in witte steen van Caen met centrale calvarie en scènes uit het leven van Maria, volgens een gedenksteen achteraan, opgericht in 1878 en geschonken door Henri t' Kint de Roodenbeke, kasteelheer van Ooidonk en mecenas van de kerk.

Het koperen tabernakel, volgens opschrift binnenin van 1948, is eveneens geschonken door de kasteelheren.

Noordelijk zijaltaar van Onze-Lieve-Vrouw uitgevoerd door Leonard Blanchaert, volgens gedenksteen in de zijwand: "AAN DE ALLERHEILIGSTE MAAGD/ EN MOEDER GODS MARIA/ ZOË-ISABELLA DE NAEYER/ BARONES T' KINT DE ROODENBEKE/ TEN JARE DES HEEREN MDCCCLXXXI" met altaartafel in witte steen van Caen met tekst "SANCTA MARIA ORA PRO NOBIS" en gepolychromeerd eikenhouten retabel door A. Bressers met centraal Onze-Lieve-Vrouwebeeld met Kind onder baldakijn geflankeerd door engelen.

De vloer ervoor, in zwarte, witte en rode steen van Beauvais, werd gelegd volgens een tekening van architect Van Assche.

Zuidelijk zijaltaar toegewijd aan Sint-Jan-Baptist uitgevoerd door Leonard Blanchaert met stichtingssteen vooraan: "AAN DEN HEILIGE JOHANNES BAPTISTA/ PATROON DEZER PAROCHIE/ ARNOLD FRANCISCUS MARIA/ BARON T' KINT DE ROODENBEKE EN/ ISABELLA-LUCIA- FRANCISCA DE

BORGIA DE SILVA ZIJN/ ECHTGENOTE, TEN JARE DES HEEREN MDCCCXXXV" in gepolychromeerde Franse steen met tafel op zuiltjes en retabel met vier beelden en centraal beeld van Sint-Jan-Baptist onder baldakijn, volgens ontwerptekeningen bewaard in het archief Bressers-Blanchaert.

Het nieuwe neogotisch meubilair is grotendeels geschonken door de familie t' Kint de Roodenbeke, kasteelheren van Ooidonk en mecenas van de nieuwe kerk, meestal getekend door architect Van Assche en uitgevoerd door de Brugse schrijnwerker Charles Lenoir, vast medewerker van J.B. Bethune, en dateert van de jaren 1878-81.

Neogotische, fraai gebeeldhouwde eikenhouten biechtstoel geschonken door pastoor Haegens in 1879(cf. een banderol met opschrift binnen).

Neogotische eikenhouten preekstoel met op de kuip panelen met de evangelisten, Heiligen Johannes, Marcus, Mattheus en Lucas en Jezus leraar (panelen uitgevoerd door de Haen, Brussel) naar ontwerp van architect A. Van Assche van 1880, uitgevoerd in zijn werkhuis en geplaatst in 1881 en deel uitmakend van het totaalconcept van de neogotische kerk.

Neogotische eikenhouten koorbanken met typische gotische vormgeving met puntgevels met hogels, kruisbloemen en pinakels door Ch. Lenoir (Brugge) van 1879 en kerkmeestersbank (naar ontwerp van Van Assche) met acht zitplaatsen, in rechter transepten deel uitmakend van het totaalconcept van de neogotische kerk.

Eikenhouten communiebank door Ch. Lenoir (Brugge), van 1879, nu rond het hoofdaltaar geplaatste deel uitmakend van het totaalconcept van de neogotische kerk.

Dooptvont met marmeren sokkel met koperen deksel, nu in koor geplaatst.

Neogotisch doksaal, uitgevoerd door Ch. Lenoir (Brugge) en geplaatst in 1879.

Orgel door J. Vergaert (Gent) van 1880, gift van baron t' Kint de Roodenbeke, hersteld in 1923 door Joris (Ronse), getransformeerd door de familie Loncke, neogotische houten klankkasten links en rechts van het venster, thans zonder pijpwerk.

Kruiswegstaties in gepolychromeerde steen uitgevoerd door het "Maison Raffl & Cie", bekend fabrikant van religieuze beelden en kerkmeubilair (rue Bonaparte, 64 Paris) van 1880, gift van baron t' Kint de Roodenbeke en deel uitmakend van het totaalconcept van de neogotische kerk.

Polychroom geschilderd triomfkruis aan de kooringang.

Het barokke processiestuk van de vroegere Ommegang van Sint-Jan met hoofd van Sint-Jan gedragen door engeltjes en schelpvormige bekroning gedragen door hermen, met op banderol het opschrift: "NON SURREXIT MAYOR" is afkomstig uit de oude kerk en verwijst naar de bloeiende devotiecultuur.

Kerkhof

De huidige begraafplaats heeft nog dezelfde configuratie als de historische kerkhofsite van de oude kerk met toegangsweg aan de Leernsesteenweg afgesloten door een ijzeren hek. Aan Ooidonkdreef is het kerkhof afgesloten door een ligusterhaag, aan de overige zijden door een bakstenen muur die grotendeels in 1881 werd gebouwd. De graftekens, overwegend in blauwe hardsteen, liggen in rijen aan drie zijden van de kerk. Sommige zijn omgeven door een lage ligusterhaag. Een grafteken in de vorm van een eenvoudige stèle in arduin en witte steen is naar ontwerp van de Deinse beeldhouwer Antoon Van Parys (1884-1968) uitgevoerd in 1916. Twee gedenkplaten met de namen van de overleden kasteelheren sinds de oprichting van de nieuwe kerk zijn tegen de noordmuur van de grafelijke kapel geplaatst die als begraafplaats dienst doet. Een ijzeren kruis hangt boven een gedenksteen voor de "OUDSTRIJDERS 14-18" en "OUDSTRIJDERS 1940-45".

Bouwfysische toestand

Opvolging via lidmaatschap Monumentenwacht:

Het kerkbestuur is lid van Monumentenwacht.

De kerk bevindt zich in een goede toestand.

De kerk werd gerenoveerd in 2012-2013 zowel binnenwerken, buitenwerken als technieken.

De lastenboeken voor deze renovatie werden gemaakt op basis van de rapporten van Monumentenwacht.

Recente grote renovaties (via investeringssubsidie): geen

Lopende dossiers (via subsidie of eigen middelen): geen

Aanwezige voorzieningen en lopende onderhoudscontracten

- **Sanitair/toilet:** 1 toilet toegankelijk voor minder mobiele personen.
- **Elektrische installatie:** vernieuwd in 2012
- **Verwarming:** aardgas sinds 2010. De ketel dateert van 1990 en is nog in goede staat. De ketel wordt jaarlijks nagezien en onderhouden. Eind februari 2024 is de ketel nog hersteld (vertoonde scheurtjes).
- **Verlichting:** voornamelijk LED-verlichting en energiebesparende lampen
- **Projectiemogelijkheden:**
- **Podium:** speciaal is het ronde podium waarop het misgebeuren plaatsgrijpt. Het podium is toegankelijk voor minder mobiele personen en biedt universele aansluitingen voor technieken. Dit laat ons eveneens toe om het podium open te stellen voor allerlei mogelijkheden binnen het cultuurgebeuren.
- **Keuken:** een wastafel (warm en koud water) aanwezig in de sacristie
- **Beveiliging:** bewakingscentrale voorzien van een visuele toegangscontrole
- **Zendinstallatie:** niet aanwezig
- **Waardevolle interieur/cultuurgooederen:** Alle roerende kunststukken en cultuurgooederen. Vooral giften van de familie t' Kint de Roodenbeke) zijn opgesteld en voorzien van toelichting in een bewaakte etalage. In de inkomhal zijn er folders te vinden die de historie van de kerk en de uitleg bij de culturele goederen weergeven. Dit is gratis ter beschikking van de bezoeker.
- **Grafelijke kapel van de familie t' Kint de Roodenbeke:** een collectie originele grafelijke familiale rouwborden te vinden, de zogenaamde "Obiit".

Architecturale mogelijkheden

Grootte, opdeling en invulling van het kerkgebouw en zijn nevenruimtes:

- De vrije nuttige ruimte van de kerk bedraagt 196.77 m².
- Rondom de kerk situeert zich het kerkhof. Het kerkhof is beschermd. Momenteel beschikt de kerkfabriek over een lokaal in het stadsgebouw aan de rand van het kerkhof. Dit beslaat +/- 16 m².
- De creatie van deelruimten in de kerk is moeilijk te realiseren. Er is slechts de hoofdpoot (gebruikt bij huwelijken en begrafenissen) en de dagdagelijkse toegang van de kerk (kleine poort). Verder is er nog een toegang van de grafelijke kapel en de toegang tot sacristie. Beide plaatsen zijn klein van oppervlakten en afgesloten door dragende muren (de individuele oppervlakte is +/- 25 m²).

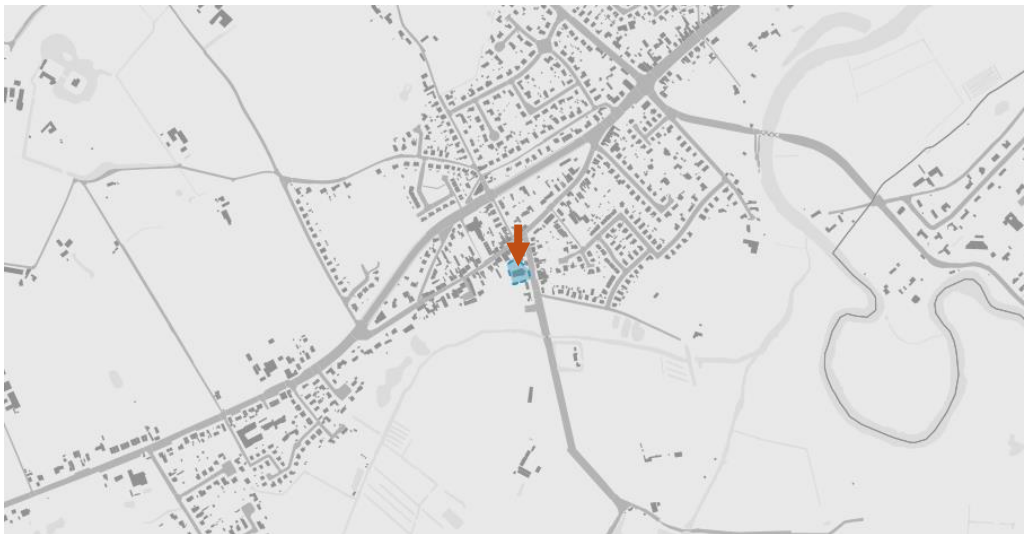
Toegankelijkheid:

- Toegankelijkheid voor minder mobiele personen: sedert de renovatie van 2012 is er een sanitaire ruimte in de kerk toegankelijk voor minder mobiele personen. Er is parking voorzien aan de toegangsweg naar de kerk. Aan de ingang van de beide kerkpoorten werden er hellende vlakken voorzien die aansluiten op het niveau van de vloeren in de kerk. Alle toegangsdeuren bieden een minimale doorgang van 90 cm. Het podium is toegankelijk voor minder mobiele personen.
- Openingsuren: in de wintermaanden van 10u tot 16u, in de zomermaanden van 10u tot 17u.

2.8.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Deelgemeente Bachte-Maria-Leerne is 869,8ha groot en er wonen 2.200 inwoners (1/10/2024).

De kerk situeert zich in de Ooidonkdreef, pittoreske omgeving dichtbij het kasteel van Ooidonk.

- **Nabijheid kerkhof:** de kerkhofsite rond de kerk is beschermd.
- **Nabijheid gemeenschapszaal, culturele en/of sportinfrastructuur en/of parochiale zaal:** gemeenschapszaal Oud Gemeentehuis (Leernsesteenweg 191) op 400m wandelafstand
- **Nabijheid voorzieningen:** beperkt vlakbij de kerk: horeca, slagerij, kapsalon, frituur, bakker,...
- **Nabijheid openbaar vervoer:** Bushaltes op 200m en 500m. Het dichtstbijzijnde treinstation (Deinze) ligt op 5,7km
- **Nabijheid parking:** er is een grote stadsparking op 200m wandelafstand. Aan de kerk zelf is er plaats voor parking voor andersvaliden.
- **Nabijheid school:** lagere school op 350m
- **Nabijheid jeugdbeweging:** Djemba
- **Nabijheid sportverenigingen:** Schuttersgilde Eendracht van Ooidonk, voetbalterrein Ooidonck Leerne

Beleidsplan Ruimte:

Specifieke bepalingen m.b.t. de kerk, kerkhof en directe omgeving:

- Compacte historische kern ter hoogte van Ooidonkdreef met authentiek en toeristisch karakter.
- Ter hoogte van het dorpshart van Bachte-Maria-Leerne en het voetbalterrein van Ooidonck Leerne wordt in de toekomst een dorpsweide ingericht. Deze dorpsweide moet worden ontworpen in relatie tot het dorpshart en de omliggende groen ruimte.

2.8.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische activiteiten:

- Eucharistievieringen: 5tal per jaar
- Kermisdienst voor de overledenen: jaarlijks
- Schoolvieringen: 4 per jaar
- Begrafnissen (7/jaar), doopselvieringen (5à7/jaar) en huwelijken (3à5/jaar)

Niet-liturgische activiteiten:

- Bezoeken door de school: 2 per jaar
- Concerten: 3 tot 5 per jaar
- Er is interesse van de lagere school en socioculturele verenigingen (Ferm) om de kerk te gebruiken voor een jaarpresentatie, schoolactiviteiten, bijeenkomsten voor de eerste communie
- Viering van de schuttersvereniging (jaarlijks in mei)
- Dag van de pastoor
- Wandeling

2.8.5. Beschrijving van de toekomstvisie

- Deze kerk wordt behouden voor de eredienst
- Huidig gebruik van de kerk wordt in stand gehouden

Het kerkbestuur is voorstander om de kerk als erkend monument te promoten niet alleen als religieuze ontmoetingsplaats, maar ook als bijzonder erfgoedstuk van de Leiestreek in de onmiddellijke omgeving van het kasteel van Ooidonk.

Valorisatie: initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen, zijn mogelijk na overleg met het kerkbestuur. Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor kunsthistorische rondleidingen, concerten, voordrachten, conferenties of tijdelijke tentoonstellingen zijn.

Medegebruik: de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen is mogelijk.

Neven- of herbestemming: niet mogelijk de komende 6 jaar

De kerkraad vindt het hun plicht om deze mooie kerk en beschermd monument in deze prachtige omgeving open te stellen voor alle publiek toegankelijke evenementen die passen in het religieuze gebouw. Daarnaast is het ook belangrijk om de dorpsgemeenschap te stimuleren en aan te moedigen. Graag wenst de kerkraad de eredienst te behouden, valorisatie en medegebruik is mogelijk.

2.8.6. Financieel overzicht

Jaarlijkse kosten -> exploitatiesubsidie MJP20-25:

JR 2019	JR 2020	JR 2021	JR 2022	JR 2023	MJP 2024	MJP 2025	Totaal 20-25

13.336,80	14.333,64	16.405,72	18.494,00	19.338,53	22.636,62	15.750,81	106.959,32
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	------------

De jaarlijkse exploitatiesubsidie voor de parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Jan-Baptist in Bachte-Maria-Leerne varieerde de voorbije legislatuur 20-25 tussen 14.333 euro 19.338 euro.

Grote werken -> investeringssubsidie MJP 20-25:

Jaar	Grote werken aan parochiekerk	investeringsubsidie
2021	Aankoop stoelen	1.661,15 euro

Enkele detailcijfers – jaarrekening 2023

- **Exploitatieontvangsten: 11.681,14 euro**

Grootste ontvangsten:

- Geen huurinkomsten privaat patrimonium
- 9.798,73 euro terugbetalingen (12 - bestuur van de eredienst)

- **Exploitatie-uitgaven: 27.056,95 euro**

Grootste uitgaven:

- Nutsvoorzieningen: 11.122,55 euro
- Onderhoud gebouw: 4.533,41 euro
- Verzekeringen gebouw: 3.895,74 euro

2.9. Parochiekerk Sint-Radegundis (Merendree)

2.9.1. Identificatie

Geografische ligging:

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Gent
- Dekanaat: Deinze
- Parochie: Heilige Maria Magdalenaparochie
- Kerkplek: Sint-Randegundis Merendree
- Kerkraad: elke kerkplek heeft nog een eigen kerkraad

Eigenaar: stad Deinze

Bescherming(en): de kerk is een beschermd monument sinds 4 mei 1944

Inventaris onroerend erfgoed: erfgoedelement ID 35489

Afstand t.o.v. dichtbij zijnde kerken:

- 2,5km kerk Landegem
- 3,7km kerk Hansbeke

2.9.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Bron info: Cultuurregio Leie Schelde en Inventaris Onroerend Erfgoed: [Parochiekerk Sint-Radegonde | Inventaris Onroerend Erfgoed](#)

De Sint-Radegundiskerk van Merendree gaat terug tot de eerste helft van de 12de eeuw. Van de oorspronkelijke romaanse parochiekerk is het koor bewaard gebleven. Het gebouw is doorheen de geschiedenis verschillende keren aangepast, maar de belangrijkste aanpassingen gebeurden in de periode 1881-1882. Het schip van de kerk werd toen uitgebreid en men trok o.a. de nieuwe neogotische westgevel op. Ondanks de verschillende bouwfasen is het kerkgebouw van Merendree nog vrij harmonieus. De bakstenen gedeeltes sluiten goed aan bij de delen in Doornikse steen.

In de kerk kan men het lege graf van de Heilige Gerolf vinden. Deze jonge martelaar was afkomstig uit Merendree en lag oorspronkelijk in de kerk van zijn geboortedorp begraven. De bestuurders van de abdij van Drongen lieten het gebeente van de Heilige Gerolf echter naar hun abdijskerk overbrengen. De aanwezigheid van de stoffelijke resten van een heilige lokte bedevaarders en de daarmee gepaarde giften. Het lege graf van Gerolf in Merendree zou uit de 14de eeuw stammen.

Het neoromaanse hoofdaltaar van de kerk werd ontworpen door de bekende Gentse architect Louis Minard. De Sint-Radegundiskerk beschikt over een mooie collectie 17de en 18de eeuwse heiligenbeelden. Het gepolychromeerde houten beeld van patroonheilige Radegundis is 18de-eeuws. De kerk van Merendree is trouwens de enige Vlaamse kerk die opgedragen is aan Radegundis.

Historiek

Enige Belgische kerk toegewijd aan de Heilige Radegonde. Zou gesticht zijn ten tijde van de Heilige Amandus in de 7de eeuw. De oudste delen van de huidige kerk klimmen echter op tot de eerste helft van de 12de eeuw en werden gedeeltelijk op oude funderingen gebouwd. Oorspronkelijk naar het noordoosten georiënteerd driebeukig romaans kerkje met transept, vlak afgesloten koor en kruisingstoren van veldsteen. In de 16de eeuw werd de benedenkerk grotendeels gesloopt, gevolgd door wederopbouw van de zijbeuken in baksteen en afgedekt met één zadeldak. Herstellingswerken midden 17de eeuw. Torensplits van 1757-59, later vernieuwd. Circa 1780 werd één travee toegevoegd en de oriëntatie van het koor veranderd: een nieuw koor met halfronde sluiting in baksteen werd aan de uitgebreide westzijde aangebracht. De ingang werd overgebracht onder het venster van het vroegere koor. In 1881-82 grootse bouwcampagne onder leiding van Auguste Van Assche: de kerk werd verlengd met twee traveeën, de 18de-eeuwse travee aangepast en de huidige voorgevel in neogotische stijl gebouwd, een doopkapel werd tegen de zuidelijke zijbeuk toegevoegd. Het koor werd terug naar zijn oorspronkelijke plaats gebracht met toevoeging van sacristieën in neoromaanse stijl. Neoromaanse drielichten vervingen de gotische vensters in koor en transeptgevels. De beuken werden afzonderlijk afgedekt. In 1893 volgde een nieuwe restauratiecampagne, waarbij onder meer het 16de-eeuwse gedeelte met dezelfde baksteen als de andere werden bijgewerkt en de vensters in dezelfde vorm werden aangepast om een uniform geheel te bekomen. Bouwnaden zijn echter nog zichtbaar.

Beschrijving

De plattegrond ontvouwt een driebeukig pseudobasilicaal schip van zes traveeën met pseudotransept en vlak afgesloten koor, geflankeerd door sacristieën. Tussen sacristie en noordelijke transeptarm traptorentje. Tegen eerste travee van zuidelijke zijbeuk aangebouwde zeshoekige doopkapel. Huidig uitzicht voornamelijk aansluitend bij de romaanse stijl met typische achtkantige kruisingstoren en met duidelijk herkenbare hand van de restaurateur Auguste Van Assche. Huidige voorgevel, opgetrokken uit baksteen in 1881-82. Hoge puntgevel met spitsboogportaal en vierlicht,

geschoord door versneden steunberen en geflankeerd door zijbeukgevels met gelijkaardige, driedelige spitsboogvensters. Bakstenen zijbeukgevels met driedelige spitsboogvensters en geleed door versneden steunberen; afgedekt met lessenaarsdaken (leien). De blinde muren van het middenschip, uitstijgend boven de zijbeuken, zijn opgetrokken en gerestaureerd in natuursteen. Transeptgevels uit Doornikse steen of veldsteen, met neoromaanse drielichten. De zuidelijke transeptgevel werd bij restauratie van 1882 nagenoeg volledig vernieuwd in steen van Lessen. Behouden romaans koor, vlak afgesloten met sporen van gedichte vensters en gedichte deur, van het vroegere in de 18de eeuw aangebracht portaal met behoud van de hardstenen omlijsting, thans ervoor Calvarie met eronder op koperplaat geschilderd "vagevuur" afgesloten met ijzeren hek. 19de-eeuwse sacristieën in neoromaanse stijl, opgetrokken uit natuursteen (porfyriet) flankeren het koor. In noordelijke sacristie deurtje met bekronend niskapelletje. Achtkantige kruisingstoren op vierkant grondplan, geopend met vier gedrongen openingen op de eerste geleding en acht Romaanse rondboogvormige galmgaten, vernieuwd in 1893. Toren verhoogd tussen 1864 en 1876. Torenspits (leien) met uurwerkplaten gevat in neogotische houten omlijstingen uit 1881-82.

Interieur

Polychroom bepleisterd interieur in eclectische stijl door Th. Janssens (Nevele) van 1893, in het schip verwijderd in 1965, in koor opgefrist in 1980. Spitsboogvormige scheibogen van schip rustend op pijlers met achtkantige basis en kapiteel. Schip en transeptarmen overwelfd met houten zoldering, in middenbeuk spitstongewelf met gordelbogen. Kruisingstoren op vierkant grondplan met rondboogarcade (16de eeuw) op pijlers met romaanse dekplaat; in de 16de eeuw aan de kant van het schip toegevoegde halfzuilen; vlakke houten zoldering. Overgang van vier- naar achtkant door middel van trompen. Koor bestaande uit een hoger en lager koorgedeelte, gescheiden door één trede; houten tonoverwelfing met houten ribben van 1881-82.

Mobilair

Beeldhouwwerk: verscheidene mooie houten heiligenbeelden uit de 17de en de 18de eeuw. In de noordelijke zijbeuk, naast portaal, muurnis met "Heilig Graf": vijf lindehouten borstbeelden, polychroom beschilderd, rondom een liggende zandstenen Christusfiguur, erboven Calvarieberg met kruis, Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Jan (plaster); deze bewening van Christus bevindt zich in een nis afgesloten door een smeedijzeren hek, gedateerd 1762. De borstbeelden zijn misschien afkomstig van een kruisweg.

Neoromaans hoofdaltaar van blauw graniet, gift van de ontwerper architect Louis Minard (Gent). Gelijkaardige, doch eenvoudiger zijaltaren toegewijd aan Sint-Radegonde (ten zuiden) en Onze-Lieve-Vrouw (ten noorden).

Eiken koorgestoelte in renaissancestijl uit midden 17de eeuw.

18de-eeuwse communiebank van mahonie en smeedijzer in Lodewijk XV-stijl.

Eiken kansel, gedateerd 1698, op balustervormige voet, daterend van restauratie van 1915.

Vier eikenhouten biechtstoelen onder meer naar ontwerp van Louis Minard uit de 19de eeuw.

Marmeren doopvont van J.B. Voituren (1822).

Glasramen van J. Dobbelaere (Brugge) in koor en transept (1881-1882) en in zijbeuken van A. Ladon (Gent) uit het eerste kwart van de 20ste eeuw.

Kruiswegtaferelen uit de 19de eeuw, geschilderd op zink en gevat in neogotische omlijsting.

Grafkelder (14de eeuw) van Heilige Gerulfus tegen de linker kruisingspijler, thans afgedekt met glasplaat, in 1881 voorzien van een grafschrift op de pijler. Tegen de buitengevels van de kerk 18de- en 19de-eeuwse grafstenen.

Bouwfysische toestand

Opvolging via lidmaatschap Monumentenwacht:

Het kerkbestuur van Merendree is lid van Monumentenwacht. De laatste inspectie ging door in 2020. Door opeenvolgende herstellings- en onderhoudswerken van de laatste twee decennia verkeert de kerk globaal gezien in goede staat. Enkel de verwarming, het binnenschilderwerk en de elektriciteit van de kerktoren en zolders zijn in slechte toestand of sterk verouderd.

Recente grote renovaties (via investeringssubsidie):

- Periode 2005-2011: grote herstellingswerken:
 - de toren, de daken, de buitengevels en de bepleistering binnen grondig hersteld
 - de waardevolle 19-eeuwse en vroeg 20^e eeuwse glasramen volledig gerestaureerd
- 2019-2020: dringende schilderwerken uitgevoerd van het buitenschrijnwerk en van een aantal ijzeren onderdelen, enkele ankers vervangen en scheuren geïnjecteerd.
- 2022: dringende onderhoudswerken uitgevoerd om de stabiliteit en de waterdichtheid van het koor en transept te garanderen.
- 2020: In het vooruitzicht van eventuele binnenschilderwerken werd in 2020 een uitgebreid vooronderzoek van het interieur uitgevoerd.
- 2016: De verwarming en stookketel (stookolie) dateren uit de jaren 1980 en is dringend aan vervanging toe. Een nieuwe verwarmingsinstallatie zou tevens toelaten om de temperatuur en de luchtvochtigheid in het gebouw beter af te stemmen op de bouwfysische noden. In maart 2016 werd - gelet op de hoge nood - de mazoutbrander vervangen.

Nog te realiseren:

- Vernieuwen verwarmingsinstallatie (dateert uit de jaren 1980, stookolie)
- Vernieuwen elektrische installatie toren en zolder
- Schilderwerken binnen
- Restauratie en herstel meubilair

Deze opdracht werd in 2014 gegund. Toen de architect begon met dit project wijzigden de voorwaarden voor subsidies: er diende eerst een goedgekeurd beheersplan voor de kerk te worden opgemaakt en goedgekeurd. Eind 2015 werd hiermee gestart en het beheersplan werd door Agentschap Onroerend Erfgoed goedgekeurd op 10 augustus 2018. Inmiddels werd het vorige kerkenbeleidsplan van Nevele opgemaakt in 2017 en afgerond met als besluit dat de kerk van Merendree niet op lange termijn wordt behouden voor de eredienst. Met als gevolg dat aan de kerk van Merendree nog enkel de hoogst noodzakelijke werken konden worden uitgevoerd. De ontwerpopdracht uit 2014 werd geschorst.

Aanwezige voorzieningen en lopende onderhoudscontracten

- **Sanitair/toilet:** 1 toilet aanwezig
- **Elektrische installatie:** elektriciteit werd gekeurd na de laatste grote vernieuwing van de elektriciteit in 2006. Geen 5jaarlijkse keuring. De elektriciteit van toren en zolder moet vernieuwd worden, zat in initiële opdracht in 2014 maar is uiteindelijk niet uitgevoerd (verplichting opmaak beheersplan / kerkenbeleidsplan Nevele: kerk wordt herbestemd).
- **Verwarming:** moet dringend vernieuwd worden, stookolieketel uit de jaren 1980.
- **Verlichting:** dateert van de restauratie van 2006 of vroeger. De hoofdverlichting omvat 2 ontladingslampen, 12 halogeenprojectoren, 12 CMDT-lampen en 12 QT-LP-lampen. In de sacristie en stookruimte zijn nog 4 oude TL-lampen aanwezig.
- **Projectiemogelijkheden:** nee
- **Keuken:** nee
- **Akoestiek:** goed

- **Alarminstallatie:** nee
- **Zendinstallatie:** nee
- **Bliksembeveiliging:** ja, laatste nazicht in 2021.
- **Noodverlichting:** ja, jaarlijks nazicht
- **Brandblussers:**
- **Klokkeninstallatie en torenuurwerk:** ja, jaarlijks nazicht (stad betaalt dit)
- **Jaarlijkse reiniging en nazicht dakgoten:** ja

Architecturale mogelijkheden

Grootte, opdeling en invulling van het kerkgebouw en zijn nevenruimtes :

Afgezien van een sacristie en een opslag/stookruimte, beiden gelegen naast het koor en zeer beperkt in nuttige oppervlakte (ongeveer 30 m² elk), bevat het gebouw geen afgescheiden ruimtes. Het huidige gebruik van deze ruimtes (sacristie, stookruimte en toilet) laat bovendien geen andere functies toe.

De mogelijkheden om de rest van het kerkgebouw te compartimenteren zijn eerder theoretisch: de openingen tussen het koor, de kruisbeuken, de vieringtoren en de beuken van het schip bestaan uit hoge romaanse bogen waarvan het afsluiten een zware architecturale impact zou hebben. Bij een compartimentering zou ook de verwarming volledig moeten vervangen en aangepast worden.

Bovendien zijn alle ingangen tot de kerk gesitueerd in de twee laatste traveeën van het schip: de grote ingang op het einde van de middenbeuk en twee zijingangen in de voorlaatste travee van de zijbeuken. Enkel de sacristie heeft een afzonderlijke buitendeur.

Toegankelijkheid:

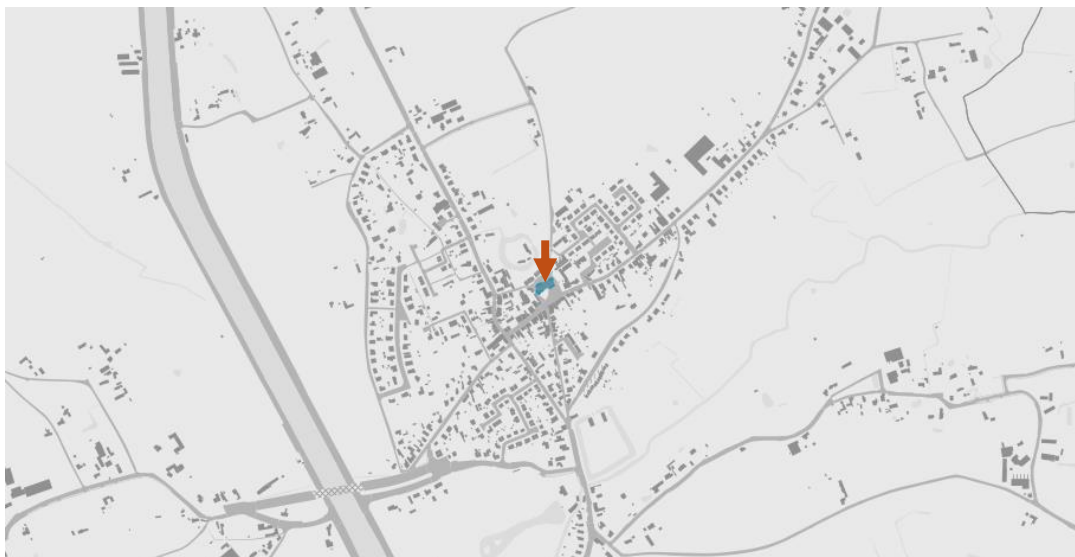
- Toegankelijkheid voor minder mobiele personen: het kerkgebouw heeft wel een goede toegankelijkheid, ook voor personen met beperkte mobiliteit aangezien geen trappen aanwezig zijn en de hoofdingang en één zijingang geen verhoogde dorpel hebben.
- Openingsuren: enkel open tijdens vieringen (uit veiligheidsoogpunt)

2.9.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

In deelgemeente Merendree wonen 2.136 inwoners en is 1.086,2 ha groot (1/10/2024).

De kerk is een volledig vrijstaand gebouw gelegen op een plein aan de Merendreedorpstraat en het Hammeken. Samen met het schoolgebouw en het voormalig kloostergebouw vormt de kerk het dorpsgezicht van Merendree. .

Sedert het verwijderen van het kerkhof en kerkhofmuur rond de kerk (einde jaren 1960) en de opeenvolgende modernisering van het kerkplein omvat het plein geen andere cultuurhistorische elementen, behalve het monument voor de gesneuvelden van WO I.

- **Nabijheid kerkhof:** niet rond de kerk, is verhuisd eind jaren 1960
- **Nabijheid gemeenschapszaal, culturele en/of sportinfrastructuur en/of parochiale zaal:** parochiezaal OC Merendra (Hammeken 10 / eigenaar vzw Parochiale Werken Merendree, uitbater vzw Parochiaal Verenigingsleven Merendree) vlakbij de kerk.
- **Nabijheid voorzieningen:** geen bakker meer, wel slager, apotheek, kapper, supermarkt, horeca, kledingzaak, enz.
- **Nabijheid openbaar vervoer:** bushalte vlakbij. Dichtstbijzijnde treinstation (Landegem) op 2,5km
- **Nabijheid parking:** Op het plein rond de kerk is parkeergelegenheid voorzien: 23 parkeerplaatsen aan de zuidzijde en 14 plaatsen aan de noordzijde. Vaak worden tal van parkeerplaatsen ingenomen door omwonenden zodat de netto parkeermogelijkheden eerder beperkt genoemd mogen worden.
- **Nabijheid school:** basisschool Sint-Gerolf Merendree
- **Nabijheid jeugdverenigingen:** nee

Beleidsplan Ruimte

Het stadsbestuur is van mening dat het sociale aspect van het kerkgebouw in Merendree moet behouden blijven zodat dit gebouw centraal in het dorp iets kan betekenen voor de gemeenschap. In de conceptstudie voor Merendree moet worden gezocht naar een geschikte locatie voor een dorps huis. Hierbij moet worden bekeken of een herbestemming van het kerkgebouw naar een dorps huis een mogelijkheid biedt.

2.9.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische activiteiten:

- Eucharistievieringen: 1 keer per maand op zaterdagavond en beurtrol Hoogdagen
- Schoolvieringen: 4tal per jaar
- Begrafenissen, doopsel, huwelijken
- Eerste communie en vormselviering

Niet-liturgische activiteiten:

- Sporadisch: klassieke muziekconcerten

2.9.5. Beschrijving van de toekomstvisie

- Deze kerk wordt niet behouden voor de eredienst
- Huidig gebruik van de kerk wordt in stand gehouden tot een opportuniteit zich voordoet
- Wanneer zich een opportuniteit voordoet, is een neven- en/of herbestemming mogelijk

Valorisatie: initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen, zijn mogelijk na overleg met het kerkbestuur. Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor kunsthistorische rondleidingen, concerten, voordrachten, conferenties of tijdelijke tentoonstellingen zijn.

Medegebruik: de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen is mogelijk.

Neven- of herbestemming: wanneer een opportuniteit zich voordoet, kan na overleg gekozen worden voor neven- en/of herbestemming van deze parochiekerk.

Nevenbestemming in tijd en/of ruimte: De kerkraad is voorstander om de kerk een nevenbestemming te geven zodat de religieuze functie kan behouden blijven in combinatie met een nevenbestemming in ruimte.

2.9.6. Financieel overzicht

Jaarlijkse kosten -> exploitatiesubsidie MJP20-25:

2019	MJP 2020	MJP 2021	MJP 2022	MJP 2023	MJP 2024	MJP 2025	Totaal 20-25
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Het kerkbestuur van Merendree heeft voldoende ontvangsten waardoor de voorbije legislatuur de stad geen exploitatiesubsidie heeft betaald.

Grote werken -> investeringssubsidie MJP 20-25:

Jaar	Grote werken aan parochiekerk	investeringssubsidie
2020	Dringende renovatie schilderwerken	54.934,04 euro
2021	Voorstudie interieur en fixatie triomfboog	9.538,18 euro
2022	Dringende renovatiewerken triomfboog / dak	43.786,60 euro
2023	Terugbetaling van teveel ontvangen investeringssubsidie	-20.423,66euro

Het kerkbestuur van de parochiekerk Sint-Radegonde ontving in de periode 20-25 een totale investeringssubsidie van 87.835,16 euro.

Enkele detailcijfers – jaarrekening 2023

- **Exploitatieontvangsten: 24.079,66 euro**
Grootste ontvangsten:

- 22.500 euro privaat patrimonium: huren, pachten, gebruiksvergoedingen
- **Exploitatie-uitgaven: 31.034,98 euro**
Grootste uitgaven:
 - Nutsvoorzieningen gebouw: 7.613,47 euro
 - Onderhoud gebouw: 5.701,32 euro
 - Verzekeringen gebouw: 3.275 euro

2.10. Parochiekerk Sint-Petrus en Paulus (Hansbeke)

2.10.1. Identificatie

Geografische ligging: Hansbekedorp 15

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Gent
- Dekenaat: Deinze
- Parochie: Heilige Maria Magdalenaparochie
- Kerkplek: Sint-Petrus en Paulus Hansbeke
- Kerkraad: elke kerkplek heeft nog een eigen kerkraad

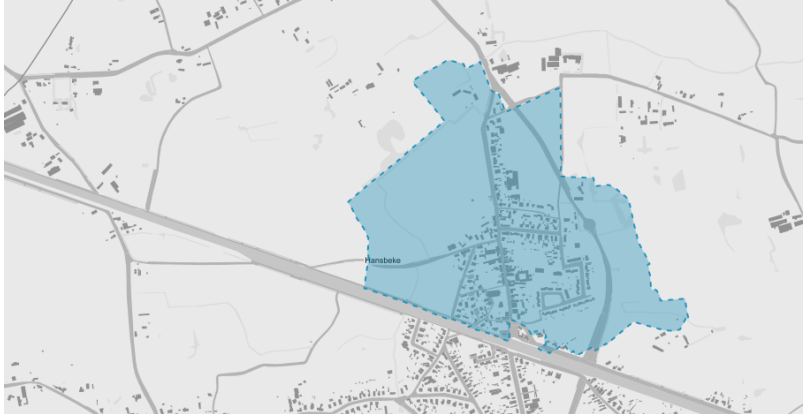
Eigenaar: stad Deinze

Bescherming(en):

- Kerk: beschermd monument sinds 1 oktober 1981
- Leilinden rond de kerk en de vlakvormige zone eromheen, bestaande uit het volledig kadastraal perceel met een buffer van 10 meter: beschermd als monument sinds 20 december 2010
- Dorpskom: beschermd dorpsgezicht sinds 1 oktober 1981 (de kerk, samen met de pastorie, de Lourdeskapel, de Philomenakapel en nog een 16-tal dorpswoningen)

Afstand t.o.v. dichtbij zijnde kerken:

- 3,7km kerk Merendree
- 4,1km kerk Landegem
- 6,9km kerk Nevele

Inventaris onroerend erfgoed: kerk: ID 35214 / leilinden: ID 131381 en ID 9383 / dorpskom: 10618

2.10.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Bron info: Cultuurregio Leie Schelde en Inventaris Onroerend Erfgoed: [Parochiekerk Sint-Petrus en Paulus](#) | [Inventaris Onroerend Erfgoed](#)

De Sint-Petrus- en Pauluskerk van Hansbeke werd voor het eerst vermeld in 1147. De huidige classistische geïnspireerde parochiekerk dateert uit de periode 1789-1793. Na WO I vergrootte men het bedehuis en werd de vernielde toren heropgebouwd in neo-Vlaamse-renaissancestijl. De toren straalt een zekere elegantie uit.

Het interieur van de parochiekerk is classicistisch en lichtig. Een topstuk is de prachtige eikenhouten communiebank uit 1732. Het meubel zou afkomstig uit de abdij van Drongen. De decoratie van de communiebank bestaat uit loofwerk, engelen en medaillons met Bijbeltaferelen. De preekstoel is zeer monumentaal. Het meubelstuk is gedecoreerd met zeer goed uitgewerkt houtsnijwerk. De preekstoel heeft een dubbele trap en onder de kuip staat een houten beeldengroep. Jezus Christus is vergezeld van schapen. Hij overhandigt de sleutel van de hemelpoort aan de Heilige Petrus. De befaamde Antwerpse beeldhouwer Guillaume Geefs (1805-1883) werkte hoogstwaarschijnlijk mee aan deze predikstoel. In de Hansbeekse kerk staan drie altaren opgesteld. Het hoofdaltaar stamt uit 1790. De twee zij-altaren zijn respectievelijk aan de Heilige Petrus en onze-Lieve-Vrouw gewijd. Op het Onze-Lieve-vrouw-altaar prijkt het schilderij 'De Aanbidding der Herders'. Op het Sint-Petrusaltaar zien we het werk met de welluidende titel 'Jezus redt de kleingelovige Petrus die dreigt te zinken'. De kerk van Hansbeke bezit een mooie zilvercollectie. Zeker vermeldenswaardig is een zilveren zonnemonstrans uit 1725. Ze komt uit het atelier van de Oudenaarse zilversmid Vanden Hende.

Historiek

De parochienaam *Ansbeke* wordt voor het eerst vermeld in een oorkonde van 1145.

Het eerste kerkje werd wellicht in het tweede kwart van de 12^e eeuw gebouwd. Gelegen aan een gekasseid en met linden afgezoomd graspleintje, het voormalige kerkhof. Wordt voor de eerste maal vermeld in 1147. Onder patronaat van de abdij van Drongen.

In de loop der eeuwen werd de kerk te klein voor de groeiende parochiegemeenschap. De huidige Sint-Petrus en Pauluskerk te Hansbeke werd in 1790-93 gebouwd, naderhand vergroot en na de Eerste Wereldoorlog hersteld en verfraaid. Na de vernieling van 19 oktober 1918 werd de toren heropgebouwd en de gevelopstanden aangepast en verfraaid in neo-Vlaamserenaissance-stijl naar ontwerp van Valentin Vaerwyck in 1922-23. Binnen in het portaal vermeldt een marmeren gedenksteen de belangrijkste data uit de geschiedenis van de kerk. Het is een bakstenen, driebeukige pseudo-basicale kerk, opgetrokken in een neoclassicistische bouwstijl. Hoog in de lucht trekt de fantasierijke torenspits van ver alle aandacht naar zich toe.

Beschrijving

De plattegrond van de pseudobasilicale kerk ontvouwt een driebeukig schip van zes traveeën met ten westen koor met polygonale sluiting, geflankeerd door berging en sacristie; oostelijke geveltoren; tussen de toren en noordelijke zijbeuk octogonale traptoren.

Bakstenen gebouw met gebruik van zandsteen, onder meer voor de plint en decoratieve afwerking. Midden in de oostgevel van de kerk vierkante toren van drie geledingen, geflankeerd door haaks op elkaar staande versneden steunberen en bekroond met hoge peerspits; volledig heropgebouwd in 1922-23, geblokte arduinen omlijsting met voluten en oren, bekroond met door fronton afgedekte blindnis. Erboven hooggeplaatst venster in vlakke omlijsting doorlopend over de borstwering en versierd met druiplijst, voluutjes en trigliefen. Op de tweede geleding rijk omlijste oculus. Tenslotte op de bovenste geleding, afgelijnd door kroonlijst op modillons, aan de vier zijden galmgaten en uurwerkplaten. In de noordgevel van de toren zijingang.

De zijbeuken zijn aan de voorkant (oosten) afgewerkt met in- en uitgezwenkte gevels in neo-Vlaamserenaissance-stijl. De langsgevels van de zijbeuken zijn voorzien van getoogde vensters in vernieuwde vlakke omlijsting met druiplijst en worden afgelijnd door een kroonlijst. De cordons en panelen dateren van de restauratiecampagne in neo-Vlaamserenaissance-stijl.

Nagenoeg blinde gevels van koor en apsis versierd met cartouches met wapenschild en gedenksteen. Aan de oostgevel van de zuidelijke zijbeuk, monument van de gesneuvelden naar ontwerp van Valentin Vaerwyck uitgevoerd door Oscar Sinia, geplaatst in 1924. Aan de oostgevel van de noordelijke zijbeuk, grafmonument van de adellijke families van de Woestyne, Borluut en de Bousies, gebouwd als een bidkapel overwelfd met een tongewelf en voorzien van een kruisbeeld boven altaar-graftombe (gedateerd 1830).

Interieur

Classicistisch interieur, witgeschilderd in de jaren 1970.

Scheibogen met Toscaanse zuilen in 1883 verrijkt met heiligenbeelden.

Tongewelf met gordelbogen op consoles.

Gekornist entablement.

Koorafsluiting van 1872 versierd met gecanneleerde composiete pilasters en entablement met klossen en versierde gordelbogen.

Marmeren vloer van 1859.

Zestien glasramen van 1890 tot 1910 geschonken door graaf B. de Bousies-Borluut.

Mobilair

Hoofdaltaar van circa 1790 van hout en marmer.

Zijaltaren (marmer) in 1859 geschonken.

Noordelijk zijaltaar van Onze-Lieve-Vrouw met schilderij "De Aanbidding van de herders", bekroond met nis met Onze-Lieve-Vrouwebeeld;

zuidelijk zijaltaar van Heilige Petrus met schilderij "Jezus redt de kleingelovige Petrus die dreigt te zinken", bekroond met nis met Heilig Petrusbeeld.

Vier eiken 19de-eeuwse biechtstoelen met cartouche in fronton.

Eiken communiebank vermoedelijk afkomstig van de abdij van Drongen en gedateerd 1732.

Eiken kansel door W. Geefs (Antwerpen) en J. Dubois (Gent), met dubbele trap van 1851; eronder beeldengroep met een "Bewening".

Kruisweg met terracotta-paneeltjes in eiken omlijsting van 1881-82.

Grafstenen: twee uit eerste helft 18de eeuw en rest uit 19de en 20ste eeuw.

Interieur, uitrusting en meubilering zijn classicistisch van vormgeving. De Sint-Petrus en Pauluskerk bevat een rijk kunstpatrimonium. Onder het meubilair bevinden zich enkele 18e eeuwse kunstwerken, zoals de communiebank, vier biechtstoelen, twee lambriseringen en een sacristiekast. Ook de altaarstukken zijn 18-eeuwse schilderijen.

Het liturgisch zilverwerk telt enkele zeer waardevolle cultusobjecten uit de 18^e eeuw: een stralenmonstrans, twee kelken, een chrismathorium, twee ampullen met schaal, een wierookvat met wierookscheepje en de godslamp. Misschien kunnen deze kunstvoorwerpen tijdelijk/permanent tentoongesteld worden in voldoende beveiligde glazen kasten in de zijbeuken?

Een blikvanger is verder ook de monumentale, eikenhouten predikstoel, waarvan de schragende beeldengroep en de kegelvormige steunbasis van de kuip juweeltjes van ambachtelijk houtsnijwerk zijn. Vermelden we tenslotte nog de prachtige gebrandschilderde glasramen, geplaatst tussen 1890 en 1905, als gift van de adellijke families Borluut-Kervijn en de Boussies-Borluut, de grote weldoeners van onze kerk.

Bouwfysische toestand

Opvolging via lidmaatschap Monumentenwacht:

Het kerkbestuur van Hansbeke is lid van Monumentenwacht. De laatste inspectie ging door in november 2024, de inspectie daarvoor dateert van 2015.

Aan het kerkgebouw werden ten gepaste tijde de nodige herstellings-, onderhouds- en restauratiewerken uitgevoerd en waarbij steeds de bescherming tegen vochtinfiltratie voorop stond.

De algemene bouwfysische toestand van de kerk is zeer goed. Via Monumentenwacht werd een meerjarenonderhoudsplan opgemaakt. De aanbevelingen van dit rapport worden uitgevoerd.

Sommige werken werden later uitgevoerd dan gepland door wijziging kerkraad in 2017, fusie gemeente Nevele met stad Deinze in 2019 en corona vanaf 2020.

- in samenwerking met de gemeente werd onderzocht dat de kerk aangepast is aan de voorschriften inzake brandveiligheid.
- in de kerk werden bewakingscamera's aangebracht, zodat de kerk dagelijks toegankelijk is.

In kader van de dorpskernvernieuwing Hansbeke werd in 2022 het kerkplein heringericht:

- het grootste gedeelte van de kasseien zijn verwijderd
- op de graspartijen en tussen de bloemperken zijn picknicktafels en zitbanken geplaatst
- er is een fietsenstalling geïnstalleerd
- de vrijheidspaal kreeg ook een plaats in het grasveld

Recente grote renovaties (via investeringssubsidie):

- 2007-2008: Bij de laatste grote restauratie, in de periode 2007-2008, werd:
 - de elektrische installatie vernieuwd (inclusief het installeren van domotica voor de sturing van verwarming en verlichting)
 - het interieur herschilderd
 - het sanitair vernieuwd
 - de verwarmingsinstallatie (nu op aardgas) vernieuwd
 - de grafkapel aan de voorgevel hersteld
 - de altaarschilderijen gerestaureerd

- 2023: werd in opdracht van Proximus een zendinstallatie geplaatst. De toegang tot de kerk werd helemaal vernieuwd, met aangepaste beveiligingsinstallatie en branddetectie.

Lopende of op te starten dossiers (via subsidie of eigen middelen): geen

Aanwezige voorzieningen en lopende onderhoudscontracten:

- **Sanitair/toilet:** vernieuwd in 2007-2008
- **Elektrische installatie:** vernieuwd in 2007-2008. Geen 5jaarlijkse keuring.
- **Verwarming:** vernieuwd in 2007-2008 (aardgas), via domotica gestuurd. 2jaarlijkse keuring
- **Verlichting:** vernieuwd in 2007-2008, via domotica gestuurd
- **Projectiemogelijkheden:** nee
- **Keuken:** nee
- **Akoestiek:** goed
- **Zendinstallatie:** aanwezig sinds 2023
- **diefstalbeveiliging:** 2 bewakingscamera's sinds 2023 (zendinstallatie)
- **Bliksembeveiliging:** ja
- **Branddetectie:** ja
- **Klokkeninstallatie en torenuurwerk:** ja, jaarlijks nazicht (stad betaalt dit)
- **Noodverlichting:** ja, jaarlijks nazicht
- **Brandblussers:** ja, jaarlijks gekeurd

Architecturale mogelijkheden

Grootte, opdeling en invulling van het kerkgebouw en zijn nevenruimtes :

Het kerkship is één grote open ruimte en bestaat uit 6 traveeën en heeft 2 zijbeuken, waarin vooraan de zijaltaren en achteraan bergruimten.

De kerk biedt permanent plaats aan 240 personen en voor speciale gelegenheden staan 100 moderne vouwstoelen ter beschikking in de bergruimte achteraan in de kerk.

Deze hoofdruimte komt niet voor compartimentering in aanmerking. De onkosten voor herinrichting zouden torenhoog oplopen en bovendien zou de symmetrie van het classicistisch interieur door dergelijke ingrepen grondig verstoord worden.

Het koor wordt geflankeerd door een sacristie links en een sanitaire ruimte/stookplaats rechts. Deze twee ruimtes kunnen niet voor andere doeleinden gebruikt worden.

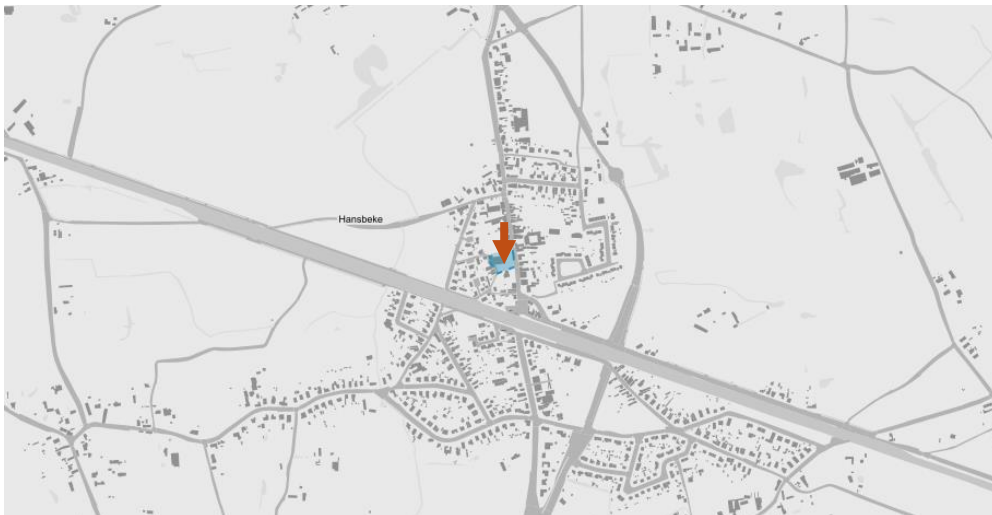
Toegankelijkheid:

- Toegankelijkheid voor minder mobiele personen: de kerk is zonder enige drempel toegankelijk voor rolstoelgebruikers.
- Openingsuren: elke dag van 9u tot 17u. Zoals blijkt uit het gasten- / intentieboek achteraan in de kerk wordt dit zowel door de gelovigen als toeristen ten zeerste geapprecieerd.

2.10.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Deelgemeente Hansbeke is 989,4ha groot en er wonen 2.128 inwoners (1/10/2024).

De kerk situeert zich in Hansbekedorp op een met linden omzoomd kerkplein, het vroegere kerkhof. Sinds 2020 is er door de komst van de Julius Nieuwlandtunnel geen doorgaand verkeer meer in het centrum van het dorp.

- **Nabijheid kerkhof:** op 200m wandelafstand. Het kerkplein rond de kerk is in 2020 volledig heraangelegd en is afgesloten voor gemotoriseerd verkeer.
 - **Nabijheid gemeenschapszaal, sport- en/of culturele infrastructuur en/of parochiale zaal:** Het cultuurhuis wordt de gloednieuwe gemeenschapszaal voor deelgemeente Hansbeke. Dit ligt op 100m afstand. Over de toekomst van de site oude jongensschool (huidige verouderde gemeenschapszaal) moet nog een beslissing genomen worden.
 - **Nabijheid voorzieningen:** buurtwinkel, kapper, horeca, bakker, apotheek, enz.
 - **Nabijheid openbaar vervoer:** het treinstation van Deinze is vlakbij de kerk op 100m afstand. Er is ook een bushalte.
 - **Nabijheid parking:** in Hansbekedorp en de Melkerijstraat zijn verschillende parkeerplaatsen. Ook kan er aan beide kanten van het station geparkeerd worden.
- Nabijheid school:** de lagere school (Hansbekedorp 30) ligt schuin tegenover de kerk. De voor- en naschoolse kinderopvang Harlekijn ligt achter de lagere school en is op 150m wandelafstand.
- **Nabijheid jeugdbeweging:** Scouts en Gidsen Nieuwland

Beleidsplan Ruimte

In 2017 is een masterplan voor Hansbeke opgemaakt. In dit masterplan is een visie uitgewerkt op de inrichting van de publieke ruimtes binnen het dorpshart die moet worden gerealiseerd. De dorpskernvernieuwing in Hansbeke werd de voorbije jaren gerealiseerd (rondweg, stationsomgeving, kerkplein, cultuurhuis). Op de planning staat nog:

- Inrichten dorpsweide: aansluitend op het park achter het cultuurhuis wordt een nieuwe dorpsweide ingericht. De inrichting van deze dorpsweide wordt bekeken in relatie tot de directe omgeving.
- Vergroenen begraafplaats: de begraafplaats wordt in de toekomst vergroend, biodiverser ingericht en omgevormd tot een parkbegravingplaats. Hierbij wordt rekening gehouden met de aanduiding van het kerkhof als onderdeel van het beschermde dorpsgezicht en worden identiteitsbepalende elementen zoals de aangrenzende beschermde Leilindedreef geïntegreerd en beschermd.
- Opmaak stedenbouwkundige visie voor verdichtingslocatie 'oude jongensschool': samen met alle belanghebbenden wordt een toekomstvisie opgemaakt voor de oude jongensschool. In deze stedenbouwkundige visie wordt met behulp van een ontwerpend onderzoek aangegeven welke delen van de oude jongensschool in de toekomst op de private markt terecht kunnen komen, welk programma er wenselijk is en/of welke delen er mogelijk worden ontpit, onthard en vergroend.

- Opstart onderzoekstraject voor bijkomende recreatieve voorzieningen binnen Hansbeke: onderzoek welke locaties in Hansbeke in aanmerking kunnen komen voor bijkomende recreatieve voorzieningen, welke recreatieve voorzieningen moeten worden opgewaardeerd, kunnen worden uitgebreid en/of geïntensiveerd en welke recreatieve voorzieningen eventueel kunnen worden geherlokaliseerd.

2.10.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische activiteiten:

- Eucharistievieringen: 2 vieringen per maand, op de 1^e en 3^e zondag van de maand
- Doopsels, eerste communie, vormsel, huwelijk en begrafenissen
- Occasionele vieringen en activiteiten, zoals schoolvieringen in het begin en einde schooljaar, net voor de kerst- en paasvakantie. Ook jaarlijks een kermisviering voor de overleden parochianen.

Niet-liturgische activiteiten:

- Repetitieruimte voor het kerkkoor
- Sedert 2021 (corona) geen ander gebruik meer van de kerk: geen kerstconcerten meer, geen concerten van het koor El Grillo meer, geen tentoonstellingen meer, geen voorstellingen meer van het jeugdtoneel Hansbeke.
- Wel enkele vergaderingen en activiteiten georganiseerd door dorpsraad Afrit 12, Vlakaf uitreiking van de Jaloezige Gerard
- Jaarlijkse 'schietspoelworp' vanuit de kerktoren ter gelegenheid van de kermis
- Interesse andere actoren, verenigingen of personen voor gebruik kerk: niet

2.10.5. Beschrijving van de toekomstvisie

- Deze kerk wordt niet behouden voor de eredienst
- Huidig gebruik van de kerk wordt in stand gehouden tot een opportuniteit zich voordoet
- Wanneer zich een opportuniteit voordoet, is een neven- en/of herbestemming mogelijk

Door de nabijheid van andere culturele infrastructuur dichtbij (oude jongensschool en binnenkort het Cultuurhuis) is er op vandaag weinig interesse om de kerk voor niet-liturgische activiteiten te gebruiken. Nochtans met de goede akoestiek, de aangepaste elektrische voorzieningen en de comfortabele verwarming is de kerk een aangenaam gebouw voor het organiseren van culturele en artistieke activiteiten.

Valorisatie: initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen, zijn mogelijk na overleg met het kerkbestuur. Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor rondleidingen, concerten, voordrachten, conferenties of tijdelijke tentoonstellingen zijn.

Medegebruik: de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen is mogelijk.

Neven- of herbestemming: wanneer een opportuniteit zich voordoet, kan na overleg gekozen worden voor neven- en/of herbestemming van deze parochiekerk.

Zolang er zich geen opportuniteit voordoet, wil het kerkbestuur de kerk als stilte- en bezinningsplek houden. Met de vrijwillige inzet van het kerkbestuur en de jaarlijkse inkomsten van de zendmasten, wil en kan het kerkbestuur de kosten voor de kerk zo laag mogelijk houden.

2.10.6. Financieel overzicht

Jaarlijkse kosten -> exploitatiesubsidie MJP20-25:

JR 2019	JR 2020	JR 2021	JR 2022	JR 2023	MJP 2024	MJP 2025	Totaal 20-25
0,00	3.672,26	0,00	0,00	0,00	3.926,60	0,00	7.598,86

De jaarlijkse exploitatiesubsidie varieerde in vorige legislatuur tussen 0 euro en 3.926,60 euro.

Grote werken -> investeringssubsidie MJP 20-25:

Jaar	Grote werken aan parochiekerk	investeringsubsidie
2021	Voegwerken privaat patrimonium	4.997,30 euro
2022	Vervangen oude ladderhaken dak kerk	17.033,20 euro
2023	Schilderwerken kerk	23.316,22 euro

Het kerkbestuur van de parochiekerk Sint-Petrus en Paulus Hansbeke ontving in de periode 20-25 een totale investeringssubsidie van 45.346,72 euro.

Werken uitgevoerd met eigen middelen:

- Herstellen van de elastische voegen van de kerkdakgoten

Enkele detailcijfers – jaarrekening 2023

- **Exploitatieontvangsten: 40.628,27 euro**
Grootste ontvangsten:
 - 37.961,57 euro privaat patrimonium: huren, pachten, gebruiksvergoedingen
- **Exploitatie-uitgaven: 44.865,21 euro**
Grootste uitgaven:
 - Nutsvoorzieningen gebouw: 12.240,28 euro
 - Onderhoud gebouw: 6.627,02 euro
 - Verzekeringen gebouw: 6.488,35 euro
 - Vergoedingen: 3.304,55 euro

2.11. Parochiekerk Sint-Bartholomeus (Vinkt)

2.11.1. Identificatie

Geografische ligging: Martelarenplein 7

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Gent
- Dekenaat: Deinze
- Parochie: Heilige Maria Magdalenaparochie
- Kerkplek: Sint-Bartholomeus Vinkt
- Kerkraad: elke kerkplek heeft nog een eigen kerkraad

Eigenaar: stad Deinze

Bescherming(en):

- Kerk: bouwkundig erfgoed, niet beschermd
- Oorlogsmonument Slag om Vinkt op de oostzijde van het kerkhof: beschermd monument sinds 24 november 2011

Inventaris onroerend erfgoed: kerk met kerkhof ID 38300 en ID 129960

Afstand t.o.v. dichtbij zijnde kerken:

- 5,1km dekenale kerk Deinze
- 5,8km kerk Petegem-aan-de-Leie
- 5,8km kerk Nevele
- 6,2km kerk Wontergem

2.11.2. Beschrijving

Bron info: Inventaris Onroerend Erfgoed: [Parochiekerk Sint-Bartholomeus met kerkhof](#) | [Inventaris Onroerend Erfgoed](#)

Cultuurhistorische waarde

Waarschijnlijk was de eerste Vinktse parochiekerk een eenvoudig zaalkerkje dat in de veertiende en vijftiende eeuw werd uitgebreid en evolueerde naar een hallenkerk. In 1615 stortte de Sint-Bartholomeuskerk bijna volledig in. Ze werd vanaf 1620 herbouwd. Sindsdien is het kerkgebouw echter meerdere keren aangepast en herbouwd, maar het gotisch buitenaanzicht is bewaard gebleven. Binnenin zijn er verschillende bezienswaardigheden. De barokke deur aan de doopkapel is een prachtig staaltje van sculpteerwerk. De deur werd in 1625 vervaardigd door de Deinse meesterschrijnwerker Matthias De Vriese. Ook het andere meubilair zoals het hoofdaltaar, de preekstoel en de communiebank getuigen van vakmanschap. De eikenhouten communiebank werd in 1783 aangekocht en was afkomstig uit de kerk van Machelen-aan-Leie. Het kunstwerk bestaat uit fraai versierde opengewerkte panelen met daartussen mooi uitgewerkte rechtstaande engelenfiguurtjes.

De belangrijkste schilderijen in de Sint-Bartholomeuskerk zijn de 'Bewening van Christus' uit 1639 door Antoon Van den Heuvel en 'Onze-Lieve-Vrouw van Vrede' door Hubert Malfait uit 1942. Het barokke hoofdaltaar wordt door een waardevol 18de-eeuws houten gepolychromeerd beeld van de Heilige Bartholomeus bekroond.

De kerk van Vinkt zal ook altijd verbonden blijven met het begin van W.O.II. Op 27 mei 1940 werden 38 onschuldige burgers door de Duitsers gefusilleerd in de omgeving van de parochiekerk. Sindsdien hangt er een terechte beladenheid rond de plek.

Historiek

Voorheen omwalde kerk, ingeplant ten zuiden van het huidige Martelarenplein, met omringend kerkhof afgesloten door een laag muurtje.

De oudste bouwgeschiedenis is onbekend, vermoedelijk was de eerste kerk een zaalkerk uit de 11de tot 12de eeuw. In de 13de tot 14de eeuw bouw van een vierkante oosttoren, in de 15de eeuw toevoeging van een koor en sacristie. De kerk stortte in 1615. Heropbouw vanaf 1620 naar ontwerp van J. De Mol, pastoor-deken en architect, met toevoeging van transept in 1625. Uitbreiding met noordelijke zijbeuk in 1649, voltooid met stenen gewelf in 1769 (zie vroegere chronogram op het plafond). Bouw van westelijke travee met toren in het derde kwart van de 17de eeuw, zie chronogram van 1664, naaldspits van 1782 en nieuwe uitbreiding van de kerk met zuidelijke zijbeuk en doopkapel naar ontwerp van F. Drieghe van 1783. Restauratie van de vensters in 1877, 1885 en 1903. In 1898-99 toevoeging van sacristie ten noorden. In 1905 verwijderen van het kalkparement en restauratie van het metselwerk onder leiding van architect J. Haché. In 1918 werd de toren opgeblazen, herstelling in 1923-24, doch met een lager uitgebouwde toren. Eveneens oorlogsschade in 1940.

Beschrijving

De plattegrond ontvouwt een driebeukige hallenkerk van drie traveeën met westtoren en ten zuiden aangebouwde doopkapel, een licht uitspringend transept van één travee en een vlak afgesloten koor van één travee met flankerende sacristieën.

Oudste delen opgetrokken uit veldsteen of natuursteen, onder meer hergebruikte zandsteen in de plint en de muren van de zijbeuken, voorts bakstenen metselwerk (tot 1905 gekalkt) met gebruik van zandsteen voor kordons, kettingen en lijsten en muuropeningen. Beuken afgedekt met afzonderlijke zadeldaken (leien).

Midden voor de westgevel uitgebouwde vierkante toren met drie geledingen op zandstenen sokkel. Kerkportaal met korfboogdeur gevat in een zandstenen omlijsting met kettingstenen en waterlijst, in de versneden geleding erboven getoogd venster in zandstenen omlijsting en gelijkaardig in 1905 toegevoegd klein venstertje erboven, klokkentoren voorzien van gekoppelde spitsboogvormige galmgaten en een uurwerk met wijzerplaat op elke gevel, steigergaten onder de kroonlijst met klossen, een ijzeren torenkruis bekroont de torenspits (leien). Op de borstwering tussen tweede en derde geleding, zandstenen gevelsteen met verweerd wapenschild en chronogram "geLoofd zij JesUs ChrIstUs aMen". Tegen de noordgevel geplaatst overluifeld kruisbeeld op rotswerk.

Westgevel van de noordelijke zijbeuk afgelijnd met ketting en voorzien van een hoog blind spitsboogvenster, van zuidelijke zijbeuk blind met sporen van een gedicht venster en met een aangebouwde doopkapel en berging onder lessenaarsdak. Traptoren in de oksel van doopkapel en toren. Zijbeuken verlicht door hoge spitsboogvormige drielichten met gotisch maaswerk en vierlobben in de top (in noordgevel vernieuwd in 1877 en in zuidgevel in 1885). In noordzijgevel doorgetrokken zandstenen cordons als puilijst onderaan de vensters en ter hoogte van de boogaanzet van de vensters, tussen eerste en tweede venster rondboogdeurtje met zandstenen omlijsting en gebogen waterlijstje. Aan de gevels van de zijbeuken werden in 1892 vier staties van Sint-Bartholomeus gehangen. Licht uitspringende transeptgevels met sporen van vroegere puntgevels afgewerkt met vlechtingen, heden lijstgevels, eveneens met gotische drielichten. Koor met zandstenen parement, verlicht door spitsboogvormige neogotische tweelichten in noord- en zuidgevel. Blinde oostgevel met overluifelde calvarie, geschonken in 1905, met herdenkingssteen, beelden van A. De Beule.

Interieur

Bepoeterd en geschilderd (in 1959) interieur met spitsboogvormige scheibogen met sluitsteen tussen zuilen op achtkantige sokkel en met achtkantig lijstkapiteel.

Bepoeterd kruisribgewelf met gordelbogen rustend op rocaille consoles.

Fraaie barokke deur van doopkapel gesculpteerd door M. De Vriese (Deinze) in 1625.

Mobilair

Schilderijen: Bewening door A. Van den Heuvel (1639); Onze-Lieve-Vrouw van Vrede door H. Malfait (1942).

Barok hoofdaltaar door S. De Steur (Gent) en zijaltaar van Onze-Lieve-Vrouw door M. De Vriese, beide uit de eerste helft van de 17de eeuw.

Zuidelijk zijaltaar van Heilige Bartholomeus uit de tweede helft van de 18de eeuw.

Eiken koorbanken in Lodewijk XIV-stijl van 1738, thans in eerste travee van noordelijke zijbeuk.

Eiken 18de-eeuwse lambrisering in geheel de kerk.

In barokke stijl gesculpteerde eikenhouten communiebank vervaardigd in Rijsel in 1712 en naar hier overgebracht uit de kerk van Machelen in 1783.

Rijk uitgewerkte eiken kansel gedateerd op klankbord 1708.

18de-eeuwse biechtstoelen van eik in Lodewijk XV- stijl (Sint-Petrus) en in Lodewijk XVI-stijl (Sint-Bartholomeus) en één 20ste-eeuwse biechtstoel.

In 1776-77 (nieuw?) orgel geplaatst door P. van Peteghem en zonen, na oorlogsschade is hiervan nagenoeg niets overgebleven, huidig instrument te beschouwen als een werkstuk van Gebroeders Reygaert van 1924.

Gotische doopvont van hardsteen uit de 16de eeuw.

Kruisweg van Aloïs De Beule van 1899.

Achttien grafstenen uit de 18de eeuw in wit marmer in de kerk en twee grafstenen uit het eerste kwart van de 19de eeuw in buitenmuur van de noordelijke sacristie.

Bouwfysische toestand

Opvolging via lidmaatschap Monumentenwacht:

Het kerkbestuur van Vinkt is lid van Monumentenwacht. De laatste inspectie ging door in 2023, hiervoor in 2020. De inspectieverslagen en het algemeen onderhoudsplan in functie van het meerjarenplan worden regelmatig opgevolgd. In het laatste rapport in 2023 kreeg de Sint-Bartholomeuskerk de algemene beoordeling “goed tot uitstekend”.

Alle te ondernemen acties opgenomen in het laatste inspectieverslag zijn gerealiseerd, m.u.v. het reinigen en herschilderen van de toegangspoort.

De volgende inspectie is voorzien in 2025.

Recente grote renovaties (via investeringssubsidie):

- 2000-2003: buitenmuren (voegwerk), binnenschilderwerk, elektriciteit, excl. daken.
- 2006-2007: centrale verwarming (aardgas en convectoren)
- 2014-2019: Dakwerken (nivellering daken, nieuwe leibedekking daken en torenspits, ladderhaken, goten... enz).
- 2018: torenuurwerk, herstellen, sturing en aandrijving
- 2019: nieuwe bliksembeveiliging.

Recent gerealiseerd (via eigen middelen en exploitatiesubsidie):

- Herstelling en aanpassingen orgel (2009)
- Loopbruggen dak kerkship (2013)
- Vernieuwen groot torenraam (2014)
- Vernieuwing eikenhouten koorlambrisering (2015-2016)
- Restauratie en heringebruikname zijtoegang incl. tochtportaal glas (2016-2017)
- Groot onderhoud meubilair (communiebank) e.a. (tochtportaal, deur) 2016
- Herstelling klok en klokinstallatie (2016)
- Vernieuwing muurplaat torengewel met chronogram 1664 (2018)
- Herpleisteren en schilderen portaal, pilaren en zuidelijke buitenmuur (2020)
- Buitenwerken in opvolging rapport Monumentenwacht 9/2020 (2022-2023)

Lopende dossiers (via eigen middelen):

- Verder onderhoud meubilair: biechtstoelen, preekstoel e.a.
- Monumentale toegangspoort : schuren en opfrisbeurt
- Verlichting: vervangen halogeen e.a. door LED waar mogelijk
- Opfrissen en restaureren set van 13 kerststalbeelden
- Opfrissen standbeeld H. Hart

De centrale verwarming draait momenteel op 2 ipv 3 aardgasbranders (vernieuwd in 2006-2007). Op termijn zal deze moeten vervangen worden, bij voorkeur door nieuwe, energiebesparende technieken.

Aanwezige voorzieningen en lopende onderhoudscontracten

- **Sanitair/toilet:** ja, 1 toilet in oude sacristie en 1 publiek toegankelijk toilet in het bijgebouw naast het stooklokaal achteraan in de kerk.
- **Elektrische installatie:** volledig vernieuwd in 2003 en gekeurd in 2003. Geen 5-jaarlijkse keuring.
- **Verwarming:** vernieuwd in 2006-2007: centrale verwarming met vloerconvectoren met 3 branders op aardgas. 2jaarlijkse keuring.
- **Verlichting:** overstap naar LED-verlichting in uitvoering.
- **Projectiemogelijkheden:** op dit moment niet aanwezig, wel gepland.
- **Keuken:** nee
- **Zendinstallatie:** ja (Proximus / Belgian Tower Partners/ MWINGZ)
- **Bliksembeveiliging:** ja, jaarlijkse keuring.
- **Noodverlichting:** ja, geen jaarlijkse keuring.
- **Brandblusapparaten:** ja, geen jaarlijkse keuring.
- **Klokkeninstallatie en torenuurwerk:** ja, jaarlijks nazicht (stad betaalt dit)
- **Reinigen dakgoten:** jaarlijks nazicht

Architecturale mogelijkheden

Grootte, opdeling en invulling van het kerkgebouw en zijn nevenruimtes:

Oppervlakte zone: 3.503m²

De kerk is een hallenkerk met drie beuken (°1620 kruiskerk later uitgebreid met 2 zijbeuken)

- Afmetingen: 35 x 21 m
- Schip: 25 x 8 m (hoogte 10 m incl. dak)
- Zijbeuken: 25 x 6 m (hoogte 10 m incl. dak)
- Koor schip: 6 x 8 m
- Koren zijbeuken idem = de koren van voormalig kruisbeuk (17de e.)

Volgende bijruimtes zijn voorzien:

- Sacristie (noord): 5 x 6 m
- Berging (voormalige zuidsacristie), idem
- Bijgebouw 5 x 5 m (voormalige doopkapel) naast toren: met toilet, berging en stookruimte, archiefruimte.
- Portaal 5x5 m onder toren
- Toren (30 m hoog) met uurwerk en klok - langlopende huurcontracten voor telefonie
- Dokzaal met orgel: eerste verdieping van de toren

Uitbreidingsmogelijkheden en mogelijkheden om (deel)ruimtes af te splitsen : Opdeling (vb. afzondering van zijbeuk) is moeilijk zonder zeer ingrijpende verbouwingen en/of stijlbreuken, wegens o.m. hoogte van de zijbeuken.

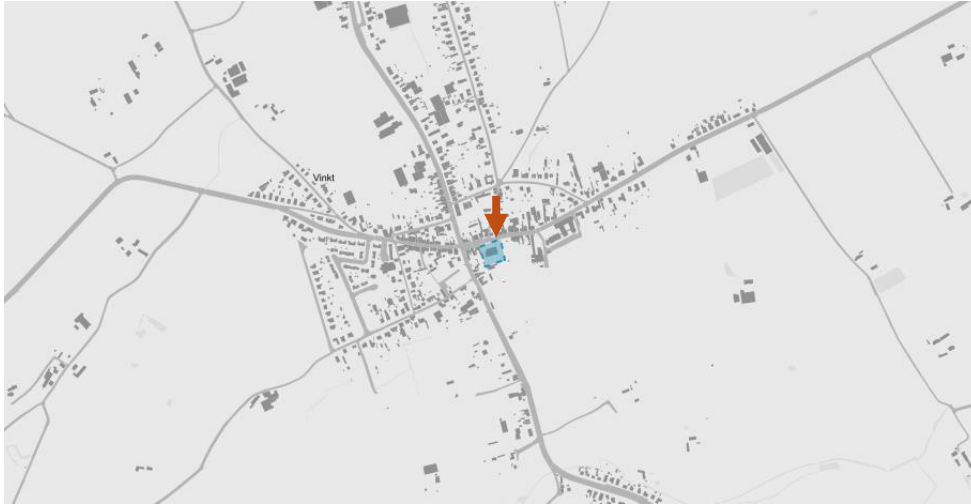
Toegankelijkheid:

- Toegankelijk voor minder mobiele personen: goed, er zijn geen treden of obstakels buiten, noch binnen.
- Openingsuren: Elke dag tussen 09.00 u. en 18.00 u. of op aanvraag. Speciaal voor de toegankelijkheid buiten de diensten is sinds 2017 de zijingang (voormalige lijkdeur) aan de parking (dorpsplein) opnieuw in gebruik genomen.

2.11.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Deelgemeente Vinkt is 1.012,7ha groot en er wonen 1.387 inwoners (1/10/2024).

De kerk situeert zich in het centrum van het dorp.

Nabijheid kerkhof: kerkhof met funerair erfgoed en omheining van leilinden vlakbij de kerk. Muur der getuigenissen en doorlogsmemoriaal (beschermd) vlakbij de kerk. Executiemuur tegenover de kerk.

Nabijheid gemeenschapszaal, culturele en/of sportinfrastructuur en/of parochiale zaal:

Gemeenschapszaal 'oude jongensschool' op 150m, sportzaal Sint-Pieters op 200m, voetbalinfrastructuur (Deinzestraat 59)

Nabijheid voorzieningen: bakker, slager, buurtwinkel, apotheek, horeca

Nabijheid openbaar vervoer: bushalte dichtbij de kerk

Nabijheid parking: parking voor het kerkgebouw. Op het dorpsplein staat een vrijheidsboom aangeplant in 1919.

Nabijheid school: lagere school vlakbij de kerk.

Nabijheid sociale voorzieningen: woonzorgcentrum Sint-Franciscus vlakbij de kerk. Bewoners en familieleden wandelen graag eens tot in de kerk. In het wzc werd de Reflectieruimte Vinkt 1940 ondergebracht. Groeps- en individuele bezoeken worden vaak gecombineerd met een kerkbezoek.

Nabijheid jeugdbeweging: KSA Ahoy Vinkt

Beleidsplan Ruimte

- De publieke ruimte rondom de kerk van Vinkt is recent heraangelegd.
- Opwaardering en uitbreiding gemeenschapsclusters: Vinkt telt 2 voorzieningencusters. De eerste bevindt zich rond de kerk en bevat enkele handelsfuncties, de basisschool en een woonzorgcentrum. De tweede cluster is de gemeenschapscluster rond de Sint-Pieterszaal en bevat een sportzaal en de lokalen van de jeugdvereniging. In de toekomst wordt verder onderzocht op welke manier de gemeenschapsclusters kunnen worden opgewaardeerd en uitgebreid. Hierbij wordt de Oude Jongensschool behouden als dorpshuis waar alle verenigingen zich kunnen vestigen.
- Uitbreidingsmogelijkheden voor en juridisch verankeren van de basisschool en woonzorgcentrum.

2.11.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische activiteiten:

- Eucharistievieringen: 3 vrijdagavondvieringen en 2 zondagsvieringen (o.a. instapviering Vinkt-Zeveren of voorjaarsviering, St. Ceciliaviering in najaar) en kermisdienst
- Doopsels (1 à 5/jaar), huwelijken (1 à 3/jaar), eerste communie en vormselviering voor deelgemeenten Vinkt en Zeveren, catachesemomenten (10 per jaar), begrafenissen (Stal)
- Herdenking Meidagen (gebedsdienst, plechtigheid)
- Startviering jeugdbeweging KSA Vinkt

Niet-liturgische activiteiten:

- De kerk is opgenomen in het (begeleid) wandelcircuit Vinkt Mei 1940: Altaarschilderij Onze-Lieve-Vrouw van Vrede (Hubert Malfait, 1941), doek executiemuur, (cultuur)historische info...
- Mogelijke interesse van andere actoren, o.a. verenigingen. Enkele voorbeelden uit het recent verleden:
 - concerten (borrelnootjes Stad Deinze)
 - tijdelijke tentoonstellingen: Extremen (50 jr Meidagen), Sporen van Herinnering (Krakau), Villeneuve d'Asq 1944... , Dorp in de kijker, 175 jaar muziekmaatschappij Vinkt.
 - theatermonologen met religieuze inhoud (parochieploeg, vooral met pastorale eenheid MVZ)...

2.11.5. Beschrijving van de toekomstvisie

- Deze kerk wordt behouden voor de eredienst
- Huidig gebruik van de kerk wordt in stand gehouden op korte, middellange en lange termijn

We beschouwen de kerk van Vinkt als de gedachteniskerk van oorlog en vrede.

Valorisatie: initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen, zijn mogelijk na overleg met het kerkbestuur. Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor kunsthistorische rondleidingen, schoolbezoeken, herinneringseducatie, voordrachten of tijdelijke tentoonstellingen zijn.

De kerk blijft in de toekomst dagelijks toegankelijk voor inwoners en passanten voor persoonlijk gebed, stiltemomenten en als rustpunt. Aangepaste achtergrondmuziek wordt voorzien. Gebeds- en/of bezinningsmomenten buiten de zondagsvieringen zijn mogelijk.

Medegebruik: de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen is mogelijk.

Neven- of herbestemming is niet mogelijk op korte, middellange of lange termijn.

De fusie met de parochie Zeveren is in voorbereiding n.a.v. de herbestemming van de kerk van Zeveren.

2.11.6. Financieel overzicht

Jaarlijkse kosten -> exploitatiesubsidie MJP20-25:

2019	MJP 2020	MJP 2021	MJP 2022	MJP 2023	MJP 2024	MJP 2025	Totaal 20-25
6.993,76	0,00	4.924,88	4.269,56	3.470,24	0,00	0,00	12.664,68

De jaarlijkse exploitatiesubsidie varieerde in vorige legislatuur tussen 0 euro en 4.924,88 euro.

Grote werken -> investeringssubsidie 2019 & MJP 20-25:

Jaar	Grote werken aan parochiekerk	Investeringsubsidie
2019	Renovatiewerken kerk + vervanging torenuurwerk	262.232,06 euro

Werken met eigen middelen kerkfabriek uitgevoerd:

- Herpleisteren en schilderen portaal, pilaren en zuidelijke buitenmuur (2020)
- Buitenwerken in opvolging rapport Monumentenwacht 9/2020 (2022-2023)
- Verder onderhoud meubilair: biechtstoelen, preekstoel e.a.
- Monumentale toegangspoort : schuren en opfrisbeurt
- Verlichting: vervangen halogeen e.a. door LED waar mogelijk
- Opfrissen en restaureren set van 13 kerststalbeelden
- Opfrissen standbeeld H. Hart

Enkele detailcijfers – jaarrekening 2023

- **Exploitatieontvangsten: 31.090,87 euro**

Grootste ontvangsten:

- 20.595,77 euro langdurige gebruiksovereenkomsten
- 7.200 euro privaat patrimonium: huren, pachten, gebruiksovereenkomsten

- **Exploitatie-uitgaven: 43.709,09 euro**

Grootste uitgaven:

- Onderhoud privaat patrimonium: 15.280,65 euro
- Onderhoud gebouw: 11.964,33 euro
- Nutsvoorzieningen gebouw: 6.565 euro
- Verzekeringen gebouw: 2.835,47 euro

2.12. Parochiekerk Sint-Eligius (Vosselare)

2.12.1. Identificatie

Geografische ligging: Vosselaredorp 47A

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdом: Gent
- Dekenaat: Deinze
- Parochie: Heilige Maria Magdalenaparochie
- Kerkplek: Sint-Eligius
- Kerkraad: elke kerkplek heeft nog een eigen kerkraad

Eigenaar: Stad Deinze

Bescherming(en): geen

Inventaris onroerend erfgoed: bouwkundig erfgoedelement ID 35615

Afstand t.o.v. dichtbij zijnde kerken:

- 1,1km wandelafstand (1,8km auto) kerk Nevele
- 2,8km kerk Sint-Martens-Leerne
- 3,1km kerk Bachte-Maria-Leerne (parochiekerk Sint-Petrus en Paulus)
- 3,7km kerk Landegem

2.12.2. Beschrijving

Bron info: Cultuurregio Leie Schelde en Inventaris Onroerend Erfgoed: [Parochiekerk Sint-Eligius | Inventaris Onroerend Erfgoed](#)

Cultuurhistorische waarde

De oude kerk van Vosselare (opklimmend tot de 14^e eeuw) had een prachtige laatgotische toren. De sierlijke vieringtoren hoorde bij de mooiste van Oost-Vlaanderen. Jammer genoeg werd de parochiekerk in WOII volledig verwoest. Architect Vaerwyck-Suys uit Sint-Amandsberg tekende de plannen voor de nieuwe Sint-Elgiuskerk. Hij baseerde zich hiervoor deels op de oude kerk. Een overgebleven deurtje van de verwoeste kerk was één van de weinige oude elementen die in de nieuwbouw werd verwerkt. De kerk heeft een imposant dakgebinte.

Binnen in de parochiekerk zijn enkele 14de en 15de eeuwse grafstenen bewaard gebleven. Bij sommige stenen is de versiering nog vrij leesbaar. De kerkschat is door de vernieling van 1940 niet zo groot, maar wel de moeite waard. Een zilveren hamer met daarin een relikwie van de Heilige Eligius springt eruit. De relikhamer dateert uit 1728 en werd aan de parochie geschonken door de gemeente Hansbeke. Een ander mooi stuk is een houten buste van patroonheilige Eligius in bisschopsgewaad. Dit beeldhouwwerk dateert uit de 18de eeuw.

Historiek

Oudste vermelding, vermoedelijk van een houten kerk, in 1087. Oorspronkelijke stenen kerk opklimmend tot de 14de eeuw. Laatgotische driebeukige kruiskerk met een uitzonderlijk mooi achthoekig kruisingstorentje van Balegemse steen, vermoedelijk uit de 14de tot 15de eeuw. Westelijke bouw vernieuwd in de 15de of de 16de eeuw; polygonale apsis met vijf spitsboogvensters en sacristie in de tweede helft van de 17de eeuw. In 1687 bouw van zijkoren. Herstellingswerken en aanpassingen in de loop van de 18de eeuw. In 1763 vloer van Doornikse steen, in 1769 overwelfd. Hersteld in 1837 en 1893, laatstgenoemde door architect Auguste Van Assche. Opgeblazen in 1940 en totale wederopbouw na de oorlog door architect Henri Vaerwyck-Suys (Sint-Amandsberg). Bij de kerk ligt een Mariagrot.

Beschrijving

De huidige kerk vertoont slechts vage reminiscenties aan de oorspronkelijke kerk (voor de restauratie door A. Van Assche) voornamelijk in de westgevel en de noordgevel van het schip, laatstgenoemde vermoedelijk met hergebruikt oud deurtje. Heden driebeukige kruiskerk onder één zadeldak (leien); opgetrokken uit zandsteen met vermoedelijk behoud van basis van muur, waarin de ijzeren ringen voor de paarden (nog jaarlijkse paardenwijding); bakstenen transept en rechthoekig koor met horizontaliserende speklagen; afzonderlijke vierkante bakstenen toren met naaldspits tegen de zuidelijke transeptarm.

Mobilair

Volledig vernieuwd. Verscheidene merkwaardige grafstenen uit de 14de eeuw, de 15de eeuw en later, onder meer drie granieten grafstenen met voorstelling van figuren van de familie Van der Meersch van Nevele van de 15de eeuw, een arduinen grafsteen uit de 15de eeuw voor het linker zijaltaar van Onze-Lieve-Vrouw, eveneens met twee figuren en gotisch opschrift.

Bouwfysische toestand

Opvolging via lidmaatschap Monumentenwacht:

Het kerkbestuur van Vosselare is lid van Monumentenwacht. De laatste inspectie ging door in 2018 (tijdens de renovatie van de buitengevels).

De kerk vertoont grote stabiliteit, nergens zijn barsten of scheuren vast te stellen. Het kerkbestuur is van mening dat de kerk in een goede staat bevindt.

Het enige zwakke punt van de kerk is de kwaliteit van sommige bakstenen in de toren.

Recente grote renovaties (via investeringssubsidie):

- 2020: duivenwering (een nylonnet voor het dokaalvenster) geplaatst boven de ingang.
- 2015-2018: in een tweede fase, gestart op 19 oktober 2015 en afgewerkt in 2018, eveneens gestoeld op de inspectieverslagen van Monumentenwacht, zijn volgende werken uitgevoerd:
 - restauratie van de kerkgevels
 - restauratie van de toren
 - restauratie van de glas-in-loodramen
 - nazicht en schilderen van de ijzeren dakspanten
 - herstel van het pad rond kerk (eigendom van de stad)
 - vernieuwing van het rioleringsstelsel
- 2012-2013: een eerste fase onderhoudswerken uitgevoerd, met name maatregelen tegen waterinfiltratie (daken).
- 2012: de 40jaar oude verwarming (stookolie) vervangen door een nieuwe verwarmingsinstallatie op aardgas.
- 1985-1992: grove herstellingen

Lopende dossiers (via subsidie of eigen middelen): geen

Aanwezige voorzieningen en lopende onderhoudscontracten

- **Sanitair/toilet:** ja, in de sacristie
- **Elektrische installatie:** laatste keuring dateert van 2013. Geen 5jaarlijkse keuring.
- **Verwarming:** aardgas, vernieuwd in 2011-2012. Laatste onderhoud in 2021-2022.
- **Verlichting:** LED. Op de 2 buitengangpaden links en rechts 3 spots aanwezig. In het middengedeelte bevinden zich 7 gasontladingslampen.
- **Projectiemogelijkheden:** nee
- **Akoestiek:** galmend en met echo
- **Keuken:** nee
- **Zendinstallatie:** is er niet, maar wel mogelijk (toegang toren niet in het schip van de kerk)
- **Bliksembeveiliging:** ja, jaarlijkse keuring.
- **Noodverlichting:** ja, geen jaarlijks nazicht.
- **Brandblussers:** ja, jaarlijks nazicht.
- **Klokkeninstallatie en torenuurwerk:** ja, jaarlijks nazicht (stad betaalt dit)

Architecturale mogelijkheden

Grootte, opdeling en invulling van het kerkgebouw en zijn nevenruimtes :

780m²

Reeds in 1996 werd achteraan in de kerk een ruimte met hout en glas afgesloten. Deze afgesloten ruimte doet dienst als zetel van de kerkfabriek, bergruimte voor het archief, ruimte waar de priester bezoekers kan ontvangen en het parochiaal secretariaat.

De vroegere winterkapel is eveneens een van de kerk afgesloten ruimte, nu vergaderruimte.

Er kan een afscheiding gemaakt worden om zo het schip en koor van de kerk te gebruiken voor andere doeleinden. Aandachtspunt is dat de verwarming nu niet gecompartmenteerd is. Wanneer de kerk wordt opgedeeld, zal de verwarming moeten gecompartmenteerd worden. Idem voor de elektriciteit. Bij compartimentering zal ook een oplossing moeten gezocht worden voor pompsteen en sanitair.

De toren van de kerk heeft een aparte toegang.

Toegankelijkheid:

Toegankelijkheid voor minder mobiele personen: toegankelijk

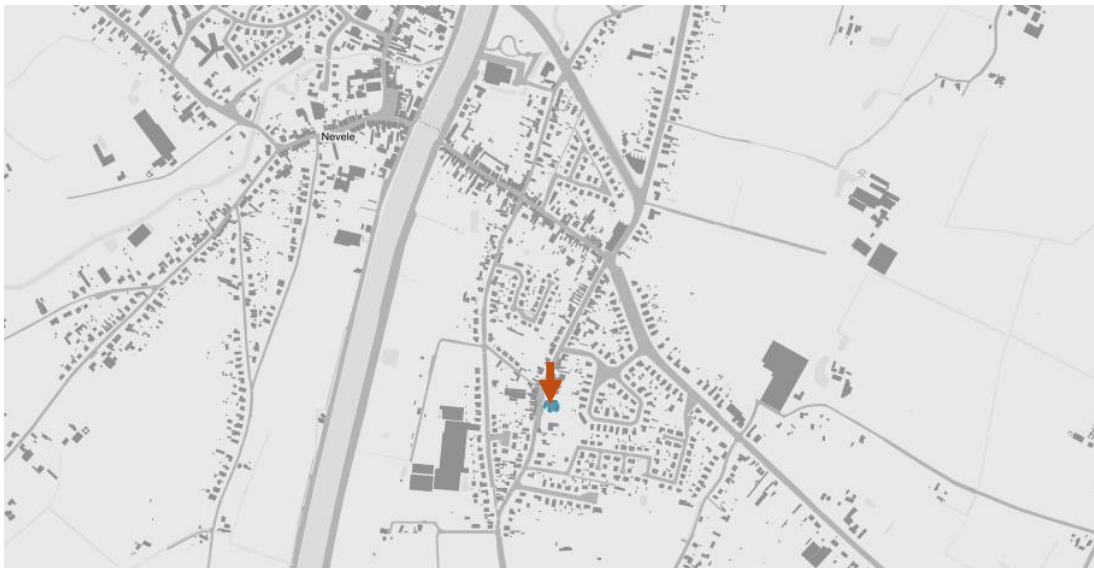
2.12.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Deelgemeente Vosselare is 617,9ha groot en er wonen 1.382 inwoners (1/10/2024).

De kerk situeert zich in het centrum van het dorp.

Vosselare heeft een sterke relatie met het schipdonkkanaal en de fiets- en voetgangersbrug (Lovingbrug) en sluit nauw aan bij deelgemeente Nevele. Dit door de centrale as dat doorloopt over het kanaal via Langemunt naar Kortemunt – Cyriel Buyssestraat in Nevele.

Er is geen school in Vosselare, de meeste kinderen lopen school in deelgemeente Nevele.

- **Nabijheid kerkhof:** rond de kerk is een ommuurd kerkhof. Jaarlijks voor Allerheiligen wordt dit kerkhof opgekuist en brengen de familieleden van de overledenen vele bloemen aan. Achter de kerk bevindt zich de Maria-grot die op de belangstelling van toeristen/fietsers kan rekenen.
- **Nabijheid gemeenschapszaal, sport- en/of culturele infrastructuur en/of parochiale zaal:** vlak naast de kerk is er de gemeenschapszaal 'gemeentezaal Vosselare', verouderd gebouw met een maximumcapaciteit van 100 personen. Sporthal Oostbroek ligt op 800m wandelafstand van de kerk.
- **Nabijheid openbaar vervoer:** bushalte op 600m wandelafstand
- **Nabijheid voorzieningen:** supermarkt, apotheker, bakker, groenten- en fruitkraam, horeca
- **Nabijheid parking:** naast de kerk is er een parking voor 15tal auto's. Langs Vosselaredorp zijn enkele parkeerplaatsen.
- **Nabijheid school:** er is geen school in het dorp. De meeste kleuters en lagere schoolkinderen gaan naar school in deelgemeente Nevele.
- **Nabijheid jeugdbeweging:** KLJ Nevele

Beleidsplan Ruimte

Niets specifiek opgenomen m.b.t. de kerk of de directe omgeving van de kerk.

Vosselare zal in de toekomst voornamelijk een woondorp blijven dat voor haar voorzieningen vooral gericht is op deelgemeente Nevele.

2.12.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische activiteiten:

- Eucharistievieringen: 1x per maand (op zaterdagavond voor de 4^e zondag van de maand)
- Jaarlijkse dienst voor de overledenen (kermisweekend)
- Enkele doopsels en begrafenissen per jaar, sporadisch een huwelijk

Niet-liturgische activiteiten:

- Belangrijk evenement, jaarlijks, niet in de kerk: jaarlijkse paardenwijding op Sint-Pietersdag met de relikwie van Sint-Elooi

2.12.5. Beschrijving van de toekomstvisie

- Deze kerk wordt niet behouden voor de eredienst
- Huidig gebruik van de kerk wordt in stand gehouden tot een opportuniteit zich voordoet
- Wanneer zich een opportuniteit voordoet, is een neven- en/of herbestemming mogelijk

Valorisatie: initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen, zijn mogelijk na overleg met het kerkbestuur. Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor rondleidingen, concerten of tijdelijke tentoonstellingen zijn.

Medegebruik: de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen is mogelijk.

Neven- of herbestemming: wanneer een opportuniteit zich voordoet, kan na overleg gekozen worden voor neven- en/of herbestemming van deze parochiekerk.

2.12.6. Financieel overzicht

Jaarlijkse kosten -> exploitatiesubsidie 2019 & MJP20-25:

JR 2019	JR 2020	JR 2021	JR 2022	JR 2023	MJP 2024	MJP 2025	Totaal 20-25
22.478,57	18.181,98	14.957,34	17.584,78	14.524,49	20.462,63	17.199,96	102.911,18

De jaarlijkse exploitatiesubsidie varieerde in vorige legislatuur 20-25 tussen 14.524 euro en 20.462 euro.

Grote werken -> investeringssubsidie MJP 20-25:

Jaar	Grote werken aan parochiekerk	Investeringsubsidie
2020	Plaatsen duivenwering	1.608,24 euro

Er zijn geen werken met eigen middelen betaald.

Enkele detailcijfers – jaarrekening 2023

- **Exploitatieontvangsten: 719,71 euro**
Grootste ontvangsten:
 - 230 euro rechten kerkfabriek bij begrafenissen
 - geen privaat patrimonium

- **Exploitatie-uitgaven: 17.923,67 euro**

Grootste uitgaven:

- Nutsvoorzieningen gebouw: 5.815,05 euro
- Verzekeringen gebouw: 3.238,31 euro
- Schoonmaken gebouw: 2.701,98 euro
- Vergoedingen: 2.313,69 euro
- Onderhoud gebouw: 760,68 euro

2.13. Parochiekerk Sint-Martinus (Sint-Martens-Leerne)

2.13.1. Identificatie

Geografische ligging: Leernsesteenweg 212A

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Gent
- Dekenaat: Deinze
- Parochie: Heilige Maria Magdalenaparochie
- Kerkplek: Sint-Martinus Leerne
- Kerkraad: elke kerkplek heeft nog een eigen kerkraad

Eigenaar: stad Deinze

Bescherming(en): geen bescherming

Inventaris onroerend erfgoed: bouwkundig element ID 38251

Afstand t.o.v. dichtbij zijnde kerken:

- 700m kerk Bachte-Maria-Leerne (Ooidonk)
- 3,3km kerk Bachte-Maria-Leerne
- 3,2km kerk Vosselare

2.13.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Bron info: Cultuurregio Leie Schelde en Inventaris Onroerend Erfgoed: [Parochiekerk Sint-Martinus met kerkhof](#) | [Inventaris Onroerend Erfgoed](#)

De Sint-Martinuskerk werd gebouwd in 1845. Het nieuwe bedehuis moest de oude vervallen romaanse parochiekerk vervangen. De bekende Leernse adellijke familie van Crombrugghe zorgde voor financiële ondersteuning bij de bouw van de nieuwe neoromaanse kerk.

Het exterieur van de kerk is vrij sober, maar de slanke toren valt op. Het meubilair en de kunstschatten zijn voor een belangrijk deel afkomstig uit de oude kerk. Het monumentale hoofdaltaar is één van de pronkstukken. Het 18de-eeuwse altaar uit hout en natuursteen is gedecoreerd met verschillende figuren en taferelen uit het Nieuw Testament. Centraal in het altaar is een schilderij verwerkt. Daarop is de 'Hemelvaart van Christus' te zien. Een ander interessant object is de preekstoel uit 19de eeuw. Dit houten meubel heeft de vorm van een wereldbol en is o.m. gedecoreerd met de symbolen van de evangelisten.

De kerk is ingeplant op de rooilijn van de straat en heeft een omringend kerkhof.

De kerk was vroeger echt in het midden van de dorpskern gelegen. Dit is weggefallen met de verbreding van de Leernsesteenweg (gewestweg) richting Drongen.

Historiek

Ingeplant op de rooilijn van de straat met een omringend kerkhof, lage bakstenen ommuring en ijzeren hek tussen pijlertjes aan weerszij van de voorgevel van de kerk. Huidige neoromaanse kerk gebouwd in 1845 naar ontwerp van architect L. Minard ter vervanging van het oude, bouwvallige Romaanse kruiskerkje dat toen gesloopt werd. Deze architect was ook de ontwerper van het kasteel van Crombrugghe.

Inplanting ten noorden van de Leernsesteenweg, op de hoek met de Damstraat met gewijzigde, ongewone noord-zuidoriëntatie, genoodzaakt door de grote afmetingen en het nieuwe bouwconcept met fronttoren.

De plattegrond vertoont een transeptloze basilicale kerk met driebeukig schip van vijf traveeën met ingebouwde toren boven de voorgevel en koor van twee traveeën met driezijdige sluiting met ten westen aansluitende sacristie. Donkere baksteenbouw met sporadische verwerking van natuursteen: natuurstenen sokkel en met leien daken.

Naar het zuiden gerichte voorgevel met hoog schip onder brede puntgevel afgelijnd door bakstenen lisenen verbonden door een klimmende boogfries. Rondboogdeur in geprofileerde natuurstenen omlijsting met rondboogtracering en ingeschreven cirkel in het bovenlicht. Erboven roosvenster. Bekronende toren met vierkante horloge-geleding en achthoekige klokkenkamer met rondboogvormige galmgaten onder waterlijsten, achthoekig tentdak. Zijbeuken met rondboogvensters (glas in lood) en aflijnende klimmende boogfries. Langsgevels geritmeerd door bakstenen lisenen, onderling verbonden door een boogfries en doorbroken door identieke rondboogvensters. Roosvensters als bovenlichten.

Hoog koor met rondboogvenster in de eerste travee en voorts blinde travee, aangebouwde nis met houten kruisbeeld.

Sober *interieur* met basilicale opstand; schip en zijbeuken gescheiden door gemarmerde zuilen op hoge achthoekige sokkel, verbonden door rondboogarcaden. Overwelling met bakstenen kruisribgewelven.

Meubilair

Deels nog afkomstig van de oude kerk. Schilderijen: Hemelvaart van Jezus door P.J. Witdoek boven hoogaltaar, uit de eerste helft van de 19de eeuw; Onze-Lieve-Vrouw in aanbidding voor het Kind boven het noordelijk zijaltaar van circa 1742 naar de school van Rubens; Heilige Martinus deelt zijn

mantel met een arme boven het zuidelijk zijaltaar van circa 1742 naar – of - van de School van Van Dyck Het werk werd tijdens de Eerste Wereldoorlog zwaar beschadigd. Het lag in stukken uiteen. Fernand Aelman restaureerde het schilderij. In de periode 2020 tot 2024 werden de 3 schilderijen op de altaren terug gerestaureerd door restaurateur Bart Verbeke uit Drongen.

Beeldhouwwerk: Onze-Lieve-Vrouw Onbevleete Ontvangenis van gepolychromeerd hout uit de 19de eeuw.

Hoofdaltaar (18de eeuw) van marmer en hout, tafel in de vorm van een graftombe, expositietroon met voorstelling van de Maaltijd van Jezus en de Emmaüsgangers, schilderij met Onze-Lieve-Heer Hemelvaart, geflankeerd door beelden van de Heiligen Petrus en Paulus en erboven God de Vader en Duif en aanbiddende engelen; nieuw hoofdaltaar gemaakt met paneel van de vroegere communiebank. Noordelijk zijaltaar, portiekaltaar van Onze-Lieve-Vrouw, geschilderd hout (18de eeuw); zuidelijk zijaltaar, portiekaltaar van Heilige Martinus, beschilderd hout (18de eeuw) met borstbeeld van heilige.

Eikenhouten koorgestoelte en communiebank van Peeters (Antwerpen) uit midden 19de eeuw. Preekstoel in de vorm van een wereldbol met de symbolen van de vier evangelisten en trapleuning met wolken en engelenhoofdjes, eveneens door Peeters. De preekstoel is prachtig uitgevoerd en alleen al daarvoor een bezoek aan de kerk waard. Tijdens de eerste wereldoorlog werd hij overgebracht naar het kasteel van Deurle.

In 1923 werd het orgel geïnstalleerd door Joris & zonen uit Ronse. Kort ervoor was het oorspronkelijke orgel geplunderd in WOI, hoofdzakelijk voor het hout. Het wordt niet meer bespeeld, de blaasbalg is versleten en de membranen zijn verschrompeld. Rond 1990 werd een elektronisch Johannisorgel aangekocht om de diensten op te luisteren. Dit wordt wel nog steeds bespeeld.

Toren: Ooit waren er 2 klokken, maar na WOI is er maar 1 achtergebleven.

Interieur

De marbrering (geschilderd) werd op een professionele manier aangepakt naar voorbeeld uit Rome/Italië). De marbrering werd uitgevoerd door de familie De Bisschop uit Sint-Martens-Leerne. De geschilderde marbrering maakt van de kerk een bijzonder aantrekkelijk gebouw.

Er zijn verschillende houten beelden aanwezig in de kerk. In de koorbanken zijn 3 plaatsen voor de “schalen” (de COO-schaal, de kerkschaal en de Sint Pieterspenning).

In 1958 heeft de toenmalige pastoor het doksaal vergroot van half rond naar rechthoekig. Het glazen portaal werd zo'n 10 jaar geleden geïnstalleerd. De deur van de sacristie werd bekleed met zink omwille van de verwarming. Het altaar werd gemaakt door Raymond van Speybroeck, het is een middenpaneel van de koorbank. Er is een ingewerkte altaarsteen (met 5 kruisjes en een relikwie). Er is een heel mooi uitgewerkte preekstoel.

Exterieur

Er werden nieuwe ramen geplaatst betaald door de oorlogsschade van WOII. De glasramen uit het koor werden door de familie van Crombrughe geschonken ter gelegenheid van de geboorte van de kinderen.

Bouw fysische toestand

Opvolging via lidmaatschap Monumentenwacht:

Het kerkbestuur van Sint-Martens-Leerne is lid van Monumentenwacht. De laatste inspectie ging door in 2020. Het was toen een beperkt bezoek op vraag om de goten van de kerk te controleren. De vorige (volledige) inspectie vond plaats in 2015. In 2016 en 2020 zijn nog beperkte controles gevraagd om na te gaan of de werken aan het dakgebinte degelijk zijn uitgevoerd.

Monumentenwacht adviseerde toen om ook onder het oostelijke dak een loopbrug te voorzien. Dit is nog niet uitgevoerd. Meteen hebben ze de goten gereinigd en hier en daar wat bijgewerkt.

Er zijn enkele verslagen over het interieur (2001 en 2022). De monumentwachter heeft een aantal objecten en kasten ingestreken met insectendodende middelen. Eén beeld werd meegenomen om in de anoxiekamer te plaatsen en is nadien terug bezorgd. Wat het meest opvalt in het verslag is de plaatselijke toestand van het schilder- en pleisterwerk. Vooral onder de brandglasramen aan de oostgevel is er corrosie en in het koor komt het gemarbreerde pleisterwerk los. Het advies luidt als volgt: laat de wandafwerking waar nodig consolideren om verdere gevolgschade te vermijden.

Afgelopen jaren werden volgende instandhoudingswerken verricht aan de kerk:

- heropvoegen van de gevels
- restauratie van de dakbekleding
- loopbruggen onder de zijdaken aangebracht
- waterinsijpeling werd tegengegaan door het aanbrengen van siliconenkits onder de roosvensters.

Sedert het vorige meerjarenplan werden, op aandringen van Monumentenwacht, de volgende werken uitgevoerd:

- de aansluiting tegen de gevels
- het dak ontmost
- de waterafvoer nagezien
- de dakluiken aangepast
- ladderhaken geplaatst

In 2022 werd de verwarmingsinstallatie vernieuwd (aardgas).

In 2024 werd ook een aanpassing van de zendinstallaties doorgevoerd. Proximus en mobistar beslisten om hun zendmasten samen te voegen. Voor de kerk betekent dit dat er nu slechts 2 (in plaats van 3) operatoren meer werkzaam zijn in het gebouw.

In de loop van het volgende meerjarenplan moeten de schilderwerken aan de buitenzijde en de kwaliteit van het houtwerk geëvalueerd worden.

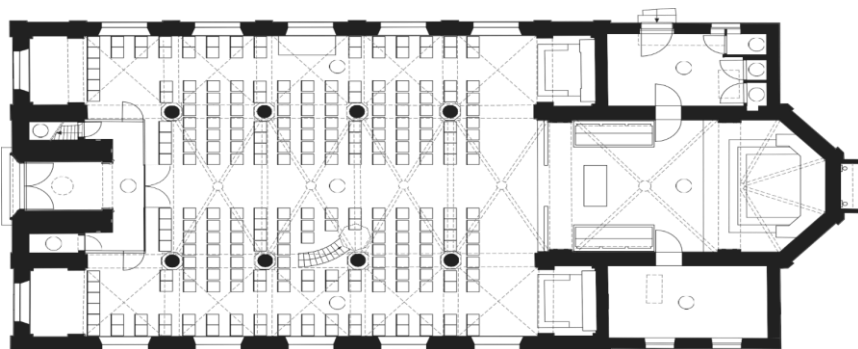
Aanwezige voorzieningen en lopende onderhoudscontracten

- **Sanitair/toilet:** 1 toilet en wasbakje. Het toilet is toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Watervoorziening via steekpomp vanuit boorput op kerkhof.
- **Elektrische installatie:** gedateerd. Geen 5jaarlijkse keuring.
- **Verwarming:** vernieuwd in 2022, aardgas. 2jaarlijkse keuring.
- **Verlichting:** gedateerd
- **Projectiemogelijkheden:** nee
- **Keuken:** nee
- **Akoestiek:** heel goed
- **Zendinstallatie:** ja, 2 operatoren
- **Bliksembeveiliging:** ja, jaarlijks nazicht
- **Noodverlichting:** nee
- **Brandblusapparaten:** ja, jaarlijks nazicht
- **Klokkeninstallatie en torenuurwerk:** ja, jaarlijks nazicht (stad betaalt dit)

Architecturale mogelijkheden

Grootte, opdeling en invulling van het kerkgebouw en zijn nevenruimtes :

Het is een driebeukige kerk. Er zijn slechts 2 nevenruimtes palend aan het koor: de sacristie en een tweede ruimte met sanitair en stookinstallatie.

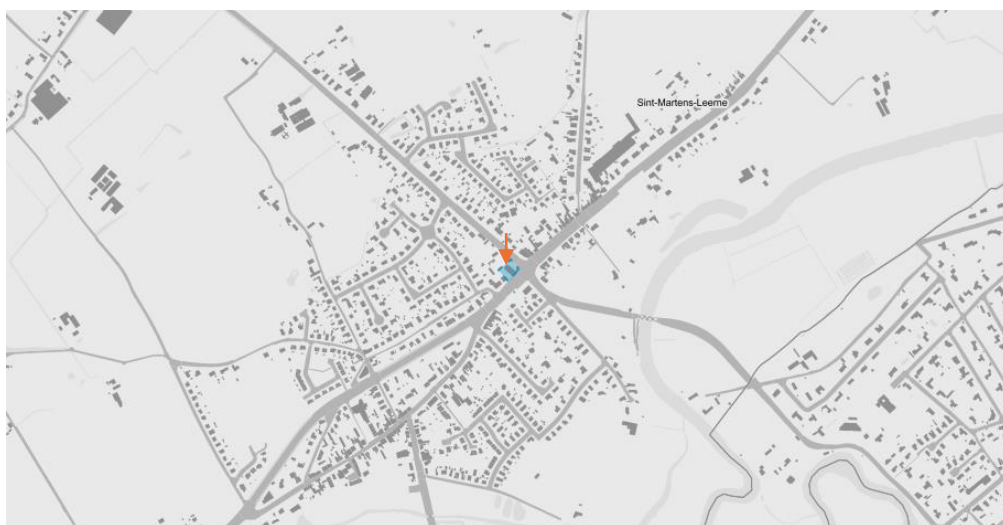

Toegankelijkheid:

- Toegankelijk voor minder mobiele personen: beperkt. Er is geen hellend vlak aanwezig. Dit werd niet meegenomen bij de renovatie van het voetpad. Ook is er in de kerk een opstapje naar het koor.
- Openingsuren: dagelijks van 10u tot 17u
-

2.13.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Deelgemeente Sint-Martens-Leerne is 382 ha groot en er wonen 1.126 inwoners (1/10/2024). De kerk situeert zich aan de Leernsesteenweg ter hoogte van het rondpunt richting Vosselare, Baarle-Drongen, Sint-Martens-Latem en Deinze.

- **Nabijheid kerkhof:** rond de kerk. Op het kerkhof valt vooral de grafsite van de familie van Crombrugghe op. De grafkelder zou zich uitstrekken tot onder het kerkgebouw. Enkele graven op het kerkhof rond de kerk zijn erfgoed en zullen op lange termijn moeten bewaard blijven.
- **Nabijheid gemeenschapszaal, culturele en/of sportinfrastructuur en/of parochiale zaal:** gemeenschapszaal De Engel op 150m wandelafstand.
- **Nabijheid voorzieningen:** bakker, strijkatelier, frituur en horeca vlakbij
- **Nabijheid openbaar vervoer:** bushalte ter hoogte van de kerk
- **Nabijheid parking:** geen parking dichtbij, parkeergelegenheid aan de Leernsesteenweg
- **Nabijheid school:** basisschool LEERNEst (deelgemeente Bachte-Maria-Leerne) op 600m

Beleidsplan Ruimte

De publieke ruimte binnen het dorps hart van Sint-Martens-Lerne wordt vandaag bepaald door het rondpunt ter hoogte van de kerk en straatparkeren. Rond de kerk is er weinig verblijfsruimte door de begraafplaats. In de toekomst moet ontwerpend worden onderzocht hoe de bestaande publieke ruimte kan worden verbeterd. Daarnaast wil het stadsbestuur een dorpsweide uitbouwen. Gemeenschapszaal De Engel is een belangrijke ontmoetingsruimte voor Sint-Martens-Lerne, maar heeft nood aan een opwaardering. Stadsbestuur Deinze heeft de ambitie om gemeenschapszaal De Engel op te waarderen of op een andere locatie in het dorp een nieuw dorps huis te creëren voor jong en oud.

2.13.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische activiteiten:

- Eucharistievieringen: 5 vieringen per jaar (2 weekendvieringen en 3 vieringen in de week)
- Enkele doopsels, huwelijken en begrafenissen per jaar

Niet-liturgische activiteiten:

- Dagelijks bezoekers die een moment van bezinning, rust en stilte zoeken (zie gastenboek)
- Koorconcerten
- Tentoonstellingen tijdens openkerkendagen (eerste weekend van juni)

2.13.5. Beschrijving van de toekomstvisie

- Deze kerk wordt niet behouden voor de eredienst
- Huidig gebruik van de kerk wordt in stand gehouden tot een opportuniteit zich voordoet
- Wanneer zich een opportuniteit voordoet, is een neven- en/of herbestemming mogelijk

Valorisatie: initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen, zijn mogelijk na overleg met het kerkbestuur. Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor kunsthistorische rondleidingen, concerten, voordrachten, conferenties of tijdelijke tentoonstellingen zijn.

Medegebruik: de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen is mogelijk.

Neven- of herbestemming: wanneer een opportuniteit zich voordoet, kan na overleg gekozen worden voor neven- en/of herbestemming van deze parochiekerk.

Zolang er zich geen opportuniteit voordoet, wil het kerkbestuur de kerk als stilte- en bezinningsplek houden. Met de vrijwillige inzet van het kerkbestuur en de jaarlijkse inkomsten van de zendmasten, wil en kan het kerkbestuur de kosten voor de kerk zo laag mogelijk houden.

2.13.6. Financieel overzicht

Jaarlijkse kosten -> exploitatiesubsidie MJP20-25:

JR 2019	JR 2020	JR 2021	JR 2022	JR 2023	MJP 2024	MJP 2025	Totaal 20-25
0,00	6.171,98	5.623,62	5.363,00	7.480,01	0,00	10.671,68	35.310,29

De jaarlijkse exploitatiesubsidie varieerde in vorige legislatuur 20-25 tussen 0euro en 7.480 euro.

Grote werken -> investeringssubsidie MJP 20-25:

Jaar	Grote werken aan parochiekerk	Investeringsubsidie
2019	Vernieuwen verwarmingsinstallatie	13.176,78 euro
2020	Vernieuwen verwarmingsinstallatie	9.177,78 euro

Werken met eigen middelen uitgevoerd:

- Restauratie van de schilderijen op de 3 altaren
- Koperwerk

Enkele detailcijfers – jaarrekening 2023

- **Exploitatieontvangsten: 23.467,03 euro**

Grootste ontvangsten:

- 21.788,20 euro langdurige gebruiksovereenkomsten
- 160,21 euro privaat patrimonium: huren, pachten, gebruiksovereenkomsten

- **Exploitatie-uitgaven: 30.157,71 euro**

Grootste uitgaven:

- Onderhoud gebouw: 11.182,58 euro
- Onderhoud van kerk- en sacristiemeubelen en -gerief: 3.959,99 euro
- Nutsvoorzieningen gebouw: 3.692,36 euro
- Verzekeringen gebouw: 2.031,05 euro

2.14. Parochiekerk Sint-Agnes (Wontergem)

2.14.1. Identificatie

Geografische ligging: Stroomkesstraat 11

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Gent
- Dekenaat: Deinze
- Parochie: Heilige Maria Magdalenaparochie
- Kerkplek: Sint-Agnes Wontergem
- Kerkraad: elke kerkplek heeft nog een eigen kerkraad

Eigenaar: stad Deinze

Bescherming(en): beschermd orgel sinds 2 september 1980 (ID 7964)

Inventaris onroerend erfgoed: bouwkundig element ID 38314

Afstand t.o.v. dichtbij zijnde kerken:

- 2,7km kerk Dentergem (wekelijkse viering op zondag 11u)
- 2,8km kerk Grammene
- 3,5km kerk Gottem
- 6,7km kerk Vinkt
- 7km dekenale kerk Deinze

2.14.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Bron info: Cultuurregio Leie Schelde en Inventaris Onroerend Erfgoed: [Parochiekerk Sint-Agnes | Inventaris Onroerend Erfgoed](#)

In 1857 startte men met de bouw van de nieuwe Sint-Agneskerk. De oude deels romaanse parochiekerk werd afgebroken, omdat ze te klein en bouwvallig was. Het nieuwe kerkgebouw werd opgetrokken in neoromaanse stijl.

Bijzonderheden in de kerk zijn het hoofdaltaar en de beide zijaltaren. Het hoofdaltaar draagt een eikenhouten neoromaans retabel uit 1888. De zijaltaren werden vervaardigd in witte steen en zijn respectievelijk toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Agnes. De beelden van Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Agnes werden aan het eind van de 19de eeuw vervaardigd in terracota. Ze zijn van de hand van de Gentse kunstenaar Matthias Zens, die toen zeer gekend was in religieuze middens.

Beschrijving

Parochiekerk gebouwd in 1857 (gewijd in 1859) in neoromaanse stijl naar ontwerp van Jan August Clarysse ter vervanging van de oude bouwvallige en te klein geworden nog deels romaanse kerk. Gerestaureerd in 1891 onder leiding van architect Hoste, en na de oorlogsschade van 1918.

De plattegrond vertoont een driebeukig schip van vijf traveeën met uitspringende vierkante westtoren; halfcirkelvormige koortravee en apsis, ondiepe vlak afgesloten zijkoren en flankerende nevenruimtes, links de technische ruimte (verwarmingsketel en afzonderlijk sanitair gedeelte) en rechts de sacristie. Bruinrode baksteen met verwerking van arduin van Ecaussines voor plint, deur- en vensterdorpels, deuromlijsting, kordons van de toren en dekstenen. Westgevel met uitspringende vierkante toren, ondersteund door overhoekse versneden steunberen en geleed door waterlijsten. Rondboogportaal: flankerzuiltjes met versierd kapiteel en ingeschreven korfboogdeur en timpaan met blind maaswerk en driepas. Erboven rondboogvenster met maaswerk met ingeschreven oculi onder omlopende waterlijst. Blinde tweede geleding met rondboognissen. Bovenste geleding met klokkenkamer met per twee gekoppelde rondboogvormige galmgaten gevat in rondboognis met oculus. Aflijnende omlopende boogfries en muizentand onder de achtkantige ingesnoerde naaldspits. Tegen de zuidgevel gebouwd overluifeld kruisbeeld met grafzerken. Westgevels van de zijbeuken afgezet met lisenen en klimmende boogfries en voorzien van een blind rondboogvenster. Noordelijke en zuidelijke zijgevels geleed door bakstenen pilasters, onderling verbonden door boogfriezen en doorbroken door rondboogvensters met tweelichten met gietijzeren roedeverdeling. Vier gekleurde reliëfs onder glas uit het leven van Sint-Macharius. Zelfde indeling bij het koor, doorbroken door vijf rondboogvensters, met twee behouden glasramen naar ontwerp van J. Beernaert (Gent) van 1860. Aansluitende lage zijsacristieën met rondboogvenster.

Interieur

Driebeukige hallenkerk met verhoogd schip van de zijbeuken gescheiden door ronde zuilen, versierd met plaasteren heiligenbeelden, op achthoekige sokkel en met gestileerd bladkapiteel. Overwelling door hangkoepels gescheiden door gordelbogen, bij de zijmuren vertrekkend van krulconsoles en in de middenbeuk rustend op zuiltjes. Zijapsissen van het koor eveneens overwelfd door hangkoepels, hoofdkoor met rechthoekige travee met kruisriboverwelling met sluitsteen met Grieks opschrift (Moeder Gods) en straalgewelf in halfronde apsis, in sluitsteen een Pax-monogram en Griekse letters alfa, nu en omega; ribben met afgeschuinde kanten rustend op krulkapiteel van zuiltjes.

Mobilair

Schilderijen: boven de zijaltaren, twee door R. Goethals op lijnwaad geschilderde medaillons van 1898.

Hoofdaltaar van 1859 met neoromaans eiken retabel van 1888 door F. Van Den Hende; witstenen neoromaanse zijaltaren met figuren in terracotta, toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Agnes, van 1898 en uitgevoerd door Mathias Zens.

Koorgestoelte uit kerk van Heusden.

Communiebank door Van Biesbroeck van 1863.

Eikenhouten preekstoel van 1904 door Mathias Zens.

Twee eiken biechtstoelen, onder meer één door E. Latte van 1874.

Orgel toe te schrijven aan P. van Peteghem en zonen, tweede helft van de 18de eeuw met rococo-orgelkast, zou afkomstig zijn uit de kerk van Poeke wijzigingen in 1901-02 T. De Waegenaere, door O. Anneesens in 1929 en door H. Laureys in 1963.

18de-eeuws doopvont met koperen deksel. Kruisweg van 1885 door E. Fazzi.

Interieur

De preekstoel is volledig rond gesculpteerd (4 evangelisten met hun symbolen) en is geconcipeerd om in het midden van de kerk los te staan. Er is nooit een hemel boven geïnstalleerd (geen sporen op de preekstoel te vinden).

Het altaar bestaat uit communiebanken, neogotisch.

De kerk is volledig herschilderd in 1995 door Verbrugghe.

Biechtstoelen zijn uit 2 verschillende tijdsperioden.

Mogelijk nog de originele doopvont uit de oude kerk.

Doksaal is een mooie houten balustrade in neostijl (gotiek-romaans).

In het portaal bevindt zich een monument voor de gesneuvelden van de hand van Van Parys.

Omgeving

Het kerkhof rond de kerk is verdwenen. Nu is er een parking achteraan en vooraan een grasveld met een monument voor Lucien Buysse.

Achter de kerk staat ook nog de oude pastorie, ondertussen een private woning. Bakstenen geplaveide padjes leiden van de pastorie naar het kerkportaal en de zijingang via de technische ruimte.

Tegenover de kerk is de lagere school. Het vroegere kloostergebouw naast de lagere school is ondertussen een private woning.

Bouwfysische toestand

Opvolging via lidmaatschap Monumentenwacht:

Het kerkbestuur van Wontergem is geen lid van Monumentenwacht. Er zijn de voorbije decennia dan ook geen inspecties uitgevoerd.

De kerk is gerenoveerd in 1985, ondertussen 40jaar geleden. Sindsdien zijn er geen ingrijpende wijzigingen gebeurd.

Recente grote renovaties (via investeringssubsidie):

- 2023: herstel en aanpassing bliksembeveiliging (deels uitgevoerd)
- 2021: vernieuwen geluidsinstallatie

Recent gerealiseerd (via exploitatiesubsidie):

- 2022: herstel uurwerk

Lopende/op te starten dossiers (via subsidie of eigen middelen):

December 2024: beslissing van college van burgemeester en schepenen om budget te voorzien voor dringende herstellingswerken aan het dak. Dit kwam naar boven na het reinigen van de dakgoten. Er werd vastgesteld dat het dak zware structurele mankementen vertoont en de spantenstructuur van het dak absoluut dient hersteld te worden om het gebouw op lange termijn in goede staat te houden. Hiervoor waren geen financiële middelen voorzien noch in het meerjarenplan van de kerkfabriek, noch in het meerjarenplan 2020-2025 van de stad. Het college van burgemeester en schepenen ging op 26 november '24 principieel akkoord om aan de kerkfabriek hiervoor een investeringssubsidie toe te kennen van 27.000 euro. De kerkfabriek voorziet in januari '25 een meerjarenplanwijziging en een budgetwijziging.

Aanwezige voorzieningen en lopende onderhoudscontracten

- **Sanitair/toilet:** toilet met lavabo. Dit toilet is niet geschikt voor rolstoelgebruikers.
- **Elektrische installatie:** verouderd, recent digitale meter geplaatst.
- **Verwarming:** verouderd, mazout.
- **Verlichting:** verouderd
- **Projectiemogelijkheden:** nee
- **Keuken:** nee
- **Beschermd orgel:** laatst gestemd en onderhouden in 2021
- **Zendinstallatie:** nee
- **Noodverlichting:** nee
- **Brandblusapparaten:** nee
- **Klokkeninstallatie en torenuurwerk:** ja (nieuw uurwerk 2022) (stad betaalt jaarlijks nazicht)

Architecturale mogelijkheden

Grootte, opdeling en invulling van het kerkgebouw en zijn nevenruimtes :

250 m² met 280 zitplaatsen

Toegankelijkheid:

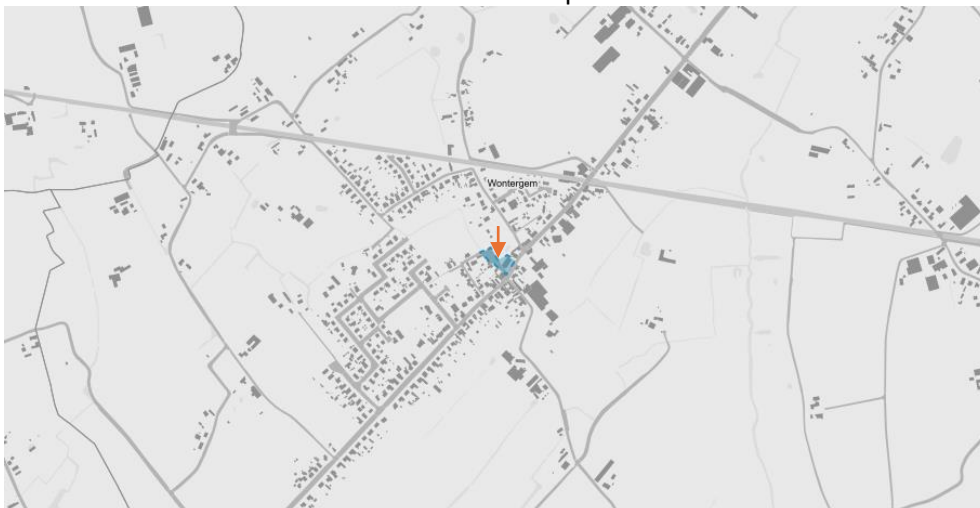
Toegankelijkheid voor minder mobiele personen: aangepaste opstap (houten trede)

Openingsuren: enkel op zondag en bij bijzondere gelegenheden (beurtroelsysteem binnen de kerkraad om de kerk te openen en sluiten)

2.14.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Deelgemeente Wontergem is 513,4ha groot en er wonen 1.072 inwoners (1/10/2024).

De kerk situeert zich in het midden van het dorp.

- **Nabijheid kerkhof:** niet rond de kerk, wel dichtbij (250m)
- **Nabijheid gemeenschapszaal, culturele en/of sportinfrastructuur en/of parochiale zaal:** er is geen gemeenschapszaal van de stad, noch parochiale zaal. Wel is er zaal Ter Donck in eigendom van de lagere school. Deze zaal kan en wordt ook door verenigingen en particulieren gebruikt voor allerlei activiteiten.
- **Nabijheid voorzieningen:** beperkt
- **Nabijheid openbaar vervoer:** bushalte dichtbij
- **Nabijheid parking:** achter de kerk zijn enkele parkeerplaatsen voorzien
- **Nabijheid school:** Vrije basisschool Wonterwijs bevindt zich recht tegenover de kerk. VBS Wonterwijs gaat samen met Vrije Basisschool De Kerselaar in Gottem (dezelfde directie).
- **Nabijheid jeugdbeweging:** nee

Beleidsplan Ruimte

De publieke ruimte rondom de kerk krijgt in de toekomst een opwaardering met onder meer een ontharding en vergroening. De inrichting moet worden bekeken binnen de stedenbouwkundige visie voor de strategische locatie 'dorpshart Wontergem en woonuitbreidingsgebied Tabakstraat-Stroomkesstraat' en in relatie tot de nieuwe functie van de kerk en de toekomstige dorpsweide in het naastgelegen woonuitbreidingsgebied.

In deelgemeente Wontergem ontbreekt vandaag een gemeenschapszaal waar bewoners kunnen samenkomen. Dit gebeurt op vandaag in zaal Ter Donck (zaal in eigendom en beheer van de lagere school VBS Wonterwijs). Het stadsbestuur gaat op zoek naar een geschikte locatie voor een nieuwe gemeenschapszaal voor dit dorp. Een herbestemmingsonderzoek voor de kerk moet uitwijzen of dit de geschikte locatie is of dat er een andere locatie moet worden gezocht.

2.14.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische activiteiten:

- Eucharistievieringen: 5tal per jaar
- Schoolvieringen: 3tal per jaar
- Doopsels (+ 5/jaar), huwelijk (+ 1à2 per jaar), begrafenissen (+ 3 per jaar)

Niet-liturgische activiteiten:

Niet, omwille van nabijheid zaal Ter Donck (beheer via school)

2.14.5. Beschrijving van de toekomstvisie

- Deze kerk wordt niet behouden voor de eredienst
- Huidig gebruik van de kerk wordt in stand gehouden tot een opportuniteit zich voordoet
- Wanneer zich een opportuniteit voordoet, is een neven- en/of herbestemming mogelijk

Valorisatie: initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen, zijn mogelijk na overleg met het kerkbestuur. Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor rondleidingen, concerten of tijdelijke tentoonstellingen zijn.

Medegebruik: de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen is mogelijk.

Neven- of herbestemming: wanneer een opportuniteit zich voordoet, kan na overleg gekozen worden voor neven- en/of herbestemming van deze parochiekerk.

2.14.6. Financieel overzicht

Jaarlijkse kosten -> exploitatiesubsidie MJP20-25:

JR 2019	JR 2020	JR 2021	JR 2022	JR 2023	MJP 2024	MJP 2025	Totaal 20-25
3.452,92	4.568,98	5.738,36	5.996,96	8.912,24	12.650,39	10.395,12	48.262,05

De jaarlijkse exploitatiesubsidie varieerde de voorbije legislatuur tussen 4.568 euro en 12.650 euro.

Grote werken -> investeringssubsidie MJP 20-25:

Jaar	Grote werken aan parochiekerk	investeringssubsidie
2021	Vernieuwen geluidsinstallatie	2.995,84 euro
2024	Herstel bliksembeveiliging	7.572,90 euro
2025	Instandhoudingswerken dak	27.000,00 euro

De kerkfabriek Sint-Agnes Wontergem kreeg de voorbije legislatuur 20-25 een totale investeringssubsidie van 37.568,74 euro (waarvan 27.000 euro nog is voorzien om uit te betalen in 2025 na uitvoering van de werken).

Geen werken gerealiseerd met eigen middelen. Enkel schoonmaak en basisonderhoud gebeurt via eigen middelen van de kerkfabriek.

2.15. Parochiekerk Sint-Jan-Baptist (Grammene)

2.15.1. Identificatie

Geografische ligging: Sint-Janstraat 4

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Gent
- Dekenaat: Deinze
- Parochie: Heilige Maria Magdalenaparochie
- Kerkplek: Sint-Jan-Baptist Grammene
- Kerkraad: elke kerkplek heeft nog een eigen kerkraad

Eigenaar: stad Deinze

Bescherming(en):

- Beschermd monument: de toren van de kerk is beschermd sinds 3 juli 1942
- Beschermd monument: de kerk met kerkhof en site castrale motte is beschermd sinds 30 januari 2013.
Kerkhof: de bescherming betreft niet het nieuwe kerkhof, enkel de graven rondom de parochiekerk die tot het historische kerkhof behoren.

Inventaris onroerend erfgoed: ID 38149 en ID 8066

Afstand t.o.v. dichtbij zijnde kerken:

- 1,8km kerk Gottem
- 3km kerk Machelen-aan-de-Leie (Zulte)
- 5km kerk Wontergem
- 6 km dekenale kerk Deinze

2.15.2. Beschrijving***Cultuurhistorische waarde***

Bron info: Cultuurregio Leie Schelde en Inventaris Onroerend Erfgoed: [Parochiekerk Sint-Jan-Baptist met kerkhof](#) | [Inventaris Onroerend Erfgoed](#)

De site van de Sint-Jan-Baptistkerk met omringend kerkhof en aanpalende perceel tot de oude Leiebocht is als cultuurhistorisch relict van uitzonderlijke waarde. Het is een voorbeeld van een vroeg middeleeuwse kerk-site, mogelijk van een eigenkerk, ingeplant op het neerhof van de ten zuiden ervan gelegen voormalige castrale motte, kenmerkend ingeplant op de rand van een terrasrestant aan de buitenbocht van de oude Leie.

Architectuurhistorisch is de bakstenen hallenkerk in neogotische stijl gebouwd in 1903-1908 een mooi voorbeeld van vernieuwde kerk met integratie van de oude achthoekige vroeg gotische toren met vierkante onderbouw (waarvan de oudste delen teruggaan tot de 14^e eeuw).

Deze toren, in 1942 als monument beschermd, maakt integraal deel uit van het huidige concept en geeft het gebouw een atypisch maar opmerkelijk voorkomen.

Binnenin de kerk voert de neogotiek de boventoon. De Gentse beeldhouwer Eduard Vanden Eynde vervaardigde voor deze kerk o.a. een prachtig retabel voor de Johannes De Doper-kapel en een Christus-retabel voor het hoofdaltaar. Ook de preekstoel met beeltenissen van de 4 evangelisten en Christus Leraar is van zijn hand. Al deze items zijn vervaardigd in neogotische stijl, maar het tochtportaal en één van de biechtstoelen zijn dan weer mooie voorbeelden van Vlaamse Barok. Beide meubelstukken dateren uit 1654 en zijn afkomstig uit de oude Grammense parochiekerk. Zowel de biechtstoel als het tochtportaal zijn versierd met prachtig houtsnijwerk.

Het tochtportaal is door zijn hoge graad van afwerking de grote blikvanger van de Grammense Sint-Jan-Baptistkerk en is voor een plattelandskerkje, een uitzonderlijk en artistiek kunstwerk.

Historiek

Volgens een legende werd de kerk van Grammene gesticht samen met de kerk van Gottem door twee zusters die het niet eens konden worden over een plaats voor de kerk. De ene werd 'gram' en stichtte Grammene, de andere Gottem. Dit Sint-Martinuskerkje van Gottem heeft een gelijkaardige inplanting aan de Leie, een gelijkaardige toren en een gelijklopende geschiedenis.

In archiefdocumenten vinden we een eerste vermelding van de kerk van 'Grimmine' in 1121, namelijk bij de schenking door de bisschop van Doornik van het patronaatsrecht van de kerk aan de Gentse Sint-Baafsabdij. Het toponiem 'Grimmine' is geëvolueerd uit het oud Germaanse 'grimminja' of grimmige nederzetting.

Een "Figurative kaart met de tiendewijken ten bate van het Sint-Baafskapittel" opgemaakt door Lieven Moerman in 1674 toont een typische achtvormige structuur met cirkelvormig omgracht 'herenverblijf', heel waarschijnlijk een castrale motte, met ten noorden ervan een cirkelvormig omhaagd perceel met de kerk op het neerhof. Mogelijk gaat het hier dus om een vroegmiddeleeuwse site met eigenkerk.

Ook de naam van de patroonheilige Sint-Jan Baptist, een evangelisch patrocinia dat van de aanvang van het christendom voorkomt, de ligging bij de Leie op een zandrug op de rand van de alluviale strook en resten van veldsteen in de vroegere kerk verwijzen naar de vroege middeleeuwen. Een familie Van Grammene is gekend in de 12de eeuw, onder meer Eustaas van Grammene was kamerheer van de graaf van Vlaanderen.

De mogelijk vroegere castrale motte is nog herkenbaar aanwezig op de Kabinetskaart van graaf de Ferraris van 1771-78, de kaart van Vander Maelen van circa 1840 en de Poppkaart van circa 1860, (zie fotodocumentatie) maar verdween nadien volledig uit het landschap.

F. De Potter beschrijft in de jaren 1860 de kerk als "een eenbeukige kruiskerk, voornamelijk gewijzigd in de 16de en de 18de eeuw, met een van 1762 daterend gewelf en een achthoekige toren met spits boven de voorgevel, dus als westtoren doch vermoedelijk in oorsprong een kruisingstoren".

Begin 20ste eeuw was de kerk nog witgekalkt.

In 1902 vraagt de pastoor hulp daar de zeer oude kerk dreigt in te storten na vernieling door vandalen. Enkel de achthoekige bakstenen toren op zware vierkante basis, bleef behouden en werd geïntegreerd in een nieuwe neogotische kerk. Deze toren is vermoedelijk circa 1300 te dateren en werd begin 17de eeuw verhoogd na brandstichting door hervormers in 1592. Een 1609 gedateerde balk binnenin verwijst naar de heroprichting.

De nieuwe neogotische kerk naar ontwerp van de Gentse architect Henri Valcke van 1903, was voltooid in 1908. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd ze al aanzienlijk beschadigd. Ook tijdens de Tweede Wereldoorlog werd de kerk getroffen en de glasramen en het orgel vernield. In 1942 werden muurschilderingen aangebracht door schilder De Loore uit Gent. Glazenier Camille Ganton maakt in 1946 een nieuw ontwerp voor het vernielde glasraam in het koor.

Grondige restauratiewerken vonden plaats in de jaren 1960 onder leiding van architect R. Van Driessche (Gent).

Beschrijving

Noordoost-zuidwest georiënteerde kerk, opgetrokken uit bakstenen op een breukstenen plint, met verwerking van natuursteen voor venstertraceringen, cordons en waterlijsten. Afdekkende afzonderlijke zadeldaken (leien) en korte naaldspits voor de toren. Plattegrond van een hallenkerk met drie beuken van twee traveeën, met ingebouwde toren op vierkante basis in eerste travee van de noordelijke beuk, uitspringende doopkapel, transept met één uitspringende travee aan de zuidzijde en recht afgesloten koor en zijkoor van respectievelijk twee en één travee; zeshoekig traptorentje in oksel van koor en zuidelijk transept. Opvallend asymmetrische westgevel met dominerende massieve hoektoren en twee ongelijke puntgevels gescheiden door versneden steunberen.

De oude vroeg gotische toren, ingebouwd in de noordelijke beuk, heeft een zware vierkante basis, geschraagd door steunberen met dubbele versnijding, met drie geledingen waarvan de bovenste, achthoekige geleding doorbroken is met spitsboogvormige galmgaten. De overgang van vier naar achthoek gebeurt door middel van halve piramiden (leien). De begane grond heeft een nieuw spitsboogvormig portaal met bekronende spitsboognis met terracottareliëf van het doopsel van Jezus. Een oculus, boven de hardstenen lijst, verlicht de tweede geleding.

De centrale hoge puntgevel wordt geleed door een cordon boven de spitsboogdeur en doorbroken door een hoog spitsboogvenster met gotische drielobtracering, onder waterlijst. De top is voorzien van een spitsboognisje met zolderluik. De iets lagere en gedrukte rechterzijtopgevel is vrij gelijkaardig maar zonder deur. De noordelijke gevel wordt geritmeerd door een uitspringende puntgevel van de doopkapel onder afzonderlijk dakje, een gedrukt spitsboogvenster met neogotische tracering en brede afzaat, een licht uitspringend transept met gelijkaardig hoog venster. Identieke vensters vinden we in de zuidelijke zijbeuk en het transept, eveneens afgewerkt met een hoge

puntgevel. In de blinde westgevel van het uitspringend zuidelijke transept is een spitsboognis uitgespaard met daarin een witgeschilderde calvarie.

Koor en zijkoren hebben een rechte sluiting met drie identieke puntgevels en vensters. Het dieper uitgebouwd middenkoor wordt in zijgevels verlicht door kleine spitsboogvensters.

Een hardstenen stichtingssteen van de eerstesteenlegging in 1907 door Josephina Verhaert (zuster van de pastoor) bevindt zich nog in de oostelijke muur.

Interieur

Heden egaal licht geschilderd interieur van een hallenkerk met drie gelijke beuken gescheiden door twee spitsbogen op zware vierkante pijlers. De overwelfing bestaat uit houten spitstongewelven met geprofileerde polychroom geschilderde ribben en is voorzien van ijzeren trekstangen rustend op consooltjes. De toren heeft een vlakke zoldering. Het doksaal met orgel bevindt zich in het zuidelijke transept. Een glasraam met voorstelling van de Heilige Drievuldigheid boven het hoofdaltaar is gedateerd "anno – 1931".

Mobilair

Schilderijen:

"Onze-Lieve-Vrouw met Kind schenkt de rozenkrans aan de Heilige Dominicus", Vlaamse School, gedateerd 1857 (?).

Beeldhouwwerk:

Witgeschilderde beelden van Heilig Hart van Jezus en Heilig Hart van Maria, van de Heilige Jozef op sokkel, van de Heilige Theresia, Heilige Antonius, Heilige Johannes en Heilige Jozef op neogotische houten staanders in de doopkapel.

Meubilair:

Neogotisch hoofdaltaar naar ontwerp van Eduard Vanden Eynde, van 1908, uit steen en hout met centraal paneel met Calvarie, Jezus predikt en het Laatste Avondmaal.

Neogotisch zuidelijk zijaltaar van Heilige Johannes de Doper naar ontwerp van E. Vanden Eynde, van 1908 met eikenhouten retabel met gepolychromeerd houten beeld van Johannes de Doper en panelen met de geboorte van Johannes met Zacharias en de Onthoofding van Johannes met Salomé.

Marmeren altaartafel van het noordelijk zijaltaar van Onze-Lieve-Vrouw met reliëf van de Heilige Familie op front en gestoffeerd beeld van Maria met Kind.

Neogotische eikenhouten preekstoel met op de kuip panelen met Christus leraar en de vier evangelisten, door E. Vanden Eynde, van 1908.

Neogotische koorbanken door E. Vanden Eynde, van 1908, eik.

Merkwaardige eiken biechtstoel in barokstijl met kenmerkende hermen en maskerkoppen, gevleugelde engelenhoofdjes en vruchtenslingers.

Eikenhouten communiebank in rococostijl uit tweede helft 18de eeuw met gebeeldhouwde panelen met onder meer de Toonbroden, Jezus en de Emmausgangers, Ark van het Verbond.

Tochtportaal in Vlaamse barok, gedateerd "ANNO - 1654" in twee cartouches op het hoofdgestel, met gevleugelde engelenhoofdjes, herme op makelaar en getorseerde zuilen op de hoeken, gerestaureerd in 1909 door beeldhouwer L. Van Hamme (Kruishoutem).

Dooptvont met achthoekige voet van blauw hardsteen, 15de-eeuws (?).

Barok processiestuk met hoofd van Sint-Jan Baptist in medaillon, omgeven door engelenhoofdjes, geschilderd hout.

Kruisweg in halfverheven reliëf.

Kerkhof

Het behouden omringend ovaal kerkhof is omgeven door een dubbele rij leilinden, een geschoren beukenhaag en een rij van nog elf oude knotwilgen aan de voet van de terrasrestant. Een ijzeren hek aan betonnen pijlers in het westen geeft toegang tot de site. Een gelijkaardige toegang (ijzeren hek verdwenen) bevindt zich in het noorden. Het oorspronkelijk kerkhof werd in 1973 aan de noordzijde uitgebreid op rechthoekige plattegrond en omgeven door een coniferenhaag.

Op de oude kerkhofsite bevinden zich nog een aantal hardstenen graftekens en een kruis ter ere van de pastoors, weldoeners en parochianen van Grammene, gedateerd 3-4-1947 op hoge sokkel waarin oude grafplaten verwerkt zijn. Enkele oude knotwilgen en populieren lijnen de Koffiebeekstraat tot aan de oude Leiebocht af.

Site castrale motte

De site van de voormalige castrale motte is nu weiland en toont bovengronds geen sporen meer van vroegere constructies.

Bouwfysische toestand

Opvolging via lidmaatschap Monumentenwacht:

Het kerkbestuur van Grammene is lid van Monumentenwacht. De laatste inspectie ging door in 2016. De bouwfysische toestand van de kerk kreeg toen de score 'redelijk'.

Het kerkbestuur kreeg heel wat opmerkingen. Met deze opmerkingen is de voorbije 8 jaar niets gebeurd.

Opmerkingen:

- het leien dak vraagt om geregeld onderhoud (wat niet gebeurt)
 - de kapconstructie is niet te controleren door het ontbreken van degelijke loopbruggen.
 - op meerdere plaatsen valt de aanstrijkzoom tegen de nokken uit. Hierdoor worden de vorstpannen windgevoelig en kunnen ze loswaaien.
 - Ter hoogte van de aansluitingen van het leien dak met de opkant onder de dekstenen zijn loden slabben uitgezakt en losgekomen. Daardoor kan waterschade ontstaan.
 - Op meerdere plaatsen zijn de eindstukken van de goten niet waterdicht.
 - goten en afvoeren moeten regelmatig nagekeken en gereinigd worden om verstoppingen en waterschade te voorkomen.
 - Alle ijzeren kruisen op het dak zijn fel roestig waardoor degradatie van het metaal ontstaat.
- Draagstructuur en overspanning:
 - uitgevallen voegen, loszittend voegwerk en losse stenen
 - barsten in de dekstenen van het koorgedeelte
- Schrijnwerk en beglazing:
 - de houten luiken in de voorgevel die toegang verlenen naar de kapzolders zijn fel verweerd
 - een aantal glas-in-loodramen zijn vrij recent gerestaureerd, maar de overige vertonen fel roestige raambruggen en bindroedes.
 - het onderste stuk van de makelaar van de voordeur is ingerot en beschadigd.
- afwerking en inrichting:
 - in de galmgaten en op de klokkenzolder is veel nestmateriaal aanwezig van kauwen en duiven.
 - de hydrofuge laag is niet meer waterdicht waardoor het metselwerk door vocht verzadigd is. Door vocht en kristallisatie wordt het binnenpleisterwerk aangetast en afgestoten. > binnenpleisterwerk volledig verwijderen
- technische installatie:
 - de ijzeren klokkenstoel, de ijzeren draagsokkel van de metalen schoorsteenpijp is fel roestig.

Recente grote renovaties (via investeringssubsidie): geen

Recent gerealiseerd (via eigen middelen of exploitatiesubsidie): geen

Lopende dossiers (via subsidie of eigen middelen):

In het meerjarenplan van de stad 2020-2025 was 80.000 euro voorzien voor dringende herstellingswerken. Hiervoor is nog geen actie ondernomen, noch door de kerkfabriek, noch door de stad. Voor grondige herstellingswerken, wat dit gebouw nodig heeft, is dit budget ontoereikend.

Aanwezige voorzieningen en lopende onderhoudscontracten

- **Sanitair/toilet:** nee
- **Elektrische installatie:** verouderd, niet 5jaarlijks gekeurd.
- **Verwarming:** verouderd, niet 2jaarlijkse gekeurd.
- **Verlichting:** verouderd
- **Projectiemogelijkheden:** nee
- **Keuken:** nee
- **Zendinstallatie:** nee
- **Noodverlichting:** nee
- **Brandblusapparaten:** nee

Architecturale mogelijkheden

Grootte, opdeling en invulling van het kerkgebouw en zijn nevenruimtes :
440m²

Toegankelijkheid:

Toegankelijkheid voor minder mobiele personen: er is een helling aan het kerkportaal
Openingsuren: tijdens het weekend van 10u tot 18u

2.15.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Deelgemeente Grammene is 309,3ha groot en er wonen 1.065 inwoners (1/10/2024).

Grammene is een rustig woondorp in de nabijheid van open ruimte en groen. De kerk situeert zich op een idyllische plek met zicht op de Oude Leie-arm en restanten van een oude vlasroterij.

- **Nabijheid kerkhof:** een beschermd historisch kerkhof rond de kerk (beschermd site, graven rond de kerk is funerair erfgoed). De bescherming betreft niet het nieuwe kerkhof.
- **Nabijheid gemeenschapszaal, culturele en/of sportinfrastructuur of parochiale zaal:** vlakbij de kerk is er de gemeenschapszaal Leiezicht, 194m² groot met plaats voor 170 personen. Het voetbalterrein is voor Grammene een belangrijke gemeenschapsvoorziening.
- **Nabijheid voorzieningen:** horeca, kapsalon, geen bakker, slager of buurtwinkel in het dorp
- **Nabijheid openbaar vervoer:** bushalte
- **Nabijheid parking:** een kleine parkeerstrook in de Koffiebeekstraat
- **Nabijheid school:** geen lagere school meer in het dorp > op 1,8km is er de vrije basisschool De Kerselaar in deelgemeente Gottem (deze lagere school gaat samen met vrije basisschool Wonterwijs in deelgemeente Wontergem)
- **Nabijheid jeugdbeweging:** niet in het dorp

Beleidsplan Ruimte

Het stadsbestuur wenst in de toekomst de verharde publieke ruimtes ter hoogte van de kerk en de Grijsbulckstraat opnieuw aan te leggen met minimaal volgende ontwerpprincipes: het creëren van een pleingevoel, aanleggen van een dorpsweide, vertragen van het verkeer en het verbinden van de Leie met de gemeenschapsfuncties en de woonwijk.

De kerk van Grammene zal in de toekomst een andere functie krijgen. Hiervoor moet een herbestemmingsstudie worden opgestart om na te gaan welke nieuwe functie het kerkgebouw samen met het kerkhof en site castrale motte kan opnemen, hoe de erfgoedwaarden van deze beschermd site kan worden gerespecteerd in relatie tot de herbestemming en in relatie met de Leie en de rest van het dorp. Ook de overige erfgoedelementen in het dorp (vroegere school met kloostergebouw (Grijsbulckstraat1-3), station met woning stationschef (Oude Stationsstraat9), vlasroterij (Koffiebeekstraat 7 en Oude Heirbaan 6b), enz.) worden maximaal bewaard.

2.15.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische activiteiten:

- Eucharistievieringen: 5tal
- Doopsels (enkele), huwelijken (+- 1/jaar), begrafenissen (5tal per jaar)

Niet-liturgische activiteiten:

- Niet, ook geen aanvragen of gekende interesse

2.15.5. Beschrijving van de toekomstvisie

- Deze kerk wordt niet behouden voor de eredienst
- Huidig gebruik van de kerk wordt in stand gehouden tot een opportuniteit zich voordoet
- Wanneer zich een opportuniteit voordoet, is een neven- en/of herbestemming mogelijk

Valorisatie: initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen, zijn mogelijk na overleg met het kerkbestuur. Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor rondleidingen, concerten of tijdelijke tentoonstellingen zijn.

Medegebruik: de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen is mogelijk.

Neven- of herbestemming: wanneer een opportuniteit zich voordoet, kan na overleg gekozen worden voor neven- en/of herbestemming van deze parochiekerk.

2.15.6. Financieel overzicht

Jaarlijkse kosten -> exploitatiesubsidie MJP20-25:

JR 2019	JR 2020	JR 2021	JR 2022	JR 2023	MJP 2024	MJP 2025	Totaal 20-25
6.278,40	13.706,66	11.301,36	7.862,13	5.574,82	5.192,89	5.284,53	48.922,39

De jaarlijkse exploitatiesubsidie varieerde de voorbije legislatuur tussen 5.192 euro en 13.706 euro.

Grote werken -> investeringssubsidie MJP 20-25:

Jaar	Grote werken aan parochiekerk	investeringssubsidie
Jaarlijks overgedragen	Dringende instandhoudingswerken Niet gerealiseerd	53.000 euro

Enkele detailcijfers – jaarrekening 2023

- **Exploitatieontvangsten: 1.942,30 euro**

Grootste ontvangsten:

- 1.011,50 euro privaat patrimonium: netto-intresten investeringsbeleggingen
- 714,80 euro privaat patrimonium: huren, pachten, gebruiksovereenkomsten

- **Exploitatie-uitgaven: 8.438,83 euro**

Grootste uitgaven:

- Verzekeringen gebouw: 1.919,69 euro
- Nutsvoorzieningen: 1.798,79 euro

2.16. Parochiekerk Sint-Niklaas (Meigem)

2.16.1. Identificatie

Geografische ligging: Pastoriestraat 5

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Gent
- Dekenaat: Deinze
- Parochie: Heilige Maria Magdalenaparochie
- Kerkplek: Sint-Niklaas Meigem
- Kerkraad: elke kerkplek heeft nog een eigen kerkraad

Eigenaar: stad Deinze

Bescherming(en): niet beschermd

Inventaris onroerend erfgoed: bouwkundig erfgoed ID 38169

Afstand t.o.v. dichtbij zijnde kerken:

- 2km kerk Nevele
- 5km kerk Vinkt
- 5,6km dekenale kerk Deinze
- 6km kerk Landegem

2.16.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Bron info: Cultuurregio Leie Schelde en Inventaris Onroerend Erfgoed: [Parochiekerk Sint-Niklaas met kerkhof](#) | [Inventaris Onroerend Erfgoed](#)

De Meigemse Sint-Niklaaskerk werd voor het eerst in de bronnen vermeld in 1218. Toch is het huidige kerkgebouw nog niet zo oud. De parochiekerk werd rond 1731 bijna volledig heropgebouwd. Een laatste grote bouwcampagne vond plaats in 1898. Sindsdien heeft ze haar huidige neogotische vorm. Herstellingen en reconstructies waren nodig na de oorlogsschade in 1918 en 1940.

In de kerk kan men verscheidene mooie kunstwerken vinden. O.a. het houten Sint-Niklaasbeeld en het treffende houten Ecce Homo-beeld die vermoedelijk allebei uit de 18de eeuw dateren. Boven het hoofdaltaar hangt het schilderij 'Onze-Lieve-Vrouw met Kind schenkt de Rozenkrans aan goede zielen'. Dit werk stamt ook uit de 18de eeuw.

In de kerk wordt een relikwie van de Bebloede Geselkolom van Christus bewaard. Dit belangrijk relikwie werd in 1723 door toenmalig parochiepastoor Moortgat naar Meigem gehaald. Het stukje Bebloede Geselkolom lokte veel bedevaarders naar het dorp en werd aanbeden tegen bloedziekten. Het relik wordt ook megedragen in de Heilige Bloedprocessie van Meigem.

De Bloedprocessie kwam tot stand n.a.v. een drama dat zich hier aan het begin van WOII afspeelde. Op 27 mei 1940 sloeg een granaat in op de kerk. Daar werden toen burgers gegijzeld door Duitse militairen. Bij de inslag lieten 27 burgers het leven. Sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog wordt deze Bloedprocessie jaarlijks georganiseerd en is een hulde aan de slachtoffers.

Rond de kerk is een ommuurd en omhaagd kerkhof.

Historiek

De eerste vermelding dateert van 1218. De kerk behoorde tot het personaat van Deinze, afhankelijk van het kasteel van Mere te Vosselare. De oude natuurstenen die nog in huidige kerk verwerkt zijn, verwijzen naar de 13e eeuw.

Circa 1731 is de kerk nagenoeg volledig heropgebouwd onder het bestuur van pastoor Pieter Moortgat.

In 1898 onder leiding van J. Vandenheuvel (zie herdenkingsteen) is de kerk gerestaureerd en vergroot met één travee ten westen en toren in neogotische stijl. Volgens oude foto's voorheen een eenvoudig witgekalkt kerkje met driebeukig schip van twee traveeën onder één dak met houten dakruiter op de kruising en verlicht door middel van steekboogvensters.

De toren werd gedynamiteerd in 1918, ook de oude klok werd vernietigd. Toren en kerk werden heropgebouwd. Op de huidige klok staat het jaartal 1923 en de namen van Renatus Van Nevele, Alida Meirhage en pastoor Andries.

Opnieuw herstellingen en reconstructies na de oorlogsschade van 1940.

Het grondplan ontvouwt een pseudobasilicale kruiskerk met een driebeukig schip van drie traveeën met iets uitspringend transept, vierkante westtoren op de zuidwesthoek, koor met rechte afsluiting. Aangebouwde sacristie tegen oostzijde van koor, winterkapel en berging in de zuidoosthoek tussen transept en koor. Kerk opgetrokken uit rode baksteen met verwerking van arduin. Oudste gedeelten uit breuksteen in noordelijke transeptarm en koor kunnen opklimmen tot de eerste helft van de 13de eeuw. In de zuidelijke transeptarm uit de 16de of 17de eeuw is zandsteen gebruikt voor neg- en hoekblokken.

Neogotische westgevel: puntgevel met spitsboogdeur en in bovenste geleding drie smalle spitsboogvensters en roosvenster in geveltop. Rechts van de puntgevel, voor de zuidelijke zijbeuk, vierkante toren van vier geledingen met ingesnoerde naaldspits voorzien van spitsboogvormige openingen en galmgaten, op de hoeken versterkt met versneden steunberen, in de klokkenkamer spaarvelden met spitsboogfries. Zijgevels met per twee gekoppelde smalle spitsboogvensters

(volgens oude foto oorspronkelijk steekboogvensters), afgelijnd met muizentand. Transept afgewerkt met puntgevels met vlechtingen en drie spitsboogvensters (oorspronkelijk eveneens steekboogvensters). Zuidelijke transeptarm versierd met metselaarstekens in geglazuurde baksteen (16de of 17de eeuw). Koor grotendeels van breuksteen met twee spitsboogvensters in de zijgevels. In oostmuur van aangebouwde sacristie, reliëf van Oscar Sinia met voorstelling van Bebloede Kolom, als derde statie van een ommeegang, geplaatst in 1933. Tegen de gevel van de ten zuiden aangebouwde kapel in 1942 geplaatste calvarie van architect G. Coolens ter herdenking van de oorlogsslachtoffers. Toren: Staat aan de zijkant van de kerk. Komt door de bouw van de kerk die in 1898 uitgebreid werd met een laatste travee en de toren. Er is 1 klok, waarschijnlijk de oude, er is geen weet van vernieuwing.

Interieur

Bepleisterd, op de muur boven de scheiboog met het koor beschilderd met Aanbidding van het Lam Gods. Spitsboogvormige scheibogen op zuilen met achtkantige deklijstenbasis. Middenbeuk oorspronkelijk vlak afgedekt en voorzien van jaartal 1731, thans overwelfd met houten spitstongewelf. Sacristie met 18de-eeuws stucplafond. Het interieur werd in 2006 gerestaureerd en geschilderd.

De altaren zijn in hout maar zijn zodanig geschilderd dat ze van ver van marmer lijken. Het rechter bijaltaar werd een aantal jaar geleden herplaatst nadat ze de muur 'genaaid' hebben.

In het koor hangt een schilderij van Maria met de rozenkrans, het werd enkele jaren geleden gewassen. Voor de rest is het een heel sober interieur.

De weekkapel is een toevoeging, te zien aan de dakconstructie. In 2000 werd ze volledig vernieuwd. Er gebeuren nu vooral dopen in.

In de sacristie zit een heel mooi plafond met in het midden de Heilige Geest en er staat een ingewerkte kast. De beelden zijn jarenlang weggenomen geweest.

Er is een mooi portiek aan de oude doopkapel met doopvont. Het orgel wordt nog bespeeld.

In de kerk staat de H. Bloedrelikwie.

Mobilair

Schilderijen: boven hoofdaltaar Uitdeling van de Rozenkrans (vierde kwart van de 18de eeuw).

Beeldhouwwerk: houten beeld van Sint-Niklaas (18de eeuw ?) en Ecce Homo respectievelijk boven zuidelijk en noordelijk zijaltaar. Hoofdaltaar in gemarmerd en wit en goudgeschilderd hout, daterend van circa 1775. Beschilderde houten zijaltaren van Sint-Niklaas (zuid) en van Onze-Lieve-Vrouw (noord) met merkwaardig gesculpteerde zuilen. Eikenhouten lambriseringen in koor Kansel door L. Iemant (Gent) van 1749. Twee eiken biechtstoelen uit de 19de eeuw. Dookkapel met marmeren deuromlijsting en houten afsluiting en doopvont uit de 18de eeuw. In plint van linker zijbeuk verschillende oude grafzerken.

Omgeving

De kerk ligt naast de Kleine Reigerbeek. Met de dorpskernvernieuwing in 2022-2024 is naast de kerk een wadi aangelegd. Een wadi (Water Afvoer Drainage Infiltratie) bergt regenwater en zuivert het, waarna het water infiltreert in de ondergrond. Een wadi heeft verschillende functies en helpt zo tegen wateroverlast en droogte.

Vroeger waren er in Meigem 3 pastorijen.

Op het kerkhof staat er een Plataan en een Linde, maar zonder bijzondere betekenis.

Bouwfysische toestand

Opvolging via lidmaatschap Monumentenwacht:

Het kerkbestuur is lid van Monumentenwacht. De laatste inspectie ging door op 10 november 2021.

De kerk bevindt zich in een goede staat sinds de restauratie in 2004.

N.a.v. deze laatste inspectie werden de dakgoten gereinigd, de houten gootranden geschilderd. Volgende zaken moeten nog gebeuren: opnieuw uitkuisen van kouwennesten in de toren, voegwerken binnenkant toren (2026) en interieurinspectie (2026).

Recente grote renovaties (via investeringssubsidie):

- 2018: klok op toren (16.000 euro)
- 2024: bliksembeveiliging (9.00 euro): binnenzijde uitgevoerd – buitenzijde voorzien in 2025.
- 2024: in kader van project 'dorpskernvernieuwing Meigem':
 - Muurtjes aan kerkhofrand hersteld
 - Inkom kerk hernieuwd
 - Wadi aangelegd

Recent gerealiseerd (via eigen middelen of exploitatiesubsidie):

- 2024: Herstel geluidsinstallatie buiten en buitenverlichting

Aanwezige voorzieningen en lopende onderhoudscontracten

- **Sanitair/toilet:** toilet in de sacristie
- **Elektrische installatie:** verouderd
- **Verwarming:** elektrisch met straalverwarmers geïnstalleerd bij renovatie in 2004, in de weekkapel met accumulatie
- **Verlichting:** werkt goed. Recent gedeeltelijk hersteld. Niet overal LED. Wanneer verlichting stuk gaat wordt dit vervangen door LED.
- **Projectiemogelijkheden:** nee
- **Keuken:** nee
- **Akoestiek:** geluidsinstallatie buiten aangepakt in 2024 (verschillende nieuwe boxen geplaatst). De geluidsinstallatie in de kapel werd hersteld
- **Zendinstallatie:** nee
- **Klokkeninstallatie en torenuurwerk:** ja, wordt jaarlijks nagezien

Architecturale mogelijkheden

Grootte, opdeling en invulling van het kerkgebouw en zijn nevenruimtes :

Oppervlakte zone: 2.791m²

Oppervlakte kerk:

- O-W: 38m
- N- Z: 20m (kerkschip 12m breed)

Sacristie: 6,5m op 3,5m

- Winterkapel: 8m op 7m

Toegankelijkheid:

- Toegankelijk voor minder mobiele personen: goed toegankelijk
- Openingsuren: elke dag open van 10u tot 18u

2.16.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Deelgemeente Meigem is 742,1 ha groot en er wonen 818 inwoners (1/10/2024).

De kerk situeert zich in het centrum van het dorp. De historische kern van Meigem heeft een karakteristieke vorm en uitstraling. Zij is gelegen in een bocht rond de kerk en de begraafplaats. Een kloostergebouw en de pastoriewoning zijn ondertussen privéwoning.

Een dorpskernvernieuwing werd gerealiseerd in 2022-2024.

- **Nabijheid kerkhof:** direct rond het kerkgebouw. Niet meer mogelijk om bijzettingen te doen. Kleine strooiweide.
- **Nabijheid gemeenschapszaal, culturele en/of sportinfrastructuur en/of parochiale zaal:** gemeenschapszaal Reigersnest op 150m, 124m & groot en plaats voor max. 160 personen.
- **Nabijheid voorzieningen:** geen bakker, geen slager, geen buurtwinkel, wel hoevewinkel (fruit) en 1 café. De voorzieningen in deelgemeente Nevele (bakker, slager, supermarkt) liggen op 2km en de voorzieningen in centrum Deinze op 5km.
- **Nabijheid openbaar vervoer:** bushalte
- **Nabijheid parking:** beperkt, 4 plaatsen
- **Nabijheid school:** De Sterrebloem (ervaringsgericht onderwijs)
- **Nabijheid jeugdvereniging:** niet in het dorp

Beleidsplan Ruimte

De dorpskern van Meigem is heel recent vernieuwd (2022-2024).

De kerk heeft nood aan een herbestemming met maatschappelijke meerwaarde. De verhuis van de activiteiten van gemeenschapszaal Reigersnest naar de kerk is een mogelijkheid en moet verder worden onderzocht.

Opmaken van een stedenbouwkundige visie voor verdichtingslocatie 'Reigersnest en site Snoeck'. De ontwikkelingsperspectieven voor de site moeten ontwerpnd worden onderzocht en er moet worden bekeken of het mogelijk is om ruimte te voorzien voor een feesttent en parking tijdens dorpsactiviteiten.

2.16.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische activiteiten:

- Eucharistievieringen: 6 vieringen per jaar (3 op zondag en 3 op vrijdagavond)
- Viering voor de overleden parochianen (kermis)
- Viering allerheiligen
- 11 novemberviering
- Viering van het Octaaf van het Heilig Bloed
- Doopsels (+- 8/jaar), huwelijken (1 à 2/jaar) en begrafenissen (+- 8/jaar)

Niet-liturgische activiteiten:

- Uitzonderlijk een optreden

2.16.5. Beschrijving van de toekomstvisie

- Deze kerk wordt op lange termijn niet behouden voor de eredienst
- Huidig gebruik van de kerk wordt in stand gehouden tot een opportuniteit zich voordoet
- Wanneer zich een opportuniteit voordoet, is een neven- en/of herbestemming mogelijk

Valorisatie: initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen, zijn mogelijk na overleg met het kerkbestuur. Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor rondleidingen, concerten, voordrachten of tijdelijke tentoonstellingen zijn.

Medegebruik: de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen is mogelijk.

Neven- of herbestemming: wanneer een opportuniteit zich voordoet, kan na overleg gekozen worden voor neven- en/of herbestemming van deze parochiekerk.

Het kerkbestuur is van mening dat het sociale aspect van het kerkgebouw moet behouden blijven zodat dit gebouw, centraal in het dorp, iets kan betekenen voor de gemeenschap. De voorkeur van het kerkbestuur gaat uit om het kerkgebouw te herbestemmen en een gemeenschapsfunctie te voorzien ter vervanging van de verouderde gemeenschapszaal Reigersnest. Graag wenst het kerkbestuur de winterkapel te behouden voor de eredienst.

2.16.6. Financieel overzicht

Jaarlijkse kosten -> exploitatiesubsidie MJP20-25:

JR 2019	JR 2020	JR 2021	JR 2022	JR 2023	MJP 2024	MJP 2025	Totaal 20-25
7.366,30	5.395,26	7.243,64	6.243,97	7.223,80	7.922,43	8.348,94	42.378,04

De jaarlijkse exploitatiesubsidie varieert tussen de 5.395,26 euro en 7.922,43

Grote werken -> investeringssubsidie MJP 20-25:

Jaar	Grote werken aan parochiekerk	investeringssubsidie
2024 (MJP)	Herstel bliksemafweersysteem	9.000 euro

Van dit bedrag werd nog maar 2.879,10 euro uitbetaald omdat de werken nog maar deels zijn uitgevoerd. Het saldo wordt uitbetaald na volledige uitvoering van de werken.

Enkele detailcijfers – jaarrekening 2023

- **Exploitatieontvangsten: 1.458,52 euro**
Grootste ontvangsten:
 - 1.121 euro privaat patrimonium: huren, pachten, gebruiksovereenkomsten
- **Exploitatie-uitgaven: 13.029,46 euro**
Grootste uitgaven:
 - Onderhoud gebouw: 4.332,60 euro
 - Verzekeringen gebouw: 2.305,87 euro
 - Nutsvoorzieningen gebouw: 1.823,15 euro

2.17. Parochiekerk Sint-Martinus en Sint-Eutropius (Gottem)

2.17.1. Identificatie

Geografische ligging: Ardense Jagersstraat 50

Plaats in kerkelijke structuur:

- Bisdom: Gent
- Dekenaat: Deinze
- Parochie: Heilige Maria Magdalenaparochie
- Kerkplek: Sint-Martinus en Sint-Eutropius
- Kerkraad: elke kerkplek heeft nog een eigen kerkraad

Eigenaar: stad Deinze

Bescherming(en): geen bescherming

Inventaris onroerend erfgoed: bouwkundig erfgoed ID 38129

Afstand t.o.v. dichtbij zijnde kerken:

- 1,6km kerk Grammene
- 2,6km kerk Wontergem
- 3,9km kerk Machelen-aan-de-Leie (Zulte)

- 4,1km kerk Oeselgem (Dentergem)
- 4,3km kerk Dentergem (Dentergem)
- 4,7km kerk Olsene (Zulte)
- 7,7km dekenale kerk Deinze

2.17.2. Beschrijving

Cultuurhistorische waarde

Bron: Cultuurregio Leie Schelde en Inventaris Onroerend Erfgoed: [Parochiekerk Sint-Martinus en Sint-Eutropius met kerkhof](#) | [Inventaris Onroerend Erfgoed](#)

Vermoedelijk was er al een bidplaats te Gottem in de 9de eeuw, maar de eerste vermelding van de Sint-Martinus en Sint-Eutropiuskerk dateert uit 1171. De onderbouw van de toren zou uit die periode kunnen stammen. Het koor en transept van de parochiekerk zijn vroeggotisch, terwijl de rest van de kerk veel jonger is. Onder het koor zou zich nog een crypte bevinden.

In het begin van WOII werd het bedehuis beschoten door de Duitse troepen, maar ook door de Belgen die hun posities verdedigden. Het kerkschip werd bij de beschietingen tot puin herschapen. Tussen 1951 en 1953 werd het huidige schip gebouwd. Dit modern aandoend gedeelte contrasteert fel met het middeleeuwse transept en koor. Het Gottems gebedshuis beschikt niet over bijzonder meubilair en oude kunstwerken. Door de vernielingen in 1940 ging er veel verloren.

Beschrijving

Ingeplant op een kleine heuvel ten westen van de oude Leie met nog omringend kerkhof, met lage bakstenen ommuring. Volgens een legende samen gesticht met de kerk van Grammene door twee zusters die het niet eens konden worden over de vestigingsplaats van een kerk. Vermoedelijk vroegmiddeleeuwse bidplaats (zie ligging, Germaanse naam en het patrocinium).

In 1171 vermelding van een kerk in bezit van het kapittel van Doornik. Mogelijk is de vierkante onderbouw van de kruisingstoren, van Doornikse steen in onregelmatig verband, van romaanse oorsprong.

Behouden vroeggotisch koor en transept van het eenbeukig kruiskerkje vermoedelijk uit eind 13de eeuw. Achthoekige klokkenkamer van Lediaanse steen toegevoegd eind 14de tot 15de eeuw.

Eenbeukig schip in 1860 vervangen door een groter driebeukig neogotisch schip onder één zadeldak met vernieuwd interieur (zie F. De Potter). Tussen 1890 en 1906 restauraties uitgevoerd door architect G. Hoste onder meer aan de daken en de oude delen met vernieuwen van de gewelven van koor, transept en toren. Beschadigd in 1918 maar voornamelijk in mei 1940 toen de kerk, vlakbij de Leie, door beide legers onder vuur genomen werd. Koor, transept en toren konden gerestaureerd worden in 1941; neogotisch schip en meubilair waren niet meer te redden. In 1951-53, huidig eenbeukig schip gebouwd naar ontwerp van architect G.J. Callens (zie gevelsteen binnenin). Bij recente isolatiewerken onder leiding van architect G. De Muynck, betonnen cassetteplafond van het schip binnenin beplankt.

Rechthoekige plattegrond met eenbeukig schip van vijf traveeën, niet uitspringend transept van één travee, kruising en koor van twee traveeën met rechte sluiting; flankerende berging en sacristie.

Rond traptorentje in de noordelijke oksel van transept en koor, aanleunend tegen de toren.

Afdekkende zadeldaken (leipannen). Westgevel met brede puntgevel met oculus en drie deuren.

Zijgevels geleed door steunberen waartussen brede rechthoekige vensters. Kruisingstoren op vierkante aanzet, overgaand in achthoek door middel van tentdakjes. Klokkenkamer met spitsboogvormige galmgaten. Koor en transeptarmen met hoog spitsboogvenster met tracerings.

Interieur

Bakstenen schip geleed door pijlers waarop de betonnen gordelbogen rusten. Scheiding schip-kruising met bakstenen muur doorbroken door twee kleine en één grote spitsboog. Oud transept, kruising en koor bepleisterd en geschilderd en overkluisd door beschilderde houten spitstongewelven; kruising met bepleisterd gewelf met ribben en ten oosten klokkengat.

Mobilair

Oud en 19de-eeuws mobilair volledig vernield in de Tweede Wereldoorlog. Stenen altaartafel, neogotisch. Gepolychromeerd kruisbeeld boven altaar. afkomstig van het kerkhof.

Kerkhof

Kerkhof omheen de parochiekerk met een reeks graftekens uit de 20ste eeuw.

De kerk met het omringende bijna rechthoekige kerkhof staat afgebeeld op de Ferrariskaart uit 1770-1778. Op dat ogenblik is het kerkhof ten noorden, oosten en westen omhaagd met bomen en ten westen is er een stenen muur.

Het huidige vergroende kerkhof behield de historische contouren. Tegen het koor van de kerk werd een houten calvariekruis onder een luifel aangebracht. Op het kerkhof bleven voornamelijk hardstenen graftekens bewaard uit het interbellum en de naoorlogse periode. De gekende types als kruisvormige stèles, stèles met (verhoogde) zerken en graftombes komen voor. Sommige graftekens zijn voorzien van porseleinen en metalen applicaties en tekstplaten in marbriet.

Tot de opvallendste graftekens behoort het grafteken van Jule Beresole (+1920) naar ontwerp van Antoon Van Parys, gedecoreerd met beeldhouwde bloemen, het christusmonogram en Alpha en Omega. De art-decograftekens voor Camiel Van Gheluwe (+1928) en de familie Van Quathem-De Groote zijn voorzien van metalen applicaties voorstellende een kruis en twee aanbiddende engelen. De in een graftuin opgestelde kruisvormige stèle voor Jules Zutterman (+1944) wordt gekenmerkt door twee beeldhouwde sculpturen in witte marmer van biddende engelen. En heldenhuldezerk duidt het graf aan van Jules Minjauw (+1967) en Bertha Dupont (+1970). Het grafteken voor kunstschilder en letterkundige Kamiel De Waegenaere (+1946) werd in 1980 vervangen of aangepast door een ontwerp van Paul Delporte en draagt een portret van de schilder.

Bouwfysische toestand

Opvolging via lidmaatschap Monumentenwacht:

Het kerkbestuur is lid van Monumentenwacht. Er zijn inspectieverslagen van Monumentenwacht van 2011, 2024, 2017 en 2018.

De kerkraad is van mening dat de kerk in een goede staat bevindt.

Recente grote renovaties (via investeringssubsidie):

In 2010 – 2011 werd volgende werken uitgevoerd:

- het dak van de kerk volledig vernieuwd met tegelpannetjes
- de loodpanelen voor de gekleurde glasramen hersteld en/of vervangen
- schilderwerken

Lopende dossiers (via subsidie of eigen middelen): geen

Aanwezige voorzieningen en lopende onderhoudscontracten

- **Sanitair/toilet:** geen lopend water, geen sanitair
- **Elektrische installatie:** geen info
- **Verwarming:** aardgas, vernieuwd in 2011
- **Keuken:** nee
- **Zendinstallatie:** nee

Architecturale mogelijkheden

Grootte, opdeling en invulling van het kerkgebouw en zijn nevenruimtes :

Lengte: 35,50m: transept + koor is 13,5m en schip is 22,00m

Breedte : 16,70 m

Hoogte: In het schip van vloer tot plafond is 8,80m. Torenhoogte +/- 25m.

Het schip is één open ruimte en zou eventueel kunnen afgescheiden worden van het hoogkoor.

De nevenruimten: 2 sacristieën in het koor (berging, nut voor liturgische diensten) en met trap voor toegang naar de kerktoren.

Vooraan de kerk: 2 aparte ruimten:

- verwarmingslokaal en trap om naar het doksaal te gaan
- doopvont

Toegankelijkheid:

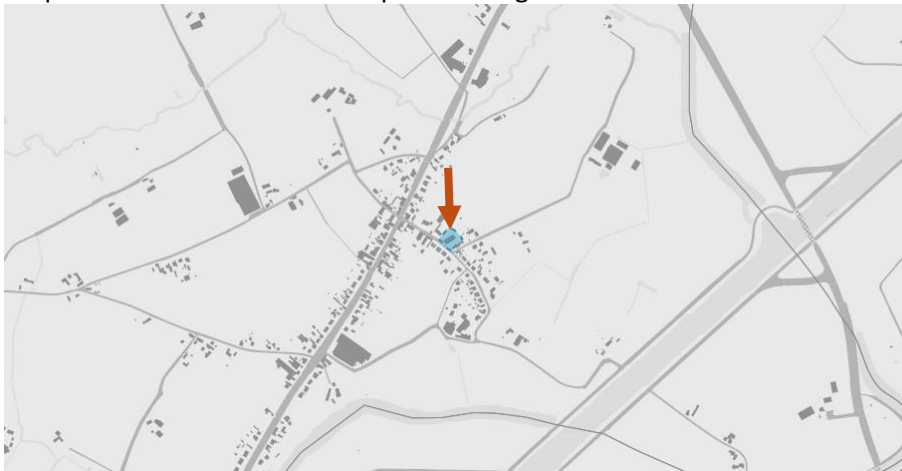
- Toegankelijkheid voor minder mobiele personen: ja
- Openingsuren: dagelijks van 9u tot 17u

2.17.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Deelgemeente Gottem is 620,5ha groot en heeft 650 inwoners (1/10/2024)

De kerk situeert zich in het centrum van het dorp in de nabijheid van de lagere school met kinderopvang en gemeenschapszaal de Vlasschuur. In 2020 is er een dorpsweide aangelegd en ingericht. De dorpsweide grenst aan de gemeenschapszaal, de school en de kinderopvang.

De pastorie is ondertussen een privéwoning.

- **Nabijheid kerkhof:** rond de kerk
- **Nabijheid gemeenschapszaal, culturele en/of sportinfrastructuur en/of parochiale zaal:** gemeenschapszaal De Vlasschuur, 330m² groot en plaats voor max. 280 personen.
- **Nabijheid voorzieningen:** beperkt
- **Nabijheid openbaar vervoer:** bushalte
- **Nabijheid parking:** op 100m wandelafstand zijn er voldoende parkeerplaatsen
- **Nabijheid school:** lagere school VBS Kerselaar met kinderopvang
- **Nabijheid jeugdbeweging:** niet in het dorp

Beleidsplan Ruimte

Het stadsbestuur wenst de gemeenschapszaal de Vlasschuur te behouden en in de toekomst te versterken.

In deelgemeente Gottem wordt er niet actief ingezet op een verhoging van het aantal woon-eenheden en zal het grootste deel van Gottem worden aangeduid als zone voor zachte en kleinschalige ingrepen in het woonaanbod. Het bestaande bouwkundig erfgoed en beeldbepalende bebouwing in Gottem zoals de hoeves, het bakhuis, de Sint-Annakapel, de pastorie, de kerk met kerkhof, voormalige molenaarswoning met houten korenwindmolen, enz. moeten in de toekomst worden behouden.

2.17.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Liturgische activiteiten:

- Eucharistievieringen: 2 zondagsvieringen per jaar en enkele vieringen op een weekdag
- Enkele schoolvieringen
- Doopsels (enkele/jaar), huwelijken (+-2/jaar) en begrafenissen (+-4/jaar)

Niet-liturgische activiteiten:

- Mensen op zoek naar stilte en bezinning
- Regelmatig bezoek van wandelaars en fietsers
- Verenigingen en de lagere school: tentoonstelling, kooroptreden, zangavonden, schoolfeest, enz.

2.17.5. Beschrijving van de toekomstvisie

- Deze kerk wordt niet behouden voor de eredienst
- Huidig gebruik van de kerk wordt in stand gehouden tot een opportuniteit zich voordoet
- Wanneer zich een opportuniteit voordoet, is een neven- en/of herbestemming mogelijk

Valorisatie: initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen, zijn mogelijk na overleg met het kerkbestuur. Dit kan bijvoorbeeld een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor een rondleidingen, concerten, voordrachten, conferenties of tijdelijke tentoonstellingen zijn. De kerk heeft als kerk nog zijn rol te spelen door de nabijheid van de lagere school en het kerkhof. Er zijn ook regelmatig wandelaars en fietsers, maar ook inwoners die binnenkomen voor het aansteken van een kaars, op zoek naar rust, stilte en bezinning.

Medegebruik: de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen is mogelijk.

Neven- of herbestemming: wanneer een opportuniteit zich voordoet, kan na overleg gekozen worden voor neven- en/of herbestemming van deze parochiekerk.

Zolang er zich geen opportuniteit voordoet, wil het kerkbestuur de kerk als stilte- en bezinningsplek houden. Met de vrijwillige inzet van het kerkbestuur wil het kerkbestuur de kosten voor de kerk zo laag mogelijk houden.

2.17.6. Financieel overzicht

Jaarlijkse kosten -> exploitatiesubsidie MJP20-25:

JR 2019	JR 2020	JR 2021	JR 2022	JR 2023	MJP 2024	MJP 2025	Totaal 20-25

4.353,30	5.655,23	3.710,89	4.127,30	4.764,13	0,00	3.131,82	21.389,37
----------	----------	----------	----------	----------	------	----------	-----------

De jaarlijkse exploitatiesubsidie varieerde de voorbije legislatuur tussen 0 euro en 5.655,23 euro.

Grote werken -> investeringssubsidie MJP 20-25:

Jaar	Grote werken aan parochiekerk	Investeringsubsidie
	Geen investeringssubsidies ontvangen in 2020-2025	

Enkele detailcijfers – jaarrekening 2023

- **Exploitatieontvangsten: 6.474,88 euro**

Grootste ontvangsten:

- 5.504,90 euro privaat patrimonium: huren, pachten, gebruiksovereenkomsten

- **Exploitatie-uitgaven: 10.748,70 euro**

Grootste uitgaven:

- Nutsvoorzieningen gebouw: 3.456,61 euro
- Verzekeringen gebouw: 2.079,36 euro
- Onderhoud gebouw: 918,64 euro

3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE

3.1. Pastorale visie

De Heilige Maria Magdalenaparochie behoort tot het dekenaat Deinze in het bisdom Gent en is de naam van de katholieke geloofsgemeenschap in Deinze, het Land van Nevele.

In het Bisdom Gent zijn er 10 dekenaten waarvan Deinze er één is.

In het dekenaat Deinze zijn er 5 nieuwe parochies waarvan de Heilige Maria Magdalenaparochie er één is. De 4 andere nieuwe parochies binnen het dekenaat Deinze zijn: parochie in Aalter, parochie in De Pinte-Latem, parochie in Gavere-Nazareth en parochie in Zulte.

De Heilige Maria Magdalenaparochie is het samenwerkingsverband of pastorale eenheid van de 18 lokale kerkplekken (of juridische parochies) in Deinze. Wanneer de kerk van Zeveren wordt onttrokken aan de eredienst en de kerkplek/parochie Zeveren fusioneert met Vinkt, zullen er nog 17 lokale kerkplekken in Deinze zijn.

De eindverantwoordelijke van een parochie is de pastoor-moderator. Voor de Heilige Maria Magdalenaparochie is er één pastoraal beleid, één parochieploeg, één parochieraad, één pastoor, één pastoraal team van vrijgestelden, één centraal kerkbestuur, één algemeen secretariaat en één dragende vzw parochiale werken Deinze.

Elke lokale kerkplek heeft één parochiaal contactpersoon. Deze persoon geeft gestalte aan de band met het geheel van de parochie.

In een lokale kerkplek, soms voor enkele lokale kerkplekken samen, is er een lokale parochiale werkgroep. De lokale parochiale werkgroep heeft 2 opdrachten:

1. in samenspraak met de kerkfabriek de zorg opnemen voor de activiteiten die plaats hebben in de kerk
2. in de lokale omgeving de zorg opnemen voor mensen in nood (zieke en oudere mensen, mensen in een noodsituatie,...)

De krachtlijnen van het pastoraal beleid en de pastorale werking in de Heilige Maria Magdalenaparochie gebeuren in eenheid met de bisschop van Gent en met het diocesaan beleid en in verbondenheid en overleg met de dekenale werking binnen het dekenaat Deinze.

Uitgangspunten

- Als het bouwtechnisch, financieel en qua lokale draagkracht mogelijk is, wil de parochie een kerk 'kerk' laten zijn.

Met lokale draagvlak wordt bedoeld:

- zolang er mensen ter plaatse zijn die willen en kunnen instaan voor de kerk, voor het openen/sluiten, voor de praktische omkadering en de aanwezigheid bij liturgische diensten, actieve leden van de kerkfabriek, enz.
 - zolang de lokale kerkplek meeleeft en meedenkt met het geheel van de Heilige Maria Magdalenaparochie.
 - zolang de kerk door scholen en/of instellingen wordt gebruikt
 - zolang er lokaal vitale gemeenschappen zijn waar er zorg gedragen wordt voor de noden van zieke en oudere mensen in de omgeving.
- Spreiding van de gebouwen van de eredienst over het grondgebied van de stad en de nabijheid van andere kerkgebouwen met aandacht voor aanwezigheid van parkeergelegenheid in de directe omgeving.

Kerken die behouden blijven voor de eredienst (8 kerken)

Deelgemeente	Kerk	Argumenten
Deinze	Onze-Lieve-Vrouwekerk	• Dekenale kerk & hoofdkerk van de parochie • Onthaalkerk (voorstelling geloofsgemeenschap, boodschap, kinderhoek, ...) • Centrale kerk voor de officiële gelegenheden • Historische kerk met grote toeristische en culturele waarde • Goede en voldoende stevige kern van dragende krachten
Petegem-aan-de-Leie	Sint-Pauluskerk	• Jongste en meest eigentijds ogende kerk • Enigste zaalkerk in Deinze: open van bouw waardoor zeer geschikt om liturgie te vieren • Situering in het 'tweede' centrum van Deinze • 3 scholen maken er gebruik van • Ideale kerk voor liturgische en spiritualiteitsactiviteiten met kinderen en jongeren • Geschikt voor 'alternatieve' vormen van liturgie • Veel parkeergelegenheid in de directe omgeving • Goede en voldoende stevige kern van dragende krachten
Astene	Sint-Amandus en Jobkerk	• Na Petegem en Deinze de deelgemeente met het grootste inwonersaantal • Toenemend inwonersaantal • Sterk verenigingsleven • Voldoende gemeenschapsruimte in de buurt van de kerk (gemeenschapszaal, sportzaal, parochiale zaal) • Op dit moment dragende krachten (die ouder worden)
Landegem	Sint-Blasius en Sint-Margrietkerk	• Deelgemeente Landegem is na Deinze, Petegem en Astene de deelgemeente met het grootste inwonersaantal • Een actieve gemeenschap • Goede werking met kinderen • Goede en voldoende stevige kern van dragende krachten
Nevele	Sint-Mauritius en Gezellenkerk	• Historische en beschermde kerk en kerkhof • Historische kern van de vroegere gemeente Nevele • Nabijheid scholen • Parkeergelegenheid in de directe omgeving
Bachte-Maria-Leerne	Sint-Petrus en Sint-Pauluskerk	• Historische kerk (oudste van de stad) • Kleine kerk, geschikt voor uitvaartdiensten op private kring • Uitbouw parkbosbegraafplaats in Bachte kan impact hebben op extra vraag gebruik deze kerk voor uitvaartdiensten • Kleine kerk op een idyllische plek met het pleintje ervoor, geschikt voor huwelijken • Band met DVC Leieborg en BO school Ter Leie • 'reserve' voor liturgische activiteiten in Bachte Grot (bij regenweer, groepen die van elders komen, enz.)

		• Dynamische en voldoende sterke kern van dragende krachten.
Bachte-Maria-Leerne	Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Jan Baptistkerk	• Pittoreske omgeving met kasteel van Ooidonck • Nabijheid school • Parkeergelegenheid op wandelafstand
Vinkt	Sint-Bartholomeuskerk	• “Vredeskerk”, n.a.v. de meidagen 1940, het Monument en het museum ‘waar mensen toe in staat zijn’ • Intense band met het woonzorgcentrum • Afstand naar andere kerken die voor de eredienst behouden blijven • Gedragen in het dorp • Goede en voldoende stevige kern van dragende krachten

Ook al blijven deze kerken ‘kerk’ en behouden voor de eredienst kunnen in deze kerken in overleg met de pastoor, de parochieploeg en het kerkbestuur ook niet-liturgische activiteiten worden georganiseerd (valorisatie). Dit is mogelijks nog onvoldoende gekend bij verenigingen en inwoners. Ook medegebruik van deze kerken is bespreekbaar.

Volgende kerken zijn onttrokken aan de eredienst of de procedure voor onttrekken aan de eredienst is lopende:

Deelgemeente	Fusie parochie met	Afstand dichtbij zijnde kerk die behouden blijft voor de eredienst	Nieuwe functie
Poesele	Nevele	3km Nevele 6km Vinkt 6,2km Landegem	• Rechterbeuk: Erfgoedcentrum het Land van Nevele • Middenbeuk: gebruik door derden mogelijk voor culturele activiteiten (geen eten/drinken) • Linkerbeuk: permanente tentoonstellingsruimte in beheer van het Erfgoedcentrum Het Land van Nevele
Zeveren	Vinkt	2,9km Vinkt 3,5km Deinze 3,8km Petegem	• dorps huis • gemeenschapsruimte ter vervanging van gemeenschapzaal Te Lande

Eenmaal de kerk onttrokken aan de eredienst, worden deze kerkgebouwen niet meer gebruikt voor de eredienst. Stad Deinze is eigenaar van beide kerkgebouwen. Stad Deinze staat ook in voor het beheer en onderhoud van deze gebouwen.

Overige 9 kerken: neven- en/of herbestemming mogelijk bij opportuniteit

Voor volgende kerken is naast **valorisatie** en **medegebruik** een nieuwe bestemming (**neven- en/of herbestemming**) mogelijk als een opportuniteit zich voordoet.

Dit kan op korte, middellange of lange termijn.

Zolang zich geen opportuniteit voordoet, wordt de kerk behouden voor de eredienst op voorwaarde dat er ter plaatse nog een dragende kern en een voldoende sterk kerkfabriek is.

In deze kerkgebouwen kunnen niet-liturgische activiteiten in overleg met de pastoor, parochieploeg en het kerkbestuur georganiseerd worden.

Deelgemeente	Kerk
Vosselare	Sint-Eligius
Deinze	Sint-Martinus en Sint-Antonius
Meigem	Sint-Niklaas
Hansbeke	Sint-Petrus en Sint-Paulus
Wontergem	Sint-Agnes
Grammene	Sint-Jan-Baptist
Merendree	Sint-Radegundis
Sint-Martens-Leerne	Sint-Martinus
Gottem	Sint-Martinus en Sint-Eutropius

3.2. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht

Wanneer een opportuniteit zich aanbiedt, wordt dit in overleg met alle betrokken partners (parochieploeg, lokale kerkplek en stadsbestuur) en alle belanghebbenden besproken en onderzocht.

De stuurgroep 'toekomst kerkgebouwen' komt op periodieke basis samen, bereidt dit voor en volgt dit op.

De vaste leden van deze stuurgroep zijn:

- de pastoor-moderator H. Maria Magdalenaparochie
- vertegenwoordiging van het centraal kerkbestuur
- vertegenwoordiging van het betrokken kerkbestuur
- bevoegde schepen
- ambtenaren bevoegd voor opvolging kerken en stadspatrimonium

Deze stuurgroep kan uitgebreid worden indien wenselijk.

De stuurgroep kan stappen bespreken, voorbereiden en ondernemen in overleg met het stadsbestuur en kerkbestuur zoals bvb de opstart van een participatietraject om parochianen en inwoners, verenigingen en/of lokale handelaars te betrekken, gesprekken voeren met de verantwoordelijken van de lokale kerkplek, ideeën en voorstellen van plan van aanpak uitwerken en voorleggen aan de verschillende instanties (CBS, lokale kerkplek, CKB,..)

De vooruitgang van de realisatie van het kerkenbeleidsplan wordt naast de opvolging via de stuurgroep 'toekomst kerkgebouwen' ook toegelicht en besproken op het halfjaarlijks overleg tussen het stadsbestuur en het centraal kerkbestuur.

BESLUIT

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het halfjaarlijks overleg tussen het centraal kerkbestuur en de stad na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn.

Indien wijzigingen nodig zijn, worden ze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop en door de gemeenteraad. Dit principe is toe te passen bij de start van elke nieuwe legislatuur.

Volgens de aanpassing van het Eredienstendecreet dat in werking treedt vanaf 1 januari 2025 moet elk kerkenbeleidsplan de eerste zes maand van elke nieuwe legislatuur worden vernieuwd of herbevestigd.